

**SOSIALIDEMOKRATIAN KAKSI TAKTIIKKAA
DEMOKRAATTISESSA VALLANKUMOUKSESSA ¹**

*Kirjoitettu kesä—heinäkuussa 1905
Julkaistu ensi kerran erillisenä
kirjasena Genevessä heinäkuussa 1905*

*Julkaistaan kirjasen tekstistä,
joka on tarkistettu
käsikirjoituksen mukaan*

N. Lenin. Deux tactiques.

Prix: 1 fr. 25 cts. — 1 mk. — 18 ch. — 25 cent.

Россійская Соціалъдемократическая Рабочая Партія.

ПРОЛЕТАРИИ ВСЕХЪ СТРАНЪ СОЕДИНЯЙТЕСЬ!

Н. ЛЕНИНЪ.

**ДВѢ ТАКТИКИ
СОЦІАЛЬДЕМОКРАТІИ
ВЪ ДЕМОКРАТИЧЕСКОЙ
РЕВОЛЮЦІИ.**

Изданіе Центр. Ком. Р. С. Д. Р. П.

ЖЕНЕВА

Типографія Партіи. 3, rue de la Colline 3.

1905.

V. I. Leninin kirjasen „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa” kansilehti.— 1905

Pienennetty

ALKULAUSE

Vallankumouksellisena ajankohtana on sangen vaikea pysyä tapausten mukana, kun ne antavat hämmästyttävän paljon uutta aineistoa vallankumouksellisten puolueiden taktillisten tunnusten arviointia varten. Tämä kirjanen on kirjoitettu ennen Odessan tapahtumia*. Osoitimme jo „Proletarissa”² (№ 9, „Vallankumous opettaa”)**, että nämä tapahtumat ovat pakoittaneet jopa nekin sosialidemokraatit, jotka ovat luoneet teorian prosessi-kapinasta ja hylänneet väliaikaisen vallankumousohallituksen propagoimisen, siirtymään tai alkamaan siirtymisen tosiasiaa vastaväittäjiensä puolelle. Vallankumous opettaa epäilemättä niin nopeasti ja niin perusteellisesti, että se rauhallisina poliittisen kehityksen kausina tuntuu uskomattomalta. Ja erittäin tärkeää on, että se ei opeta yksistään johtajia, vaan myös joukkoja.

Ei ole epäilystäkään siitä, että vallankumous opettaa Venäjän työläisjoukoille sosialidemokratismia. Vallankumous vahvistaa käytännössä sosialidemokratian ohjelman ja taktiikan näyttämällä eri yhteiskuntaluokkien todellisen luonteen, näyttämällä demokratiamme porvarillisuuden ja talonpoikaiston todelliset pyrkimykset, talonpoikaiston, joka on vallankumouksellinen porvarillis-demokraattisessa hengessä, mutta jossa ei piile „socialisoimis”-aate, vaan talonpoikaistorvariston ja maalaisproletariaatin välinen uusi luokkataistelu. Vanhan narodnikkilaisuuden vanhat

* Tarkoitetaan kapinaa panssarilaiva „Knjaz Potjomkinilla”. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

** Ks. tätä osaa, s. 134. *Toim.*

harhaluulot, jotka kuultavat niin selvästi läpi esimerkiksi „sosialistivallankumouksellisten puolueen” ohjelmaluonnoksesta sekä kysymyksessä kapitalismin kehityksestä Venäjällä, kysymyksessä „yhteiskuntapiiriemme” demokraatista että kysymyksessä talonpoikaiskapinan täydellisen voiton merkityksestä, kaikki nuo harhaluulot tulee vallankumous säälimättä ja lopullisesti haihduttamaan. Vallankumous antaa eri luokille ensi kerran oikean poliittisen kasteen. Vallankumouksen läpikäytyään on noilla luokilla määrätyt poliittiset kasvat, sillä ne ovat näyttäneet itsensä ei vain ideologiansa ohjelmissa ja taktillisissa tunnuksissa, vaan myöskin joukkojen avoimessa poliittisessä toiminnassa.

On epäilemätöntä, että vallankumous opettaa meitä, opettaa kansanjoukkoja. Mutta taistelevalta poliittiselta puolueelta kysytään nyt, kykenemmekö me vallankumoukselle opettamaan jotakin? kykenemmekö me käyttämään hyväksemme sosialidemokraattisen oppimme oikeellisuutta ja yhteyttämme luokkaan, joka yksin on loppuun saakka vallankumouksellinen, proletariaattiin, painaaksemme vallankumoukseen proletariaatin leiman, viedäksemme vallankumouksen teossa eikä sanoissa todelliseen ratkaisevaan voittoon, tehdäksemme tehottomaksi demokraattisen porvariston horjuvaisuuden, puolinaisuuden ja petturuuden?

Tähän päämäärään tulee meidän suunnata kaikki ponnistuksemme. Ja sen saavuttaminen riippuu toisaalta poliittisen tilanteen oikeasta arvioinnistamme, oikeista taktillisista tunnuksistamme ja toisaalta työläisjoukkojen reaalisen taisteluvoiman näille tunnuksille antamasta kannatuksesta. Yhdyssteiden lujittamiseen ja laajentamiseen joukkojen kanssa on suunnattu puolueemme kaikkien järjestöjen ja ryhmien koko tavanmukainen, säännöllinen, jokapäiväinen toiminta, propaganda-, agitaatio- ja organisaatiotyö. Tämä työ on aina välttämätöntä, mutta vallankumouksellisena ajankohtana voidaan sitä vähemmän kuin koskaan muulloin pitää riittävänä. Sellaisena ajankohtana työväenluokka vaistomaisesti ja kiihkeästi pyrki avoimiin vallankumouksellisiin tekoihin, ja meidän tulee osata oikein asettaa tehtävät tälle toiminnalle saattaaksemme sitten nämä tehtävät mitä laajimmin tunnetuiksi ja ymmärretyiksi. Ei tule unohtaa, että se tavanmukainen pessimismi, joka koskee yhteyttämme joukkoihin, verhoaa nykyisin erittäin usein porvarillisia aatteita proletariaatin osuuteen nähden vallan-

kumouksessa. Epäilemättä meidän tulee vielä paljon, paljon työskennellä työväenluokan kasvattamiseksi ja järjestämiseksi, mutta kysymys on nyt kokonaan siitä, mihin on asetettava poliittinen pääpaino tässä kasvatuksessa ja järjestämisessä? Ammattiliittoihin ja legaalisiin yhdistyksiin vaiko aseelliseen kapinaan, vallankumousarmeijan ja vallankumoushallituksen luomiseen? Kummallakin alalla työväenluokka saa kasvatusta ja järjestäytyä. Kumpikin ala on tietenkin välttämätön. Mutta nyt, tässä vallankumouksessa, on kysymys kuitenkin kokonaan siitä, missä tulee olla työväenluokan kasvatuksen ja järjestämisen painopiste, edellisellä vaiko jälkimmäisellä alalla?

Vallankumouksen lopputulos riippuu siitä, esiintyykö työväenluokka porvariston sellaisena auttajana, jonka rynnistyksen voima itsevaltiutta vastaan on väkevä, mutta joka poliittisesti on voimaton, vai esiintyykö se kansanvallankumouksen johtajana. Porvariston tietoiset edustajat tajuaavat tämän varsin hyvin. Siksiä „Osvobozhdenije”³ ylistääkin akimovilaisuutta, sosialidemokratiassa ilmenevää „ekonomismia”, joka *nyt* asettaa etutilalle ammattiliitot ja legaaliset yhdistykset. Siksiä hra Struve tervehtiikin („Osvobozhdenije” № 72) uusiskralaisuudessa ilmeneviä akimovilaisuuden periaatteellisia tendenssejä. Siksiä hän hyökkääkin ankarasti Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen päätösten vihattua vallankumouksellista ahtautta vastaan.

Sosialidemokratian oikeilla taktillisilla tunnuksilla on nyt erittäin suuri merkitys joukkojen johtamisessa. Ei ole mitään sen vaarallisempaa kuin periaatteellisesti johdonmukaisten taktillisten tunnusten merkityksen väheksyminen vallankumouksellisena aikana. Esimerkiksi „Iskra”⁴ № 104, tosiasiassa siirtyy sosialidemokratiassa olevien vastustajiensa puolelle, mutta puhuu samaan aikaan ylenkatseellisesti niiden tunnusten ja taktillisten päätösten merkityksestä, jotka kulkevat elämän edellä ja osoittavat tien, jota liike kulkee, kokien joukon vastoinkäymisiä, tehden joukon virheitä j.n.e. Oikeiden taktillisten päätösten laatimisella on päinvastoin valtava merkitys puolueelle, joka tahtoo marxilaisuuden johdonmukaisten periaatteiden hengessä johtaa proletariaattia eikä vain laahustaa tapausten perässä. Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen päätöslauselmissa sekä puolueesta erkaantuneen

osan konferenssin * päätöslauselmissa meillä on taktilliset katsomukset ilmaistu mitä täsmällisimmin, harkituimmin ja täydellisimmin, ei yksityisten kynäilijäin satunnaisesti lausumina, vaan sosialidemokraattisen proletariaatin vastuunalaisten edustajain hyväksyminä. Puolueemme on kaikkia muita edellä, sillä kun on täsmällinen ja kaikkien hyväksymä ohjelma. Sen tulee näyttää esimerkiksi muille puolueille myöskin tiukassa suhtautumisessa taktillisiin päätöslauselmiinsa, vastakohtana „Osvobozhdenijen” demokraattisen porvariston opportunistille ja sosialistivallankumouksellisten vallankumoukselliselle sanahelinälle, kun ne vasta vallankumouksen aikana huomasivat esittää ohjelma-„luonnoksensa” ja ensi kertaa käsitellä kysymystä, onko heidän silmäinsä edessä tapahtuva vallankumous porvarillinen.

Senpä vuoksi pidämmekin vallankumouksellisen sosialidemokratian päivänpolttavimpana tehtävänä tutkia huolellisesti Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen sekä konferenssin taktillisiä päätöslauselmia, arvioida niissä ilmenevät poikkeamiset marxilaisuuden periaatteista ja tehdä itselleen selväksi sosialidemokraattisen proletariaatin konkreettiset tehtävät demokraattisessa vallankumouksessa. Tälle työlle onkin omistettu nyt ilmestynvä kirjanen. Taktiikkamme tarkistus marxilaisuuden periaatteiden ja vallankumouksen opetusten kannalta on välttämätöntä myöskin sille, ken haluaa reaalisesti valmistella yhtenäistä taktiikkaa koko Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen tulevan täydellisen yhdistämisen perustana eikä rajoittua vain kehoitussanoihin.

N. Lenin

Heinäkuu vuonna 1905.

---

* VSDTP:n III edustajakokoukseen (Lontoo, toukokuussa v. 1905) osallistui vain bolshevikit. „Konferenssiin” (Geneve, samaan aikaan)—vain menshevikit, joita esilläolevassa kirjasssa nimitetään usein „uusiskralaisiksi”, sillä, jatkaen „Iskran” julkaisemista, he silloisen heidän kanssaan samoin ajattelevan Trotskin suun kautta ilmoittivat, että vanhan ja uuden „Iskran” välillä on kUILU. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

1. PAIVÄNPOLTTAVA POLIITTINEN KYSYMYS

Nykyisenä vallankumouksellisena ajankohtana on päiväjärjestyksessä kysymys yleiskansallisen, koko kansaa edustavan, perustavan kokouksen koollekutsumisesta. Mielipiteet jakaantuvat siinä, kuinka tämä kysymys on ratkaistava. Ilmenee kolme poliittista suuntaa. Tsaarihallitus myöntää kansanedustajain koollekutsumisen välttämättömyyden, mutta ei halua missään tapauksessa sallia, että heidän kokouksensa olisi yleiskansallinen ja perustava. Se näyttää suostuvan, jos voi luottaa lehtitietoihin Bulyginin komission⁵ työstä, sellaiseen neuvottelevaan kokoukseen, joka valittaisiin agitaatiovapauden puuttuessa ja ahtaan sensu-tai ahtaan säätyvaalijärjestelmän pohjalla. Vallankumouksellinen proletariaatti, sikäli kuin sitä johtaa sosialidemokratia, vaatii vallan täydellistä siirtämistä perustavalle kokoukselle ja pyrkii tässä tarkoituksessa ei ainoastaan yleiseen äänioikeuteen eikä ainoastaan täydelliseen agitaatiovapauteen, vaan myöskin tsaarihallituksen viipymättömään kukistamiseen ja väliaikaisen vallankumoushallituksen pystyttämiseen sen tilalle. Vihdoin liberaalinen porvaristo, joka esittää toivomuksensa niin sanotun „perustuslaillis-demokraattisen puolueen”⁶ johtajain suun kautta, ei vaadi tsaarihallituksen kukistamista, ei esitä väliaikaisen hallituksen tunnusta eikä vaadi reaalisia takeita siitä, että vaalit olisivat täysin vapaat ja oikeat, että edustajain kokous voisi tulla todella yleiskansalliseksi ja todella perustavaksi. Itse asiassa liberaalinen porvaristo, joka on „osvobozhdenijelaisten” suunnan ainoa vakava yhteiskunnallinen tuki, pyrkii mahdollisimman rauhalliseen sovintoon

tsaarin ja vallankumouksellisen kansan välillä, ja vieläpä sellaiseen sovintoon, jonka yhteydessä se, porvaristo, saisi kaikkein enimmän valtaa, mutta vallankumouksellinen kansa, proletariaatti ja talonpoikaisto, kaikkein vähemmän.

Tällainen on poliittinen tilanne nykyhetkellä. Tällaisia ovat ne kolme poliittista pääsuuntaa, jotka vastaavat nykyisen Venäjän kolmea yhteiskunnallista päävoimaa. Siitä, kuinka „osvobozhdenijelaiset” salaavat näennäisesti demokraattisilla fraaseilla puolinaista, s.o. suoremmin ja yksinkertaisemmin sanoen, vallankumousta pettävää ja kavaltavaa politiikkaansa, olemme jo monesti puhuneet „Proletarissa” (№№ 3, 4, 5)*. Katsokaamme nyt, kuinka sosialidemokraatit huomioivat nykyhetken tehtävät. Erinomaisena aineistona tässä suhteessa ovat VSDTP:n III edustajakokouksen ja puolueesta erkaantuneen osan „konferenssin” aivan äskettäin hyväksymät kaksi päätöslauselmaa. Kysymyksellä siitä, kumpi näistä päätöslauselmista oikeammin huomioi poliittisen ajankohdan ja oikeammin määrittelee vallankumouksellisen proletariaatin taktiikan, on valtava merkitys, ja jokaisen sosialidemokraatin, joka haluaa tietoisesti täyttää velvollisuutensa propagandistina, agitaattorina ja organisaattorina, on huolellisesti tehtävä itselleen selväksi tämä kysymys ja jätettävä kokonaan syrjään sellaiset näkökohdat, jotka eivät oleellisesti kuulu asiaan.

Puolueen taktiikalla käsitetään puolueen poliittista menettelyä eli sen poliittisen toiminnan luonnetta, suuntaa ja keinoja. Puolueen edustajakokous hyväksyy taktillisia päätöslauselmia määritelläkseen täsmällisesti koko puolueen poliittisen menettelyn uusiin tehtäviin nähden tai uuden poliittisen tilanteen johdosta. Tällaisen uuden tilanteen synnytti Venäjällä alkanut vallankumous, s.o. kansan valtan enemmistön täydellinen, päättävä ja avoin irtisanoutuminen tsaarihallituksesta. Uusi kysymys on siinä, mitkä ovat todella yleiskansallisen ja todella perustavan kokouksen koollekutsumisen käytännölliset keinot (teoreettisesti on sosialidemokratia jo kauan sitten ja ennen kaikkia muita puolueita ratkaissut kysymyksen tällaisesta kokouksesta virallisesti, puolueohjelmassaan). Jos kansa on irtisanou-

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 480—488, 506—520. *Toim.*

tunut hallituksesta ja joukkona tajunnut uuden järjestelmän pystyttämisen välttämättömyyden, niin puolueen, joka on asettanut päämääräkseen hallituksen kukistamisen, tulee ehdottomasti harkita, minkälainen hallitus pystytetään vanhan, kukistettavan hallituksen tilalle. Herää *uusi* kysymys väliaikaisesta vallankumoushallituksesta. Voidakseen antaa täydellisen vastauksen tähän kysymykseen on tietoisien proletariaatin puolueen selvitettävä: 1) väliaikaisen vallankumoushallituksen *merkitys* nykyisessä vallankumouksessa ja yleensä proletariaatin kaikessa taistelussa; 2) *suhteensa* väliaikaiseen vallankumoushallitukseen; 3) tarkat ehdot sosialidemokratian *osallistumiselle* tähän hallitukseen; 4) tätä hallitusta kohtaan *alhaaltakäsin* suunnatun painostuksen ehdot, s.o. silloin kun sosialidemokratia ei osallistu siihen. Vain selvittämällä kaikki nämä kysymykset tulee puolueen poliittinen menettely tässä suhteessa periaatteelliseksi, selväksi ja varmaksi.

Katsokaamme, kuinka nämä kysymykset ratkaistaan VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmassa. Tässä sen täydellinen sanamuoto:

„Päätöslauselma väliaikaisesta vallankumoushallituksesta.

Ottaen huomioon:

1) että niin proletariaatin välittömät edut kuin myös sen taistelun edut, jota proletariaatti käy sosialismin lopullisten päämäärien puolesta, vaativat mahdollisimman täydellistä poliittista vapautta ja siis itsevaltiudellisen hallitusmuodon vaihtamista demokraattiseen tasavaltaan;

2) että demokraattisen tasavallan toteuttaminen Venäjällä on mahdollista vain voittoisan kansankapinan tuloksena, kapinan, jonka elin on väliaikainen vallankumoushallitus, mikä yksin vain kykenee turvaamaan täyden vaaliagitaatiivapauden ja kutsumaan koolle yleisen, yhtäläisen ja välittömän äänioikeuden perusteella sekä salaisella äänestyksellä valitun perustavan kokouksen, joka todella ilmaisee kansan tahdon;

3) että tämä demokraattinen kumous Venäjällä Venäjän nykyisen yhteiskunnallisen-taloudellisen järjestelmän vallitessa ei heikennä, vaan vahvistaa porvariston herruutta, joka ehdottomasti yrittää määrättynä hetkenä ja mitään kaihtamatta riistää Venäjän proletariaatilta mahdollisimman suuren osan vallankumouksen saavutuksista,—

VSDTP:n III edustajakokous päättää:

a) on levitettävä työväenluokan keskuuteen konkreettista käsitystä vallankumouksen todennäköisimmästä kulusta ja siitä, että vallankumouksen määrätyllä hetkellä on välttämättömää väliaikaisen vallankumoushallituksen ilmestyminen, hallituksen, jolta proletariaatti vaatii ohjelmamme kaikkien lähimpien poliittisten ja taloudellisten vaatimusten (minimiohjelman) toteuttamista;

b) riippuen voimasuhteista ja muista tekijöistä, joita ei voida edeltäpäin tarkasti määritellä, voidaan sallia puolueemme valtuutettujen osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen säälimättömän taistelun käymiseksi kaikkia vastavallankumouksellisia yrityksiä vastaan ja työväenluokan itsenäisten etujen puolustamiseksi;

c) sellaisen osallistumisen välttämättömäksi ehdoksi asetetaan puolueen toteuttama tiukka valvonta valtuutettuihinsa nähden ja täydelliseen sosialistiseen kumoukseen pyrkivän ja sikäli kaikkiin porvarillisiin puolueisiin leppymättömän vihamielisesti suhtautuvan sosialidemokratian riippumattomuuden horjumaton suojaaminen;

d) riippumatta siitä, käykö sosialidemokratian osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen mahdolliseksi, proletariaatin mitä laajimmissa kerroksissa on propagoitava ajatusta, että on alituisesti painostettava väliaikaista hallitusta aseistetun ja sosialidemokratian johtaman proletariaatin taholta vallankumouksen saavutusten suojelemiseksi, lujittamiseksi ja laajentamiseksi”.

2. MITÄ ANTAA MEILLE VSDTP:n III EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖSLAUSELMA VÄLIAIKAISESTA VALLANKUMOUSSHALLITUKSESTA?

VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselma, kuten sen nimestäkin näkyy, on omistettu kokonaan ja yksinomaan kysymykselle väliaikaisesta vallankumoushallituksesta. Se merkitsee, että sosialidemokraattien osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen sisältyy siihen yhtenä kysymyksen osana. Toisaalta kysymys on vain väliaikaisesta vallankumoushallituksesta eikä mistään muusta; siihen ei siis lainkaan sisälly kysymystä edes „vallan valtaamisesta” yleensä j.n.e. Menettelikö edustaja-

kokous oikein, kun se syrjäytti tämän viimeksi mainitun ja muut samanluontoiset kysymykset? Epäilemättä oikein, sillä Venäjän poliittinen tilanne ei lainkaan aseta sellaisia kysymyksiä päiväjärjestykseen. Päinvastoin, koko kansa on asettanut päiväjärjestykseen itsevaltiuden kukistamisen ja perustavan kokouksen koollekutsumisen. Puolueen edustajakokousten ei tule asettaa ratkaistavakseen niitä kysymyksiä, joita sopivaan tai sopimattomaan aikaan on kosketellut joku kynäilijä, vaan niitä, joilla nykyhetken ehtojen vuoksi ja yhteiskunnallisen kehityksen objektiivisen kulun johdosta on tärkeä poliittinen merkitys.

Mikä merkitys on väliaikaisella vallankumoushallituksella nykyisessä vallankumouksessa ja proletariaatin yleisessä taistelussa? Edustajakokouksen päätöslauselmassa selitetään se viittaamalla aivan alussa „mahdollisimman täydellisen poliittisen vapauden” välttämättömyyteen sekä proletariaatin välittömien etujen että „socialismin lopullisten päämäärien” kannalta katsoen. Mutta täydellinen poliittinen vapaus vaatii, kuten jo puolueohjelmassamme todetaan, demokraattisen tasavallan pystyttämistä tsaarin itsevaltiuden tilalle. Demokraattisen tasavallan tunnuksen korostaminen edustajakokouksen päätöslauselmassa on loogillisesti ja periaatteellisesti välttämätöntä, sillä proletariaatti eturivin taistelijana demokratian puolesta pyrkii juuri täydelliseen vapauteen; sitä paitsi tämä korostaminen on tällä hetkellä sitäkin tarkoituksenmukaisempaa, kun meillä juuri nyt esiintyvät „demokratismien” lipun suojassa monarkistit, nimittäin n.s. perustuslaillis-, demokraattinen” eli „osvobozhdenijelainen” puolue. Tasavallan perustamista varlen on ehdottoman välttämätöntä kansan edustajain kokous ja ehdottomasti yleiskansallinen (yleisen, yhtäläisen ja välittömän äänioikeuden sekä salaisen äänestyksen perusteella) sekä perustava. Tämä tunnustetaankin edustajakokouksen päätöslauselmassa tuonnempana. Mutta siinä ei rajoituta tähän. Uuden, „todella kansan tahtoa ilmaisevan” järjestelmän perustamiseksi ei riitä, että edustajain kokousta nimitetään perustavaksi. Tällä kokouksella täytyy olla valtaa ja voimaa „perustaa”. Tämän käsittäen ei edustajakokouksen päätöslauselmassa rajoituta muodollisen „perustavan kokouksen” tunnukseen, vaan lisätään ne aineelliset ehdot, joiden vallitessa tälle kokoukselle vain onkin mahdollista tehtävänsä todellinen toteuttaminen.

Tällainen niiden ehtojen osoittaminen, joiden vallitessa nimellisesti perustava kokous voi muuttua todella perustavaksi, on ehdottoman välttämätöntä, koska liberaalinen porvaristo perustuslaillis-monarkistisen puolueen ominaisuudessa tahallaan väärentää, kuten olemme jo useampaan kertaan osoittaneet, yleiskansallisen perustavan kokouksen tunnusta, muuttaen sen tyhjäksi sanahelinäksi.

Edustajakokouksen päätöslauselmassa sanotaan, että täydellisen vaaliagitaatiovapauden ja todella kansan tahtoa ilmaisevan kokouksen koollekutsumisen kykenee turvaamaan *yksinomaan vain* väliaikainen vallankumoushallitus, nimenomaan sellainen, joka on voittoisan kansankapinan elin. Onko tämä ajatus oikea? Ken mielisi sanoa sitä vääräksi, hänen pitäisi väittää, että tsaarihallitus voi olla ojentamatta kättä taantumukselle, että se kykenee olemaan puolueeton vaalien aikana ja huolehtimaan kansan tahdon todellisesta ilmaisemisesta. Tällaiset väitteet ovat siinä määrin mielettömiä, että niitä ei kukaan ryhdy avoimesti puolustamaan, mutta juuri osvobozhdenijalaisemme levittävät niitä salaa liberaalisen lipun suojassa. Jonkun tulee kutsua perustava kokous koolle; jonkun on turvattava vaalivapaus ja vaalien oikea suorittaminen; jonkun on annettava tälle kokoukselle voima ja valta kokonaisuudessaan: vain vallankumoushallitus, joka on kapinan elin, voi täysin vilpittömästi pyrkiä tähän ja kyetä tekemään kaikkensa tämän toteuttamiseksi. Tsaarihallitus tulee ehdottomasti vastustamaan tätä. Liberaalinen hallitus, joka tekee sovinnon tsaarin kanssa eikä nojaa kokonaan kansankapinaan, ei kykene vilpittömästi pyrkimään siihen eikä toteuttamaan sitä, vaikkapa se mitä vilpittömimmin haluaisikin. Edustajakokouksen päätöslauselmassa esitetään siis ainoa oikea ja täysin johdonmukainen demokraattinen tunnus.

Mutta väliaikaisen vallankumoushallituksen merkityksen arviointi ei olisi täydellinen eikä oikea, jos jätettäisiin huomioimatta demokraattisen kumouksen luokkaluonne. Tämän vuoksi lisätäänkin päätöslauselmassa, että kumous lujittaa porvariston herruutta. Se on kiertämätöntä nykyisen, s.o. kapitalistisen yhteiskunnallis-taloudellisen järjestelmän vallitessa. Mutta tuloksena porvariston herruuden lujittumisesta jossain määrin poliittisesti vapaan proletariaatin yli on ehdottomasti oleva niiden välinen vimmatu

taistelu vallasta ja porvariston epätoivoiset yritykset „riistää proletariaatilta vallankumouskauden saavutukset”. Taistellessaan demokratian puolesta kaikkien edellä ja kaikkien johdossa ei proletariaatti sen vuoksi saa hetkeksikään unohtaa porvarillisen demokratian uumenissa piileviä uusia ristiriitoja ja uutta taistelua.

Näin ollen on tarkastelemamme päätöslauselman osassa täydessä laajuudessaan arvioitu väliaikaisen vallankumoushallituksen merkitys: sekä sen suhteessa vapauden ja tasavallan puolesta käytävään taisteluun, sen suhteessa perustavaan kokoukseen että sen suhteessa demokraattiseen kumoukseen, joka raivaa maaperää uudelle luokkataistelulle.

Kysytään edelleen, mikä kanta on proletariaatin yleensä otettava väliaikaisen vallankumoushallituksen suhteen? Tähän vastataan edustajakokouksen päätöslauselmassa ennen kaikkea suoranaisesti neuvomalla puoluetta levittämään työväenluokan keskuuteen vakaumusta väliaikaisen vallankumoushallituksen välttämättömyydestä. Työväenluokan on tajuttava tämä välttämättömyys. Samaan aikaan kun „demokraattinen” porvaristo jättää varjoon tsaarihallituksen kukistamiskysymyksen, meidän on kohotettava se ensi tilalle ja painostettava väliaikaisen vallankumoushallituksen välttämättömyyttä. Enemmänkin, meidän on viitotettava tuon hallituksen toimintaohjelma, joka vastaisi kyseisen historiallisen ajankohdan objektiivisia oloja ja proletaarisen demokratian tehtäviä. Tuo ohjelma on puolueemme *koko* minimiohjelma, lähimpien poliittisten ja taloudellisten uudistusten ohjelma, uudistusten, jotka toisaalta ovat täysin toteutettavissa nykyisten yhteiskunnallistaloudellisten suhteiden pohjalla ja jotka toisaalta ovat välttämättömiä edetäksemme askelen eteenpäin, toteuttaaksemme sosialismin.

Päätöslauselmassa siis selitetään täydellisesti väliaikaisen vallankumoushallituksen luonne ja tarkoitus. Alkuperänsä ja perusluonteensa puolesta tulee tämän hallituksen olla kansankapinan elin. Muodollisen kutsumuksensa puolesta sen tulee olla yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumisen välikappale. Toimintansa sisällön puolesta sen on toteutettava proletaarisen demokratian minimiohjelma, joka yksin pystyy turvaamaan itsevaltiutta vastaan kapinaan nousseen kansan edut.

Voidaan tehdä vastaväite, että väliaikainen hallitus ei väliaikaisena ollen voi toteuttaa myönteistä ohjelmaa, jota ei vielä koko kansa ole hyväksynyt. Tällainen vastaväite olisi vain taantumuksellisten ainesten ja „itsevaltiuden pönkittäjäin” sofismia. Ellei toteuteta mitään myönteistä ohjelmaa, niin merkitsee se sitä, että siedetään läpimädänneen itsevaltiuden maaorjuuskomennon olemassaoloa. Tällaista komentoa voisi sietää vain vallankumouksen asianpetturien hallitus, mutta ei sellainen hallitus, joka on kansankapinan elin. Olisi pilkantekoa, jos joku esittäisi, että kieltäydyttäisiin toteuttamasta käytännössä kokoontumisvapautta, ennen kuin tämän vapauden on perustava kokous tunnustanut, — sillä tekosyyllä, että perustava kokous mahdollisesti ei tulekaan tunnustamaan kokoontumisvapautta! Samanlaista pilkantekoa on väittää sitä vastaan, että väliaikaisen vallankumoushallituksen on viipymättä toteutettava minimiohjelma.

Huomautamme lopuksi, että kun päätöslauselmassa asetetaan väliaikaisen vallankumoushallituksen tehtäväksi minimiohjelman toteuttaminen, niin siten torjutaan tolkuttomat puolianarkistiset ajatukset maksimiohjelman viipymättömästä toteuttamisesta ja vallan valtaamisesta sosialistista kumousta varten. Venäjän taloudellisen kehityksen taso (objektiivinen ehto) ja proletariaatin laajojen joukkojen tietoisuuden ja järjestyneisyyden taso (subjektiivinen ehto, joka on erottamattomassa yhteydessä objektiiviseen) tekevät mahdolliseksi työväenluokan viipymättömän ja täydellisen vapautumisen. Vain kaikkein tietämättömimmät ihmiset voivat olla ottamatta huomioon käynnissä olevan demokraattisen kumouksen porvarillista luonnetta; vain lapsellisimmat optimistit voivat unohtaa sen, miten vähän vielä työläisjoukot tietävät sosialismin päämääristä ja sosialismin toteuttamisen keinoista. Kaikki me olemme kuitenkin vakuuttuneita siitä, että työläisten vapauttamisen täytyy olla työläisten tehtävä; ilman joukkojen tietoisuutta ja järjestyneisyyttä, ilman sitä, että avoin luokkataistelu koko porvaristoa vastaan valmentaa ja kasvattaa ne, ei sosialistisesta vallankumouksesta voi olla puhettakaan. Ja vastaukseksi anarkistisiin vastaväitteisiin, että me muka toistaiseksi jätämme sosialistisen kumouksen syrjään, me sanomme: emme jätä sitä syrjään, vaan otamme sitä kohti ensi askelen ainoalla mahdollisella tavalla ja ainoata

oikeata tietä, nimittäin demokraattisen tasavallan tietä. Ken haluaa kulkea sosialismiin toista tietä, ohi poliittisen demokratian, hän tulee ehdottomasti sekä taloudellisessa että poliittisessa mielessä järjettömiin ja taantumuksellisiin johtopäätöksiin. Jos jotkut työläiset kysyvät meiltä asianomaisella hetkellä: miksemme toteuttaisi maksimiohjelmaa, niin vastaamme heille viittaamalla siihen, kuinka vieraita sosialismille ovat vielä mielialoiltaan demokraattiset kansanjoukot, kuinka kehittymättömiä ovat vielä luokkaristiriidat, kuinka järjestymättömiä ovat vielä proletaarit. Järjestäkää sadattuhannet työläiset ympäri koko Venäjän, hankkikaa ohjelmallenne miljoonien myötätunto! Koettakaa tehdä tämä, rajoittumatta heliseviin, mutta tyhjiin anarkistisiin fraaseihin,— ja te näette heti, että tällaisen järjestämisen toteuttaminen ja tällaisen sosialistisen valistuksen levittäminen riippuu demokraattisten uudistusten mahdollisimman täydellisestä toteuttamisesta.

Jatkakaamme. Kun on selvitetty väliaikaisen vallankumousohallituksen merkitys ja proletariaatin suhde siihen, herää seuraava kysymys: onko meidän osanottomme siihen sallittua ja millä ehdoilla (toiminta ylhäältä)? Millainen tulee olla toimintamme alhaalta? Päätöslauselmassa annetaan täsmälliset vastaukset kumpaankin kysymykseen. Siinä sanotaan päättävästi, että sosialidemokratian osallistuminen väliaikaiseen vallankumousohallitukseen (demokraattisen kumouksen kautena, tasavallan puolesta käytävän taistelun kautena) on periaatteellisesti *sallittua*. Tällä sanonnalla me peruuttamattomasti erottaudumme sekä anarkisteista, jotka tähän kysymykseen vastaavat periaatteellisen kieltävästi, että sosialidemokratian hvostisteista (Martynovin ja uusiskralaisten kaltaisista), jotka *peloittelivat* meitä sillä, että saattaa muodostua sellainen tilanne, jolloin tuo osallistuminen voisi tulla meille välttämättömäksi. Tällä sanonnalla VSDTP:n III edustajakokous hylkäsi peruuttamattomasti uuden „Iskran” sen ajatuksen, että sosialidemokraattien osallistuminen väliaikaiseen vallankumousohallitukseen on muka millerandilaisuuden⁷ muunnos, että sitä ei periaatteellisesti voida sallia, koska se muka on porvarillisen järjestelmän siunaamista j.n.e.

Mutta onhan itsestään ymmärrettävää, että kysymys periaatteellisesta sallittavuudesta ei vielä ratkaise kysymystä käytännöllisestä tarkoituksenmukaisuudesta. Millä ehdoilla

tämä puolueen edustajakokouksen hyväksymä uusi taistelumuoto, „ylhäältäkäsini” käytävän taistelun muoto, on tarkoituksenmukainen? On itsestään selvää, että konkreettisista ehdoista, sellaisista kuin voimasuhteista y.m.s., ei nyt voida puhua, ja päätöslauselmassa luonnollisesti kieltäydytään näiden ehtojen ennakkomäärittelystä. Yksikään ymmärtäväinen ihminen ei ryhdy etukäteen, tällä hetkellä, ennustelevaan mitään siitä, mikä koskee meitä kiinnostavaa kysymystä. Osanottomme luonne ja tarkoitus voidaan ja tuleekin määritellä. Päätöslauselmassa se tehdäänkin osoittamalla, että osallistumisella on kaksi tarkoitusta: 1) säälimätön taistelu vastavallankumouksellisia yrityksiä vastaan ja 2) työväenluokan itsenäisten etujen puolustaminen. Aikana, jolloin liberaaliset porvarit alkavat ahkerasti puhua taantumuksen psykologiasta (ks. hra Struven mitä opettavaisinta „Avointa kirjettä”, „Osvobozhdenijen” № 71), koettaen peloitella vallankumouksellista kansaa ja houkuttella sitä myöntyväiseksi itsevaltiuteen nähden, tänä aikana on erikoisesti paikallaan proletariaatin puolueen taholta muistuttaa siitä, että tehtävänä on käydä todellista sotaa vastavallankumousta vastaan. Poliittisen vapauden ja luokkataistelun suuret kysymykset ratkaisee viime kädessä vain voima, ja meidän on huolehdittava tämän voiman valmentamisesta ja järjestämisestä sekä sen aktiivisesta käyttämisestä ei ainoastaan puolustusta, vaan myöskin hyökkäystä varten. Poliittisen taantumuksen pitkä kausi, joka on vallinnut Euroopassa melkein keskeytymättä Pariisin Kommuunin ajoista lähtien, on liiaksi paljon juurruttanut meihin vain „alhaaltakäsini” tapahtuvan toiminnan ajatusta ja liiaksi paljon totuttanut meitä näkemään vain puolustustaistelun. Me olemme nyt epäilemättä astuneet uuteen aikakauteen; on alkanut poliittisten järkytysten ja vallankumousten kausi. Sellaisena kautena, jota Venäjä nyt elää, ei voida sallia rajoittumista vanhaan kaavaan. On propagoitava ylhäältäkäsini tapahtuvan toiminnan ajatusta, valmistauduttava mitä tarmokkaimpaan hyökkäystoimintaan ja tutkittava tällaisen toiminnan ehdot ja muodot. Edustajakokouksen päätöslauselmassa asetetaan näistä ehdoista etutilalle kaksi ehtoa: ensimmäinen koskee muodollista puolta sosialidemokratian osallistumisessa väliaikaiseen vallankumouhallitukseen (puolueen tiukka valvonta valtuutettuihinsa nähden) ja toinen — itse tämän osallistumi-

sen luonnetta (ei ole hetkeksikään päästettävä näkyvistä täydellisen sosialistisen kumouksen päämäärää).

Kun päätöslauselmassa on täten kaikin puolin selvitetty puolueen politiikka toimittaessa „ylhäältä” — toteutettaessa tätä uutta, tähän saakka melkein ennenkuulumatonta taistelutapaa, — otetaan siinä edeltäkäsinkin huomioon myöskin se tapaus, jolloin meidän ei onnistu toimia ylhäältäkäsinkin. Joka tapauksessa olemme velvollisia vaikuttamaan väliaikaiseen vallankumoushallitukseen alhaalta. Tällaista painostusta varten alhaalta täytyy proletariaatin olla aseistettu, — sillä vallankumouksellisen ajankohtana kehittyvät asiat erittäin nopeasti suoranaiseen kansalaissotaan, — ja sosialidemokratian johtama. Proletariaatin aseellisen painostuksen tarkoituksena on „vallankumouksen saavutusten suojeleminen, lujittaminen ja laajentaminen”, s.o. niiden saavutusten, joitten tulee proletariaatin etujen kannalta katsoen merkitä koko minimiohjelmamme toteuttamista.

Tähän päätämme III edustajakokouksen väliaikaisesta vallankumoushallituksesta tekemän päätöslauselman lyhyen tarkastelun. Kuten lukija näkee, selvitetään tässä päätöslauselmassa uuden kysymyksen merkitys samoin kuin proletariaatin puolueen suhde siihen ja puolueen politiikka niin väliaikaisessa vallankumoushallituksessa kuin myös sen ulkopuolella.

Tarkastelkaamme nyt „konferenssin” vastaavaa päätöslauselmaa.

3. MITÄ ON „VALLANKUMOUKSEN RATKAISEVA VOITTO TSARISMISTA”?

„Konferenssin” päätöslauselma on omistettu kysymykselle „*vallan valtaamisesta ja osallistumisesta väliaikaiseen hallitukseen*” *. Tällaiseen kysymyksen aseteluun, kuten olemme osoittaneet, sisältyy jo sekavuus. Toisaalta kysymys asetetaan suppeasti: vain meidän osallistumisestamme väliaikaiseen hallitukseen, eikä yleensä puolueen tehtävistä väliaikaisen vallankumoushallituksen suhteen. Toisaalta sotketaan keskenään kaksi aivan erilaista asiaa: kysymys

* Tämän päätöslauselman tekstin kokonaisuudessaan voi lukija saada yhdistämällä tässä kirjasssa esitetyt sitaattit sivuilta 400, 403, 407, 431 ja 433. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. Ks. tätä osaa, ss. 18, 23, 29, 62, 66. Toim.)

meidän osallistumisestamme *demokraattisen* kumouksen erääseen vaiheeseen ja kysymys *sosialistisesta* kumouksesta. Sosialidemokratian suorittama „vallan valtaaminenhan” on itse asiassa juuri sosialistinen kumous, eikä se voi muuta ollakaan, jos näitä sanoja käytetään niiden suoranaisessa ja tavallisessa merkityksessä. Mutta jos ne käsitetään siinä mielessä, että valta valloitetaan demokraattista eikä sosialistista kumousta varten, niin mitä järkeä on silloin puhua osallistumisesta väliaikaiseen vallankumoushallitukseen tai *yleensä* „vallan valtaamisesta”? „Konferenssilaisemme” eivät nähtävästi ole itsekään oikein tienneet, mistä heidän oikeastaan olisi pitänyt puhua: demokraattisesta vaiko sosialistisesta kumouksesta. Ken on seurannut tätä kysymystä käsittelevää kirjallisuutta, hän tietää, että tämän sekavuuden on pannut alulle tov. Martynov kuuluisassa kirjoituksessaan „Kaksi diktatuuria”: uusiskralaiset eivät mielellään muistele, miten kysymys on (jo ennen tammikuun 9 päivää) asetettu tässä hvostismin mallituotteessa, mutta sen aatteellinen vaikutus konferenssiin on epäilemätön.

Mutta jättäkäämme syrjään päätöslauselman otsikko. Päätöslauselman sisällöstä löydämme verrattomasti syvempiä ja vakavampia virheitä. Tässä sen alkuosa:

„Vallankumouksen ratkaisevan voiton merkinä tsarismista voi olla joko voittoisasta kansankapinasta esiinkasvavan väliaikaisen hallituksen muodostaminen tai jonkin edustuslaitoksen vallankumouksellinen aloite, laitoksen, joka kansan välittömän vallankumouksellisen painostuksen alaisena päättää järjestää yleiskansallisen perustavan kokouksen”.

Meille siis sanotaan, että vallankumouksen ratkaisevana voittona tsarismista voi olla sekä voittoisa kapina että... edustuslaitoksen päätös perustavan kokouksen järjestämisestä! Mitä se on? kuinka se on käsitettävä? Ratkaisevan voiton merkinä voi olla „pätös” perustavan kokouksen järjestämisestä? Ja tällainen „voitto” asetetaan rinnan „voittoisasta kansankapinasta esiinkasvavan” väliaikaisen hallituksen muodostamisen kanssa!! Konferenssi ei huomannut, että *voitto:sa* kansankapina ja väliaikaisen hallituksen *muodostaminen* merkitsee vallankumouksen voittoa *teossa*, kun taas „pätös” perustavan kokouksen

järjestämisestä merkitsee vallankumouksen voittoa vain sanoissa.

Uusiskralaisten menshevikkien konferenssi lankesi siihen samaan virheeseen, johon alituisesti lankeavat liberaalit, osvobozhdenijelaiset. Osvobozhdenijelaiset latelevat fraaseja „perustavasta” kokouksesta, sulkien häveliäästi silmänsä siltä seikalta, että voima ja valta jäävät tsaarin käsiin, unohtaen, että „perustamista” varten täytyy olla *voimaa*, millä perustaa. Konferenssi niinikään on unohtanut, että edustajain „päätöksestä”, olivatpa nämä edustajat minkälaisia tahansa, tämän päätöksen toteuttamiseen on vielä pitkä matka. Konferenssi on unohtanut myöskin sen, että niin kauan kuin valta on tsaarin käsissä, jäävät kaikki päätökset, minkälaiden edustajien tekemiä ne lienevätkin, samanlaiseksi tyhjäksi ja surkeaksi jaaritukseksi kuin Saksan vuoden 1848 vallankumouksen historiassa kuulun Frankfurтин parlamentin „päätökset”. Siksipä Marx, vallankumouksellisen proletariaatin edustaja, „Uudessa Reinin Lehdessään”⁸ ruoskikin niin säälimättömällä ivalla Frankfurтин liberaalisia „osvobozhdenijelaisia” siitä, että he puhuivat kauniita sanoja, tekivät kaikenlaisia demokraattisia „päätöksiä”, „säätivät” kaikenlaisia vapauksia, mutta tosiasiallisesti jättivät vallan kuninkaalle eivätkä järjestäneet aseellista taistelua sotavoimaa vastaan, joka oli kuninkaan käytettävissä. Ja Frankfurтин osvobozhdenijelaisten löpötellessä kuningas voitti aikaa, lujitti sotavoimiaan, ja vastavallankumous, nojaten reaaliseen voimaan, murskasi demokraatit perinpohjin kaikkine heidän ihanine „päätöksineen”.

Ratkaisevan voiton veroisena konferenssi piti sitä, mistä juuri puuttuu voiton ratkaisevaa ehtoa. Millä tavoin saattoivat sosialidemokraatit, jotka hyväksyvät puolueemme tasavaltaohjelman, langeta tähän virheeseen? Ymmärtääksemme tämän omituisen ilmiön, on tarkasteltava sitä III edustajakokouksen päätöslauselmaa, joka koskee puolueen erkaantunutta osaa*. Tässä päätöslauselmassa viitataan siihen, että

* Esitämme tämän päätöslauselman tekstin kokonaan: „Edustajakokous toteaa, että puolueen ekonomismia vastaan käymän taistelun ajoista alkaen näihin aikoihin saakka on VSDTP:ssa säilynyt suuntavaihteita, jotka ovat eri määrissä ja eri suhteissa sukua ekonomismille ja joita luonnehtii yhteinen tendenssi vähäksyä tietoisuuden ainesten merkitystä proletariaatin taistelussa, alistaa ne vastovaraisuuden aineksille. Näiden suuntavaihteiden edustajat esittävät teoreettisesti organisaatiokysymyksessä suunnitelmanmukaisen puolueen kanssa ristiriidassa olevaa prosessi-organisaation periaatetta, mutta käytännössä

puolueessamme on erilaisia „ekonomismille sukua olevia” virtauksia. Konferenssilaisemme (he eivät tosiaankaan ole suotta Martynovin aatteellisen johdon alaisuudessa) pohtivat vallankumousta samassa hengessä kuin ekonomistit aikoinaan poliittista taistelua tai 8-tuntista työpäivää. Ekonomistit esittivät aseenaan viipymättä „asteteorian”: 1) taistelu oikeuksien puolesta; 2) poliittinen agitaatio; 3) poliittinen taistelu, — tai 1) 10-tuntinen työpäivä; 2) 9-tuntinen; 3) 8-tuntinen. Mitkä olivat tämän „prosessi-taktiikan” tulokset, se on kaikille kyllin tunnettua. Nyt meille ehdotetaan vallankumouskin jaettavaksi etukäteen huolellisesti eri asteisiin: 1) tsaari kutsu koolle edustuslaitoksen; 2) tämä edustuslaitos „päättää” „kansan” painostuksesta järjestää perustavan kokouksen; 3) ...kolmannelta asteelta menshevikit eivät ole vielä sopineet keskenään; he ovat unohtaneet, että kansan vallankumouksellinen painostus kohtaa tsarimin vastavallankumouksellisen painostuksen ja että sen vuoksi „päätös” jää joko toteuttamatta tai sitten asian ratkaisee taaskin kansankapinan voitto tai tappio. Konferenssin päätöslauselma on prikulleen ekonomistien seuraavanlaisen järjestyksen kaltainen: työläisten ratkaisevan voiton merkinä voi olla joko 8-tuntisen työpäivän vallankumouksellinen toteuttaminen tai 10-tuntisen työpäivän lahjoittaminen ja „päätös” siirtymisestä 9-tuntiseen... Ihan prikulleen sama.

Meille voidaan ehkä väittää, että päätöslauselman kirjoittajilla ei ollut tarkoituksena *rinnastaa* kapinassa saavutettua voittoa tsaarin kutsuman edustuslaitoksen „päätökseen”, että he tahtoivat vain etukäteen määritellä puolueen taktiikan kummassakin tapauksessa. Vastaamme tähän:

heillä polkkeamiset puoluekurista muodostuvat monissa tapauksissa kokonaiseksi systeemiksi, ja toisissa tapauksissa, propagoimalla puolueen tiedottomimmalle osalle laajan valintaperiaatteen käyttöä Venäjän nykyolojen objektiivisista ehdoista välittämättä, he yrittävät horjuttaa ainoita tänä aikana mahdollisia puolueyhteyksien perusteita. Taktiikkakysymyksissä he ilmaisevat itsensä pyrkimällä supistamaan puolueetyön laajuutta ja voimaa, vastustaen loppuun saakka riippumatonta puolueen taktiikkaa suhteessa liberaalis-porvarillisiin puolueisiin, vastustaen puolueellemme mahdollista ja toivottavaa järjestäjätehtävän ottamista itselleen kansankapinassa, vastustaen puolueen osallistumista väliaikaiseen demokraattis-vallankumoukselliseen hallitukseen minkäänlaisissa olosuhteissa.

Edustajakokous velvoittaa kaikkia puolueen jäseniä käymään kaikkialla tarmokasta aatteellista taistelua tuontapaisia osittaisia vallankumouksellisen sosialidemokratian periaatteista polkkeamista vastaan, mutta on samalla sillä kannalla, että henkilöiden, jotka suuremmassa tai pienemmässä määrin kannattavat mainittuja katsantokantoja, sallitaan kuulua puoluejärjestöihin vain sillä välttämättömällä ehdolla, että he tunnustavat puolueen edustajakokoukset ja puolueen säännöt sekä täydellisesti alistuvat puoluekurin”. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

1) päätöslauselman tekstissä sanotaan edustuslaitoksen päätöstä suoraan ja selvästi „vallankumouksen ratkaisevaksi voitoksi tsarismista”. Ehkä tämä johtuu päätöslauselman huolimattomasta muotoilemisesta, kenties sen voisi korjata pöytäkirjojen perusteella, mutta niin kauan kuin sitä ei ole korjattu, voi tuohon sanamuotoon sisältyä vain yksi ajatus, ja se ajatus on kokonaisuudessaan *osvobozhdenijelainen*. 2) „Osvobozhdenijelainen” ajatuksen juoksu, johon päätöslauselman kirjoittajat ovat langenneet, esiintyy paljon selvemmin uusiskralaisten muissa kirjallisissa tuotteissa. Esim. Tiflisin komitean äänenkannattajan „Sotsial-Demokratin”⁹ (ilmestyy gruusian kielellä; „Iskran” kovasti kehuma № 100) kirjoituksessa „Zemski sobor ja meidän taktiikkamme” mennään niin pitkälle, että sanotaan suoraan, että „taktiikka”, joka „asettaa toimintamme keskipisteeksi Zemski soborin” (jonka koollekutsumisesta, lisäämme puolestamme, emme tiedä vielä mitään varmaa!), „on meille edullisempi” kuin aseellisen kapinan ja väliaikaisen vallankumoushallituksen muodostamisen „taktiikka”. Alempana palaamme vielä tähän kirjoitukseen. 3) Ei voi olla mitään puolueen taktiikan ennakkokäsittelyä vastaan sekä vallankumouksen voiton että sen tappion varalta, sekä kapinan onnistumisen että senkin varalta, jos kapina ei jaksakaan leimahtaa vakavaksi voimaksi. Voi käydä niinkin, että tsaarihallitus onnistuu kutsumaan koolle edustajain kokouksen sovinnontekoa varten liberaalisen porvariston kanssa, — III edustajakokouksen päätöslauselma, ottaen tämän ennakolta huomioon, puhuu suoraan „tekopyhästä politiikasta”, „valhedemokratismista”, „niin sanotun Zemski soborin tapaisen kansanedustuksen irvikuvamuodoista” *.

* Tässä sen päätöslauselman teksti, missä puhutaan hallituksen taktiikkaan suhtautumisesta kumouksen aattona.

„Ottain huomioon, että hallitus itsensä suojaamisen tarkoituksessa nykyisenä vallankumouskautena, tehostaen tavanimukaisia, pääasiassa proletariaatin tietoisia aineksia vastaan suunnattuja vainoitoimenpiteitä, samalla: 1) yrittää myönnöstyksen ja reformilupausten avulla turmella poliittisesti työväenluokan ja siten vieroittaa sen pois vallankumoustaistelusta; 2) samassa tarkoituksessa verhoaa tekopyhän myönnöstyspoliittikkansa valhedemokraattisiin muotoihin, alkaen siitä, että kehoittaa työläisiä valitsemaan edustajiaan valiokuntiin ja neuvotteluihin, ja päättyen niin sanotun Zemski soborin tapaisen kansanedustuksen irvikuvamuotojen luomiseen; 3) järjestää niin sanottuja mustia sotnioita ja nostaa vallankumousta vastaan yleensä kaikki taantumukselliset, tiedottomat tai rotu- ja uskonvihän sokaisemat kansanainekset.—

VSDTP:n III edustajakokous päättää kehoittaa kaikkia puoluejärjestöjä:

a) paljastamalla hallituksen myönnöstyksen taantumukselliset tarkoitusperät korostamaan propagandassa ja agitaatiossa toisaalta sitä, että ne on tehty pakosta, ja toisaalta sitä, että itsevaltiuden on kertakaikkiaan mahdotonta toteuttaa proletariaattia tyydyttäviä reformeja;

Mutta siinäpä se kysymys onkin, että tätä ei sanota väli-aikaista vallankumoushallitusta koskevassa päätöslauselmassa, sillä tällä ei ole väliaikaisen vallankumoushallituksen kanssa mitään tekemistä. Tämä tapaus työntää syrjään kapinaa ja väliaikaisen vallankumoushallituksen muodostamista koskevan probleemin, muuttaa sitä j.n.e. Kysymys ei olekaan nyt siitä, että kaikenlaiset kombinaatiot ovat mahdollisia, että on mahdollista niin voitto kuin tappiokin, niin suorat tiet kuin kiertotietkin, — kysymys on siitä, että sosialidemokraatille ei ole luvallista sekoittaa työläisten käsitystä tosi vallankumouksellisesta tiestä, että ei ole luvallista osvobozhdenijelaiseen tapaan nimittää ratkaisevaksi voitoksi sitä, mistä puuttuu voiton *perusehto*. Voi käydä niin, ettemme 8-tuntista työpäivääkään saa kerralla, vaan pitkän kiertotien kautta, mutta mitä te sanotte henkilöistä, joka nimittää työläisten voitoksi sellaista proletariaatin voimattomuutta ja heikkoutta, joiden takia se *ei kykene* estämään viivyttelyä, lykkäyksiä, kaupanhierontaa, petturuutta ja taantumusta? Voi käydä niin, että Venäjän vallankumous päättyy „perustuslailliseen keskoseen”, kuten „Vperjod” * kerran sanoi, mutta tokkopa tämä voisi olla puolustuksena sellaiselle sosialidemokraatille, joka ratkaisevan taistelun aattona ryhtyisi tällaista keskosta sanomaan „ratkaisevaksi voitoksi tsarismista”? Voi käydä niinkin huonosti, ettei jää valloittamatta ainoastaan tasavalta, vaan perustuslakikin tulee olemaan näennäinen, „shipovilainen”¹⁰, mutta tokkopa sosialidemokraatille silti lienee anteeksiannettavaa tasavalta-tunnuksemme hämääminen? Sen hämäämiseen saakka eivät uusiskralaiset ole tietenkään vielä menneet. Mutta missä määrin heistä on haihtu-

b) käyttämään vaaliagitaatiota hallituksen tuollaisten toimenpiteiden todellisen tarkoituksen selittämiseksi työläisille ja sen seikan todistamiseksi, että proletariaatille on välttämätöntä saada vallankumouksellista tietä koolle perustava kokous yleisen, yhtiäläisen ja välittömän äänioikeuden sekä salaisen äänestyksen perusteella;

c) järjestämään proletariaattia, että se viipymättä toteuttaisi vallankumouksellista tietä 8-tuntisen työpäivän ja muut päiväjärjestyksessä olevat työväenluokan vaatimukset;

d) järjestämään aseellisen vastarinnan mustain sotnain ja yleensä kaikkien hallituksen johtamien taantumuksellisten alnesten esiintymistä vastaan”. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

* Geneveläinen lehti „Vperjod” alkoi ilmestyä tammikuussa 1905 puolueen bolshevistisen osan äänenkannattajana. Tammikuusta toukokuuhun ilmestyi 18 numeroa. Toukokuusta alkoi „Vperjod” lehden asemesta ilmestyä „Proletari” VSDTP:n pää-äänenkannattajana, VSDTP:n III edustajakokouksen päätöksen perusteella (tämä edustajakokous kokoontui toukokuussa Lontoossa; menshevikit eivät saapuneet siihen, vaan pitivät oman „konferenssinsa” Genevessä). (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

nut vallankumouksen henki, missä määrin eloton järkeily on hämännyt heiltä nykyhetken taistelutehtävät, se näkyy erittäin havainnollisesti siitä, että päätöslauselmassa he *unohtivat* puhua juuri tasavallasta! Tämä tuntuu uskomattomalta, mutta se on kuitenkin totta. Konferenssin eri päätöslauselemissa on vahvistettu, toistettu, selitetty ja yksityiskohdin esitetty sosialidemokratian kaikki tunnukset, niissä ei ole unohdettu edes työläisten vanhinten ja edustajien valitsemista tuotantolaitoksittain — vain tasavallasta ei ollut tilaisuutta mainita mitään väliaikaista vallankumoushallitusta koskevassa päätöslauselemissa. Kun puhutaan kansankapinan „voitosta”, väliaikaisen hallituksen perustamisesta, osoittamatta näiden „askelten” ja tekojen suhdetta tasavallan valtaamiseen, niin se merkitsee päätöslauselman kirjoittamista proletaarisen liikkeen perässä liikkaamista eikä proletariaatin taistelun johtamista varten.

Johtopäätös: päätöslauselman alkuosassa: 1) ei ole laisinkaan selvitetty väliaikaisen vallankumoushallituksen merkitystä tasavallan puolesta käytävän taistelun ja todella yleiskansallisen sekä todella perustavan kokouksen turvaamisen kannalta; 2) siinä on suoranaisesti hämätty proletariaatin demokraattista tietoisuutta rinnastamalla vallankumouksen ratkaiseva voitto tsarismista sellaisen asiointilan kanssa, jolloin nimenomaan vielä puuttuu todellisen voiton perusehto.

4. MONARKISTISEN JÄRJESTELMÄN HÄVITTÄMINEN JA TASAVALTA

Siirrymme päätöslauselman seuraavaan osaan:

„...Kummassakin tapauksessa merkitsee tällainen voitto vallankumouksellisen kauden uuden vaiheen alkua.

Tehtävänä, jonka yhteiskunnallisen kehityksen objektiiviset ehdot luonnonvoimaisesti asettavat tälle uudelle vaiheelle, on koko sääty-monarkistisen valtakomennon lopullinen hävittäminen sen taistelun prosessissa, jota käydään poliittisesti vapautetun porvarillisen yhteiskunnan ainesten kesken näiden ainesten yhteiskunnallisten etujen toteuttamisesta ja siitä, kenelle valta välittömästi on kuuluva.

Sen vuoksi myös väliaikaisen hallituksen, joka ottaisi toteuttaakseen tämän historialliselta luonteeltaan

porvarillisen vallankumouksen tehtäviä, täytyisi, säännötellössään vapautuvan kansakunnan vastakkaisten luokkien keskinäistä taistelua, ei ainoastaan viedä eteenpäin vallankumouksellista kehitystä, vaan myöskin taistella niitä tämän kehityksen tekijöitä vastaan, jotka uhkaavat kapitalistisen järjestelmän perusteita”.

Pysähtykäämme tähän kohtaan, joka muodostaa päätöslauselmassa itsenäisen osan. Lainaamiemme päätelmien perusajatus lyö yhteen sen kanssa, mitä on esitetty edustajakokouksen päätöslauselman 3. kohdassa. Mutta verrattaessa toisiinsa molempia päätöslauselmia näiltä osiltaan pistää heti silmään seuraava perinpohjainen eroavaisuus niiden välillä. Luonnehdittaessa parilla sanalla vallankumouksen yhteiskunnallis-taloudellista perustaa, edustajakokouksen päätöslauselmassa keskitetään koko huomio tiukasti määrättyyn luokkien taisteluun määrättyistä valtauksista ja asetetaan etutilalle proletariaatin taistelutehtävät. Konferenssin päätöslauselmassa, jossa kuvaillaan pitkäveteisesti, hämäästi ja sekavasti vallankumouksen yhteiskunnallis-taloudellista perustaa, puhutaan hyvin epäselvästi taistelusta määrättyjen valtausten puolesta ja aivan kokonaan jätetään varjoon proletariaatin taistelutehtävät. Konferenssin päätöslauselmassa puhutaan vanhan järjestelmän hävittämisestä yhteiskunnan aineiden keskinäisen taistelun prosessissa. Edustajakokouksen päätöslauselmassa sanotaan, että meidän, proletariaatin puolueen, on suoritettava tämä hävittäminen, että todellista hävittämistä on vain demokraattisen tasavallan perustaminen, että tämä tasavalta meidän on valloitettava, että me tulemme taistelemaan sen puolesta ja täydellisen vapauden puolesta paitsi itsevaltiutta vastaan, myöskin porvaristoa vastaan, kun porvaristo yrittää (ja se tulee ehdottomasti yrittämään) riistää meiltä pois valtauksemme. Edustajakokouksen päätöslauselma kutsuu määrättyä luokkaa taisteluun tarkoin määritellyn lähimmän päämäärän puolesta. Konferenssin päätöslauselmassa järkeilläään erilaisten voimain keskinäisestä taistelusta. Toinen päätöslauselma tuo ilmi aktiivisen taistelun psykologian, toinen — passiivisen sivustakatsojan mielialan; toinen kutsuu elävään toimintaan, toinen on täynnä elotonta järkeilyä. Kummassakin päätöslauselmassa sanotaan, että esilläoleva kumous on meille vasta ensimmäinen askel, jota seuraa toinen, mutta tästä tehdään toi-

nessa päätöslauselmassa se johtopäätös, että sitä pikemmin on otettava tämä ensimmäinen askel, että sitä pikemmin on vietävä se päätökseen, valloittettava tasavalta, säälimättä murskattava vastavallankumous ja luotava pohja toista askelta varten. Mutta toinen päätöslauselma, niin sanoaksemme, vuotaa kuiviin tämän ensi askelen monisanaisissa kuvailuissa ja (anteeksi vulgääri sanonta) märehii ajatuksia siitä. Edustajakokouksen päätöslauselmassa otetaan vanhat ja ikuisesti uudet marxilaisuuden ajatukset (demokraattisen kumouksen porvarillisesta luonteesta) johdannoksi eli ensimmäiseksi lähtökohdaksi johtopäätöksille edistyneimmän luokan ensivuoroisista tehtävistä, luokan, joka taistelee sekä demokraattisen että sosialistisen kumouksen puolesta. Konferenssin päätöslauselma jääkin pelkäksi esipuheeksi, jota märehditään ja jonka johdosta viisastellaan.

Tämä eroavaisuus on juuri se sama eroavaisuus, joka on jo ammoisista ajoista jakanut Venäjän marxilaiset kahteen siipeen: jaarittelevaan ja taistelevaan siipeen legaalisen marxilaisuuden edesmenneinä aikoina, taloudelliseen ja poliittiseen siipeen joukkoliikkeen alkuaikoina. Siitä marxilaisuuden oikeasta perusajatuksista, että luokkataistelulla yleensä ja poliittisella taistelulla erikoisesti on syvät taloudelliset juuret, tekivät ekonomistit sen omalaatuisen johtopäätöksen, että on käännettävä selkä poliittiselle taistelulle ja ehkäistävä sen kehitystä, hillittävä sen paisumista, alennettava sen tehtäviä. Poliitikot päinvastoin tekivät samoista perusajatuksista toisen johtopäätöksen, nimittäin: mitä syvemmillä ovat nyt taistelumme juuret, sitä laajemmin, rohkeammin, päättävämmin ja aloitekykyisemmin meidän on käytävä tätä taistelua. Sama kiista on nytkin esillä, mutta vain toisenlaisissa oloissa, muuttuneessa muodossa. Niistä perusajatuksista, että demokraattinen kumous ei suinkaan ole vielä sosialistinen, että se ei suinkaan „kiinnostaa” yksinomaan omistamattomia, että sen syvimmat juuret ovat *koko* porvarillisen yhteiskunnan ehdottomissa puutteissa ja tarpeissa, — näistä perusajatuksista me teemme sen johtopäätöksen, että edistyneimmän luokan on sitä rohkeammin asetettava demokraattiset tehtävänsä, sen on sitä jyrkemmin ilmaistava ne loppuun saakka, esitettävä välitön tasavaltatunnus, propagoitava väliaikaisen vallankumousohallituksen välttämättömyyden ajatusta,

vastavallankumouksen säälimättömän murskaamisen välttämättömyyttä. Mutta meidän vastaväittäjäme, uusiskralaiset, tekevät näistä perusajatuksista sen päätelmän, että demokraattisia johtopäätöksiä ei ole ilmaistava loppuun saakka, että käytännöllisten tunnusten joukosta voidaan tasavaltatunnus jättää asettamatta, että voidaan olla propagoimatta väliaikaisen vallankumoushallituksen välttämättömyyden ajatusta, että perustavan kokouksen koollekutsu- mispäätöstäkin voidaan sanoa ratkaisevaksi voitoksi, että taistelu vastavallankumousta vastaan aktiivisena tehtävänäme voidaan jättää esittämättä ja hukuttaa se hämäärään (ja, kuten heti näemme, virheelliseen sanamuotoon puettuun) viittaukseen „keskinäisen taistelun prosessista”. Tuo ei ole poliittisten toimihenkilöiden, vaan joittenkin arkistoneuvosten kieltä!

Ja mitä tarkkaavammin te tutustutte uusiskralaisten päätöslauselman eri sanontoihin, sitä havainnollisemmin selvenee teille sen edelläosoitetut peruserikoisuudet. Meille puhutaan siinä esim. „poliittisesti vapautetun porvarillisen yhteiskunnan ainesten keskinäisen taistelun prosessista”. Muistaen aiheen, josta päätöslauselma on kirjoitettu (väliaikainen vallankumoushallitus), kysymme ihmetellen: jos kerran puhutaan keskinäisen taistelun prosessista, niin kuinka voidaan vaieta porvarillista yhteiskuntaa poliittisesti *orjuuttavista* aineksista? Luulevatko konferenssilaiset, että kun he kerran olettavat vallankumouksen voittaneen, niin tällaiset ainekset siten jo katoavatkin? Sellainen ajatus olisi yleensä typeryyttä ja samalla mitä suurinta poliittista naiiviutta ja poliittista lyhytnäköisyyttä. Kun vallankumous on voittanut vastavallankumouksen, ei vastavallankumous katoa, vaan päinvastoin alkaa kiertämättömästi uuden, entistä vimmatumman taistelun. Ja kun päätöslauselmamme tarkoituksena on selvittää niitä tehtäviä, jotka nousevat esille vallankumouksen voittaessa, olemme velvolliset kiinnittämään mitä suurinta huomiota vastavallankumouksen rynnistyksen torjumiseen (kuten onkin tehty edustajakokouksen päätöslauselmassa), emmekä hukuttamaan näitä taistelupuolueen lähimpiä, välttämättömiä, päivänpolttavia poliittisia tehtäviä yleisiin järkelyihin siitä, mitä seuraa nykyisen vallankumouskauden *jälkeen*, mitä seuraa silloin, kun on jo olemassa „poliittisesti *vapautettu* yhteiskunta”. Samoin kuin ekonomistit, viittaamalla sellaisiin yleisiin

totuuksiin, että politiikka on ekonomiikan alainen, verhosivat kyvyttömyytensä käsittää päivänpolttavia poliittisia tehtäviä, samoin uusiskralaisetkin, viittaamalla yleisiin totuuksiin taistelusta poliittisesti *vapautetussa* yhteiskunnassa, verhoavat kyvyttömyytensä käsittää tämän yhteiskunnan poliittisen *vapauttamisen* päivänpolttavia vallankumouksellisia tehtäviä.

Ottakaa sanonta: „koko sääty-monarkistisen valtakomennon lopullinen hävittäminen”. Venäjän kielellä sanotaan monarkistisen järjestelmän lopullista hävittämistä demokraattisen tasavallan perustamiseksi. Mutta kunnan Martynovimme ja hänen ihailijainsa mielestä tällainen sanonta tuntuu liian yksinkertaiselta ja selvältä. He haluavat ehdottomasti „syventää” ja sanoa „viisaammin”. Tuloksena on, toisaalta, syvämielisyiden naurettavia pinnistyyksiä. Ja toisaalta tunnuksen asemesta — kuvaus, reippaan etenemiskehoituksen asemesta — jonkinlainen melankoolinen katse taaksepäin. Aivan kuin edessämme ei olisikaan eläviä ihmisiä, jotka juuri nyt, heti tahtovat taistella tasavallan puolesta, vaan jonkinlaisia jähmettyneitä muumioita, jotka sub specie aeternitatis* katsovat kysymystä plusquamperfectum**.

Menkäämme edelleen: „...väliaikainen hallitus... ottaisi toteuttaakseen tämän... porvarillisen vallankumouksen tehtäviä”... Tästä käykin heti ilmi, että konferenssilaisemme eivät ole huomanneet konkreettista kysymystä, joka on noussut proletariaatin poliittisten johtajain eteen. Konkreettinen kysymys väliaikaisesta vallankumoushallituksesta on hävinnyt heidän näköpiiristään niitä monia tulevia hallituksia koskevan kysymyksen edessä, jotka toteuttavat porvarillisen vallankumouksen tehtäviä yleensä. Jos haluatte tarkastella kysymystä „historian kannalta”, niin Euroopan minkä maan esimerkki tahansa näyttää teille, että juuri monet, eivätkä lainkaan „väliaikaiset”, hallitukset ovat toteuttaneet porvarillisen vallankumouksen historiallisia tehtäviä ja että vieläpä sellaisetkin hallitukset, jotka ovat voittaneet vallankumouksen, ovat kuitenkin olleet pakoitettuja toteuttamaan tämän voitetun vallankumouksen historiallisia tehtäviä. Mutta „väliaikaiseksi vallankumoushallitukseksi” ei

* — Ikuisuuden kannalta. *Toim.*

** — pluskvamperfekti — entispäättymä. *Toim.*

lainkaan sanota sitä, mistä te puhutte: siten nimitetään vallankumouskauden hallitusta, joka välittömästi astuu kukistetun hallituksen tilalle ja nojautuu kansankapinaan eikä joihinkin kansasta lähtöisin oleviin edustuslaitoksiin. Väliaikainen vallankumousohallitus on vallankumouksen viipymättömän voiton puolesta käytävän taistelun elin, vastavallankumouksellisten hankkeiden viipymättömän torjumisen elin eikä lainkaan yleensä porvarillisen vallankumouksen historiallisia tehtäviä toteuttava elin. Jättäkäämme, herrat, tulevien historioitsijain tehtäväksi määritellä tulevassa „Russkaja Starinassa”¹¹, minkälaisia porvarillisen vallankumouksen tehtäviä olemme nimenomaan toteuttaneet me kanssanne tai joku hallitus,— sen asian ehtii toimittaa 30 vuoden kuluttuakin, mutta nyt on meidän annettava tunnukset ja käytännön ohjeet taistelua varten tasavallan puolesta ja proletariaatin mitä tarmokkainta osallistumista varten tähän taisteluun.

Mainituista syistä ovat epätydyttäviä myöskin siteeraamamme päätöslauselmaosan viimeisetkin väittämät. Äärimmäisen epäonnistunut tai vähintään kömpelö on sanonta, että väliaikaisen hallituksen pitäisi „säännöstellä” vastakkaisten luokkien keskinäistä taistelua: marxilaisten ei pitäisi käyttää tuollaista liberaalis-osvobozhdenijelaista sanamuotoa, mikä antaa aiheen ajatella, että olisivat muka mahdollisia hallitukset, jotka eivät ole luokkataistelun elimiä, vaan sen „säännöstelijöitä”... Hallituksen tulisi „ei ainoastaan viedä eteenpäin vallankumouksellista kehitystä, vaan myöskin taistella niitä sen tekijöitä vastaan, jotka uhkaavat kapitalistisen järjestelmän perusteita”. Tällaisena „tekijänä” on juuri se sama proletariaatti, jonka nimessä päätöslauselmassa puhutaan! Sen sijaan, että osoitettaisiin, miten proletariaatin on kyseisellä hetkellä „vietävä eteenpäin vallankumouksellista kehitystä” (vietävä sitä pitemmälle kuin perustuslaillinen porvaristo haluaisi mennä), sen sijaan, että neuvottaisiin valmistautumaan määrätyllä tavalla taisteluun porvaristoa vastaan silloin, kun tämä kääntyy vallankumouksen saavutuksia vastaan,— sen sijaan meille annetaan yleinen kuvaus prosessista, kuvaus, jossa ei puhuta mitään *meidän* toimintamme konkreettisista tehtävistä. Uusiskralaisten tapa esittää ajatuksiaan tuo mieleen Marxin lausunnon (hänen kuuluisissa „teeseissään” Feuerbachista) vanhasta materialismista, jolle dialektiikan

ajatus oli vieras. Filosofit *ovat* vain *selittäneet* maailmaa eri tavoin,— sanoi Marx,— mutta kysymys on tämän maailman *muuttamisesta* ¹². Samoin uusiskralaisetkin voivat siedettävästi kuvailla ja selittää silmiensä edessä tapahtuvan taistelun prosessia, mutta eivät laisinkaan kykene antamaan oikeaa tunnusta tässä taistelussa. Ahkerasti marssien, mutta huonosti johtaen, he halventavat materialistista historiankäsitystä hylkäämällä sen tehokkaan, johtavan ja suuntaa-antavan merkityksen, joka voi ja täytyy olla historiassa puolueilla, jotka ovat tulleet tietoisiksi kumouksen aineellisista ehdoista ja asettuneet edistyneiden luokkien johtoon.

5. MITEN ON „VALLANKUMOUSTA VIETÄVÄ ETEENPÄIN”?

Esitämme seuraavan osan päätöslauselmasta:

„Näissä olosuhteissa tulee sosialidemokratian pyrkiä säilyttämään koko vallankumouksen kestäessä sellainen asema, joka parhaiten tekee sille mahdolliseksi viedä vallankumousta eteenpäin, ei sido sen käsiä taistelussa porvarillisten puolueiden epäjohdonmukaista ja itsekästä politiikkaa vastaan ja suojelee sitä sulautumiselta porvarilliseen demokratiaan.

Sen vuoksi ei sosialidemokratian ole asetettava päämääräkseen vallan valtaamista tai sen jakamista väliaikaisessa hallituksessa, vaan on sen jäätävä äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi”.

Neuvo sellaisen aseman valtaamisesta, joka parhaiten tekee mahdolliseksi viedä vallankumousta eteenpäin, miellyttää meitä erittäin suuresti. Me haluaisimme vain, että paitsi tätä hyvää neuvoa, annettaisiin myös suoranainen osoitus siitä, miten juuri nyt, nykyisessä poliittisessä tilanteessa, kansan edustajien koollekutsumista koskevien järjestyksien, arveluiden, keskustelujen ja ehdotusten aikana sosialidemokratian on vietävä vallankumousta eteenpäin. Voiko nyt viedä vallankumousta eteenpäin se, joka ei ymmärrä, miten vaarallinen on osvobozhdenijelainen teoria kansan „sovinnosta” tsaarin kanssa, se, joka nimittää voitoksi pelkkää „päätöstä” perustavan kokouksen koollekutsumisesta, joka ei aseta tehtäväkseen aktiivisesti

propagoida ajatusta väliaikaisen vallankumoushallituksen välttämättömydestä? joka jättää varjoon demokraattisen tasavallan tunnuksen? Tällaiset henkilöt itse asiassa *vievät vallankumousta taaksepäin*, koska he *käytännöllis-poliittisessa* suhteessa ovat pysähtyneet *osvobozhdenijelaisen* kannan tasolle. Mitä merkitystä on sillä, että he hyväksyvät ohjelman, jossa vaaditaan tasavallan pystyttämistä itsevaltiuden tilalle, kun taktillisesta päätöslauselmasta, jossa määritellään puolueen nykyiset ja lähimmät tehtävät vallankumouksellisen ajankohtana, puuttuu tunnus taistelusta tasavallan puolesta? Juuri osvobozhdenijelaisten asennetta, perustuslaillisen porvariston asennetta luonnehtii nyt tosiasiallisesti se, että yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumispäätöstä pidetään ratkaisevana voittona, mutta väliaikaisesta vallankumoushallituksesta ja tasavallasta järkevästi vaietaan! Viedäksemme vallankumousta *eteenpäin*, s.o. sen rajan yli, johon asti sitä vie monarkistinen porvaristo, on aktiivisesti esitettävä, korostettava ja kohotettava etualalle tunnuksia, *jotka sulkevat pois* porvarillisen demokratian „epäjohdonmukaisuuden”. Sellaisia tunnuksia on nykyhetkellä *vain kaksi*: 1) väliaikainen vallankumoushallitus ja 2) tasavalta, sillä monarkistinen porvaristo *on omaksunut* yleiskansallisen perustavan kokouksen tunnuksen (ks. „Osvobozhdenije-liiton” ohjelmaa) ja omaksunut nimenomaisella tarkoituksella puijata vallankumousta, tarkoituksella estää vallankumousta saavuttamasta täydellistä voittoa, tarkoituksella edistää suurporvariston lehmäkauppaa tsarismien kanssa. Ja niinpä näemmekin, että konferenssi on näistä kahdesta tunnuksesta, jotka yksin vain kykenevät viemään vallankumousta eteenpäin, unohtanut tasavaltatunnuksen kokonaan ja väliaikaista vallankumoushallitusta koskevan tunnuksen se on suorastaan rinnastanut osvobozhdenijelaiseen yleiskansallisen perustavan kokouksen tunnukseen nimittäen kumpaakin „vallankumouksen ratkaisevaksi voitoksi”!!

Niin, sellainen on eittämätön tosiasia, joka, siitä olemme vakuuttuneet, tulee vielä olemaan tienviittana Venäjän sosialidemokratian tulevalle historioitsijalle. Sosialidemokraattien konferenssi toukokuussa v. 1905 hyväksyy päätöslauselman, jossa puhutaan kauniita sanoja demokraattisen vallankumouksen eteenpäin viemisen välttämättömydestä

ja jossa todellisuudessa viedään sitä taaksepäin, eikä tosiasiallisesti mennä monarkistisen porvariston demokraattisia tunnuksia pitemmälle.

Uusiskralaiset moittivat meitä mielellään siitä, että sivuutamme proletariaattia uhkaavan porvarilliseen demokraattiaan sulautumisen vaaran. Haluaisimme nähdä henkilön, joka ottaisi todistaakseen tämän soimauksen VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmien tekstin perusteella. Vastaamme vastaväittäjillemme: sosialidemokratia, joka toimii porvarillisen yhteiskunnan maaperällä, ei voi osallistua politiikkaan kulkematta milloin yhdessä, milloin toisessa yksityistapauksessa *rinnan* porvarillisen demokraatian kanssa. Meidän ja teidän välinen ero on tällöin se, että me kuljemme *rinnan* vallankumouksellisen ja tasavaltalaisen porvariston kanssa, sulautumatta siihen, mutta te kuljette *rinnan liberaalisen ja monarkistisen porvariston* kanssa, myöskään sulautumatta siihen. *Näin on asia.*

Teidän taktilliset tunnuksenne, jotka on esitetty konferenssin nimessä, *käyvät yhteen* „perustuslaillis-demokraattisen” puolueen, s.o. *monarkistisen porvariston puolueen*, tunnusten kanssa, jota paitsi te ette ole huomanneet ettekä tajunneet tätä yhteensattuvaisuutta ja olette siten tosiasiassa osoittautuneet laahustavanne *osvobozhdenijelaisten perässä.*

Meidän taktilliset tunnuksemme, jotka on esitetty VSDTP:n III edustajakokouksen nimessä, käyvät yhteen demokraattis-vallankumouksellisen ja tasavaltalaisen porvariston tunnusten kanssa. Tämä porvaristo ja pikku-porvaristo ei ole vielä muodostunut suureksi kansanpuolueeksi Venäjällä*. Mutta sen ainesten olemassaolo voi epäillä vain se, jolla ei ole käsitystä siitä, mitä Venäjällä nykyään tapahtuu. Me aiomme (Venäjän suuren vallankumouksen menestyessä) johtaa, paitsi sosialidemokraattisen puolueen järjestämää proletariaattia, myöskin tätä, rinnallamme kulkemaan kykenevää pikku-porvaristoa.

Päätöslauselmansa kautta konferenssi tiedottomasti *vajooa* liberaalisen ja monarkistisen porvariston tasolle.

---

* „Sosialistivallankumoukselliset” ovat pikemminkin terroristinen intelligenttiryhmä kuin tällaisen puolueen itu, vaikkakin tämän ryhmän toiminnan objektiivinen merkitys on juuri siinä, että se toteuttaa vallankumouksellisen ja tasavaltalaisen porvariston tehtäviä.

Puolueen edustajakokous päätöslauselmallaan tietoisesti *kohottaa* omalle tasolleen ne vallankumouksellisen demokratian ainekset, jotka kykenevät taisteluun eivätkä tyydy meklaukseen.

Sellaisia aineksia on eniten talonpoikaiston keskuudessa. Jaotellessamme suuria yhteiskunnallisia ryhmiä näiden ryhmien poliittisten tendenssien mukaan, voimme suuresti-kaan erehtymättä samaistaa vallankumouksellisen ja tasa-valtaisen demokratian talonpoikaisjoukkojen kanssa,— tietenkin samassa mielessä, samoilla varauksilla ja ymmärrettävillä ehdoilla, joilla voidaan samaistaa työväenluokka sosialidemokratian kanssa. Toisin sanoen, voimme antaa johtopäätöksillemme myöskin seuraavan sanamuodon: *yleiskansallisine* * *poliittisine* tunnuksineen konferenssi vallankumouksellisena ajankohtana *vajoo* tiedottomasti *tilanherrajoukon tasolle*. Puolueen edustajakokous *kohottaa* yleiskansallisilla poliittisilla tunnuksillaan *talonpoikaisjoukot vallankumoukselliselle tasolle*. Ken syyttää meitä tämän johtopäätöksen vuoksi paradokseihin viehättymisestä, hänet haastamme kumoamaan seuraavan väitteen: ellemmme me jaksaa viedä vallankumousta loppuun asti, jos vallankumous *päätyy* osvobozhdenijelaiseen „ratkaisevaan voittoon” pelkästään tsaarin koollekutsuman edustajain kokouksen muodossa, jota vain pilanpäiten voitaisiin sanoa perustavaksi,— silloin se on oleva sellainen vallankumous, jossa vallitsevana on *tilanherra- ja suurporoari*-aines. Päinvastoin taas, jos saamme kokea todella suuren vallankumouksen, jos historia ei tällä kertaa tyydy „keskoseen”, jos meillä on voimaa viedä vallankumous loppuun asti, ratkaisevaan voittoon — ei tämän sanan osvobozhdenijelaisessa eikä uusiskralaisessa mielessä,— silloin se on oleva vallankumous, jossa vallitsevana on talonpoikainen ja proletaarinen aines.

Ehkä jotkut pitävät tällaista vallitsevuutta koskevan ajatuksen esittämistä siitä vakaumuksesta luopumisena, että edessäoleva vallankumous on luonteeltaan porvarillinen? Se on sangen mahdollista, jos tätä käsitettä väärinkäytetään samoin kuin „Iskrassa” näemme. Sen vuoksi on varsin paikallaan pysähtyä tähän kysymykseen.

---

* Emme puhu talonpoikaistoa koskevista erikoistunnuksista, joille on omistettu erikoiset päätöslauseimat.

6. MILTÄ TAHOLTA PROLETARIAATTIA UHKAA VAARA
JOUTUA SIDOTUIN KÄSIN TAISTELUUN
EPÄJOHDONMUKAISTA PORVARISTOA VASTAAN?

Marxilaiset ovat ehdottomasti vakuuttuneita Venäjän vallankumouksen porvarillisesta luonteesta. Mitä se merkitsee? Se merkitsee sitä, että ne demokraattiset uudistukset poliittisessa järjestelmässä ja ne yhteiskunnallis-taloudelliset uudistukset, jotka ovat Venäjällä käyneet välttämättömiksi, eivät ainoastaan ole merkitsemättä kapitalismin järkyttämistä, porvariston herruuden järkyttämistä, vaan päinvastoin ne ensi kerran todenteolla raivaavat maaperän kapitalismin laajalle ja nopealle, eurooppalaiselle eikä aasialaiselle, kehitykselle, ne ensi kerran tekevät mahdolliseksi porvariston herruuden luokkana. Sosialistivallankumoukselliset eivät voi ymmärtää tätä ajatusta, sillä he eivät tunne tavaratuotannon ja kapitalistisen tuotannon kehityslakien aakkosia, he eivät näe sitä, ettei edes täysin onnistunut talonpoikaikapina, ei edes kaiken maan jakaminen talonpoikaiston etujen mukaan ja sen toivomuksia vastaavasti („musta jako” tai jotain sen tapaista) laisinkaan hävitä kapitalismia, vaan päinvastoin antaa sysäyksen sen kehitykselle ja jouduttaa itse talonpoikaiston luokkahajoamista. Se seikka, että sosialistivallankumoukselliset eivät ymmärrä tätä totuutta, tekee heistä pikkuporvariston tiedottomia ideologeja. Tämän totuuden korostamisella on sosialidemokratialle mitä suurin ei vain teoreettinen, vaan myöskin käytännöllis-poliittinen merkitys, sillä tästä johtuu se, että proletariaatin puolueen täydellinen luokkaisenäisyys nykyisessä „yleis-demokraattisessa” liikkeessä on ehdottoman välttämätön.

Mutta tästä ei suinkaan seuraa, etteikö *demokraattinen* (yhteiskunnallis-taloudelliselta sisällöltään porvarillinen) kumous olisi proletariaatille *tavattoman* tärkeä. Tästä ei lainkaan seuraa, etteikö demokraattinen kumous voisi tapahtua sekä sellaisessa muodossa, mikä on edullinen etupäässä suurkapitalistille, finanssiporholle ja „valistuneelle” tilanherralle, että sellaisessa muodossa, mikä on edullinen talonpojalle ja työläiselle.

Uusiskralaiset käsittävät perin väärin sen sisällön ja merkityksen, joka on käsitteellä: porvarillinen vallankumous.

Heidän järkeilyistään huokuu alati se ajatus, että porvarillinen vallankumous on muka sellainen vallankumous, joka voi antaa vain sitä, mikä on edullista porvaristolle. Ja kuitenkin ei ole mitään tätä ajatusta virheellisempää. Porvarillinen vallankumous on sellainen vallankumous, joka ei mene porvarillisen, s.o. kapitalistisen yhteiskunnallis-taloudellisen järjestelmän puitteita pitemmälle. Porvarillinen vallankumous ilmentää kapitalismin kehityksen tarpeita, eikä ainoastaan jätä hävittämättä sen perusteita, vaan päinvastoin laajentaa ja syventää niitä. Sen vuoksi tämä vallankumous ilmentää, paitsi työväenluokan etuja, myöskin koko porvariston etuja. Koska porvariston herruus työväenluokkaan nähden on kapitalismin vallitessa kiertämätön, niin voidaan täydellä oikeudella sanoa, että porvarillinen vallankumous ei ilmaise niin paljon proletariaatin kuin porvariston etuja. Mutta kokonaan järjetön on ajatus, että porvarillinen vallankumous ei lainkaan ilmaise proletariaatin etuja. Tämä järjetön ajatus kuuluu joko siihen esi-isien aikaiseen narodnikkilaiseen teoriaan, että porvarillinen vallankumous on ristiriidassa proletariaatin etujen kanssa ja että me emme sen takia tarvitse porvarillista poliittista vapautta. Tai sitten tämä ajatus kuuluu anarkismiin, joka kieltää proletariaatin kaikkinaisen osanoton porvarilliseen politiikkaan, porvarilliseen vallankumoukseen, porvarilliseen parlamentarismiin. Teoreettisesti tämä ajatus on sitä, että unohdetaan marxilaisuuden aakkoskohdat kapitalismin kehityksen kiertämättömyydestä tavaratuotannon pohjalla. Marxilaisuus opettaa, että yhteiskunta, joka perustuu tavaratuotantoon ja joka on vaihtosuhteissa kapitalististen sivistyskansojen kanssa, siirtyy määrätyllä kehitysasteella itsekin kiertämättömästi kapitalismin raiteille. Marxilaisuus on peruuttamattomasti sanoutunut irti niistä narodnikkien ja anarkistien houreista, että esimerkiksi Venäjä muka voisi sivuuttaa kapitalistisen kehityksen, päästä eroon kapitalismista tai hypätä sen yli, kulkien jotakin muuta tietä kuin luokkataistelun tietä sen samaisen kapitalismin pohjalla ja puitteissa.

Kaikki nuo marxilaisuuden perusajatukset on todistettu ja moneen eri kertaan selvitetty kaikella seikkaperäisyydellä, sekä yleisesti että Venäjään nähden erikoisesti. Ja näistä perusajatuksista johtuu, että työväenluokan pelas-

tuksen etsiminen jostakin muusta kuin kapitalismin edelleenkehittymisestä on *taantumuksellinen* ajatus. Sellaisissa maissa kuin Venäjä ei työväenluokka kärsi niinkään paljoa kapitalismista kuin kapitalismin kehityksen puutteesta. Sen vuoksi työväenluokka on *ehdottomasti kiinnostettu* mitä laajimmasta, vapaimmasta ja nopeimmasta kapitalismin kehityksestä. Työväenluokalle on ehdottomasti *eduksi* kaikkien menneisyyden jätteiden poistaminen, jotka ehkäisevät kapitalismin laajaa, vapaata ja nopeaa kehitystä. Porvarillinen vallankumous on juuri sellainen kumous, joka päättäväisimmin lakaisee pois menneisyyden jätteet, maanorjuuden jätteet (näihin jätteisiin ei kuulu ainoastaan itsevaltiutus, vaan myöskin monarkia) ja joka täydellisimmin takaa kapitalismin laajimman, vapaimman ja nopeimman kehityksen.

Sen vuoksi *porvarillinen* vallankumous on *mitä suurimmassa määrin edullinen proletariaatille*. Porvarillinen vallankumous on *ehdottoman* välttämätön proletariaatin etujen kannalta. Mitä täydellisempi ja päättäväisempi, mitä johdonmukaisempi tulee olemaan porvarillinen vallankumous, sitä turvatumpi on oleva proletariaatin taistelu porvaristoa vastaan sosialismin puolesta. Vain sellaisista ihmisistä, jotka eivät tunne tieteellisen sosialismin aakkosia, voi tämä johtopäätös näyttää uudelta tai oudolta, paradoksaaliselta. Ja tästä johtopäätöksestä seuraa muun muassa sekin välttämä, että porvarillinen vallankumous on *tietyissä mielessä edullisempi* proletariaatille kuin porvaristolle. Nimenomaan seuraavassa mielessä on tämä välttämä kiistämätön: porvaristolle on edullista nojautua joihinkin menneisyyden jätteisiin taistellessaan proletariaattia vastaan, esim. monarkiaan, vakinaiseen armeijaan y.m.s. Porvaristolle on edullista se, että porvarillinen vallankumous ei lakaisisi pois liian päättävästi kaikkia menneisyyden jätteitä, vaan jättäisi jäljelle muutamia niistä, s.o. että tämä vallankumous ei olisi täysin johdonmukainen, ei menisi loppuun asti, ei olisi päättävä ja säälimätön. Tämän ajatuksen esittävät sosialidemokraatit usein jonkin verran toisin sanoessaan, että porvaristo pettää itse itseään, että porvaristo kavaltaa vapauden asian ja että porvaristo ei kykene toteuttamaan johdonmukaista demokratismaa. Porvaristolle on edullisempaa, että välttämättömät uudistukset porvarillis-demokraattiseen suuntaan tapahtuisivat

hitaammin, asteittaisemmin, varovaisemmin, epäröivämmin, reformitietä eikä vallankumoustietä; että nämä uudistukset olisivat mahdollisimman varovaisia maaorjajärjestelmän „kunnianarvoisiin” laitoksiin nähden (sellaisiin kuin monarkia); että nämä uudistukset kehittäisivät mahdollisimman vähän rahvaan, s.o. talonpoikaiston ja erikoisesti työläisten vallankumouksellista omatoiminnallisuutta, aloitekykyä ja tarmoa, sillä muuten työläisille tulee sitä helpommaksi „muuttaa kivääri olalta toiselle”, kuten ranskalaiset sanovat, s.o. suunnata itseään porvaristoa vastaan se ase, jolla porvarillinen vallankumous varustaa heidät, se vapaus, jonka se antaa, ne demokraattiset laitokset, jotka syntyvät maaorjuudesta puhdistetulla maa-perällä.

Työväenluokalle on päinvastoin edullisempaa, että välttämättömät uudistukset porvarillis-demokraattiseen suuntaan eivät nimenomaan tapahtuisi reformitietä, vaan vallankumoustietä, sillä reformitie on viivyttelyjen, lykkäysten, kansan elimistön mätänevien osien tuskallisen hitaan poiskuolemisen tie. Niiden mätänemisestä kärsii ennen kaikkea ja kaikkein eniten proletariaatti ja talonpoikaisto. Vallankumoustie on nopean, proletariaatille kivuttomimman leikkauksen tie, mätänevien osien suoranaisten poistamisen tie, pienimmän myöntäväisyyden ja varovaisuuden tie monarkian ja sitä vastaavien iljettävien ja tympäisevien, mätäin ja mätänemisellään ilmaa saastuttavien laitosten suhteen.

Tämän vuoksi porvarillis-liberaalinen sanomalehdistömme muistakin kuin sensuurisyyistä ja esivallan pelosta vuodattaa kyyneleitä mahdollisen vallankumouksellisen tien johdosta, pelkää vallankumousta, pelottelee tsaaria vallankumouksella, huolehtii vallankumouksen välttämisestä, lakeijamaisesti imartelee ja syvään kumartelee vaivaisten reformien tähden, jotka ovat reformitien perustana. Tällä kannalla eivät ole ainoastaan „Russkije Vedomosti”, „Syn Otetshestva”, „Nasha Zhizn” ja „Nashi Dni”, vaan myöskin illegaalinen, vapaa „Osvobozhdenije”. Porvariston luokka-asema sellaisenaan kapitalistisessa yhteiskunnassa synnyttää kiertämättömästi sen epäjohdonmukaisuuden demokraattisessa kumouksessa. Proletariaatin luokka-asema sellaisenaan pakottaa sen olemaan johdonmukainen demokraatti. Porvaristo vilkuilee taaksepäin peläten demo-

kraattista edistystä, johon sisältyy proletariaatin voimistumisen vaara. Proletariaatilla ei ole muuta menetettävää kuin kahleet, mutta demokratismin avulla se voittaa koko maailman. Sen vuoksi, mitä johdonmukaisempi on porvarillinen vallankumous demokraattisissa uudistuksissaan, sitä vähemmän se rajoittuu siihen, mikä on edullista yksinomaan vain porvaristolle. Mitä johdonmukaisempi on porvarillinen vallankumous, sitä suuremmassa määrin se turvaa proletariaatin ja talonpoikaiston edut demokraattisessa kumouksessa.

Marxilaisuus ei opeta proletaaria pysymään syrjässä porvarillisesta vallankumouksesta, se ei opeta suhtautumaan siihen välinpitämättömästi eikä luovuttamaan sen johtoa porvaristolle, vaan päinvastoin opettaa mitä tarmokkaimmin osallistumaan siihen, mitä päättävimmän taistelemaan johdonmukaisen proletaarisen demokratismin puolesta, vallankumouksen loppuun asti viemisen puolesta. Emme voi hypätä pois Venäjän vallankumouksen porvarillis-demokraattisista puitteista, mutta voimme valtavassa määrin laajentaa näitä puitteita, voimme ja meidän tulee näissä puitteissa taistella proletariaatin etujen puolesta, sen välittömien tarpeiden puolesta ja sen voimien valmentamiseksi puolesta tulevaa täydellistä voittoa varten. On porvarillista demokratiaa ja porvarillista demokratiaa. Porvarillinen demokraatti on monarkistinen zemstvomieskin, ylähuoneen kannattaja, joka „anoo” yleistä äänioikeutta, mutta salaa, selän takana tekee tsarismin kanssa kaupat tynkäperustuslaista. Porvarillinen demokraatti on myös talonpoika, joka käy ase kädessä tilanherroja ja virkamiehiä vastaan ja „naiivin-tasavaltalaisesti” esittää, että „tsaari ajettaisiin tiehensä” *. Porvarillisdemokraattisia järjestelmiä on monenlaisia, on sellaisia kuin Saksassa ja sellaisia kuin Englannissa; on sellaisia kuin Itävallassa ja sellaisia kuin Amerikassa tai Sveitsissä. Olisipa sekin marxilainen, joka demokraattisen kumouksen kautena jättäisi huomaamatta tuon eron demokratismin eri asteiden välillä ja demokratismin jonkin muodon erilaisten luonteiden välillä ja tyytyisi „viisastelemaan” siitä, että kuitenkin se on „porvarillista vallankumousta”, „porvarillisen vallankumouksen” hedelmiä.

* Ks. „Osvobozhdenije” № 71, s. 337, huom. 2.

Ja juuri tällaisia älyniekkoja, jotka ylpeilevät lyhytnäköisyydellään, ovatkin uusiskralaisemme. He tyytyvät nimenomaan järkeilemään vallankumouksen porvarillisesta luonteesta siellä ja silloin, missä täytyy osata tehdä ero tasavaltalais-vallankumouksellisen ja monarkistis-liberaalisen porvarillisen demokratian välillä, puhumattakaan erosta epäjohdonmukaisen porvarillisen demokratian ja johdonmukaisen proletarisen demokratian välillä. He tyytyvät — aivan kuin he tosiaankin olisivat tulleet „koteloihmiksi” — melankoolisiin juttuihin „vastakkaisten luokkien keskinäisen taistelun prosessista” silloin, kun kysymys on *demokraattisen johdon* turvaamisesta nykyisessä vallankumouksessa, *edistyksellisten demokraattisten* tunnusten korostamisesta erotukseksi hra Struven ja kumpp. petostunnuksista, proletariaatin ja talonpoikaiston todella vallankumouksellisen taistelun lähitehtävien suoranaista ja jyrkää viitoittamisesta erotukseksi tilanherrain ja tehtailijain liberaalisesta meklarintyöstä. Siinä on nyt kysymyksen ydin, jonka te, herrat, olette jättäneet huomaamatta: siinä, päättyykö vallankumouksemme todelliseen jättiläisvoittoon vaiko vain viheliäisiin kauppoihin, meneekö se proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumoukselliseen demokraattiseen diktatuuriin saakka vaiko „uupuu” liberaalis-shipovilaiseen perustuslakiin!

Ensi silmäykseltä voisi näyttää siltä, että asettaessamme tämän kysymyksen me poikkeamme kokonaan syrjään käsittelyaiheestamme. Mutta niin voi näyttää vain ensi silmäykseltä. Itse asiassa juuri tässä kysymyksessä ovat sen periaatteellisen eroavaisuuden juuret, joka on tullut täydellisesti esille jo nyt Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen sosialidemokraattisen taktiikan ja uusiskralaisten konferenssin määrittelemän taktiikan välillä. Uusiskralaiset ovat jo nyt ottaneet ei kaksi, vaan kolme askelta taaksepäin herättäessään uudelleen eloon ekonomismin virheitä ratkaistaessa verrattomasti vaikeampia, työväenpuolueelle verrattomasti tärkeämpiä ja päivänpolttavampia kysymyksiä sen taktiikasta vallankumoushetkellä. Siksi meidän on välttämätöntä pysähtyä hyvin huolellisesti selvittämään asetettua kysymystä.

Uusiskralaisten päätöslauselman siteeraamamme osa sisältää viittauksen siihen vaaraan, ettei sosialidemokratia vain sitoisi käsiään taistelussa porvariston epäjohdon-

mukaista politiikkaa vastaan, ettei se vain sulautuisi porvarilliseen demokratiaan. Ajatus tästä vaarasta kulkee punaisena lankana koko erityisesti-uusiskralaisessa kirjallisuudessa, tuo ajatus on koko periaatteellisen asenteen todellinen ydin puolueemme kahtiajakaantumisessa (siitä lähtien, kun rettelöintiainekset tässä kahtiajakaantumisessa joutuivat kokonaan taka-alalle ekonomismiin kääntymisen ainesten tieltä). Ja me myönnämme ilman muuta, että tämä vaara on todella olemassa, että juuri nyt, kun Venäjän vallankumous on täydessä käynnissä, tämä vaara on tullut erikoisen vakavaksi. Meille kaikille sosialidemokratian teoretikoille tai — itseni suhteen sanoisin mieluummin — sanomalehtimiehille lankeaa lykkäystä sietämätön ja tavattoman vastuunalainen tehtävä selvittää, *miltä taholta* tosiasiasa tämä vaara uhkaa. Sillä erimielisyyksiemme lähteenä ei ole kiista siitä, onko tällainen vaara olemassa, vaan kiista siitä, synnyttääkö sen „vähemmistön” niin kutsuttu hvostismi vaiko „enemmistön” niin kutsuttu revolutiönärismi.

Poistaaksemme vääristelyt ja väärinkäsitykset huomautamme ennen kaikkea, että vaara, josta me puhumme, ei ole asian subjektiivisessa, vaan sen objektiivisessa puolessa, ei siinä muodollisessa asenteessa, jonka sosialidemokratia omaksuu taistelussa, vaan koko nykyisen vallankumoustaistelun aineellisessa lopputuloksessa. Kysymys ei ole siitä, haluavatko jotkut sosialidemokraattiset ryhmät sulautua porvarilliseen demokratiaan, tajuavatko ne sulautuvansa, — siitä ei ole puhettakaan. Emme epäile kellään sosialidemokraatilla olevan sellaista halua, eikä tässä ole lainkaan kysymys haluamisesta. Kysymys ei ole myöskään siitä, säilyttävätkö jotkut sosialidemokraattiset ryhmät muodollisen itsenäisyytensä, erillisyytensä ja riippumattomuutensa porvarillisesta demokratiasta koko vallankumouksen kestäessä. Ne voivat, paitsi julistaa tätä „itsenäisyyttä”, myöskin säilyttää sen muodollisesti, mutta siitä huolimatta *voi käydä niin*, että heidän kätensä osoittautuvat sidotuiksi taistelussa porvariston epäjohdonmukaisuutta vastaan. Vallankumouksen poliittinen lopputulos voi olla se, että huolimatta muodollisesta „itsenäisyydestään”, huolimatta täydellisestä järjestöllisestä erillisyydestään puolueena, sosialidemokratia osoittautuu tosiasiasa epäitsenäiseksi, osoittautuu voimattomaksi lyömään proletaarisen

itsenäisyytensä leimaa tapausten kulkuun, osoittautuu niin heikoksi, että yleensä, loppukädessä, lopputuloksena sen „sulautuminen” porvarilliseen demokratiaan on sittenkin oleva historiallinen tosiasia.

Juuri siinä on todellinen vaara. Katsokaamme nyt, miltä puolelta se uhkaa: sosialidemokratian kallistumisesta oikealle uuden „Iskran” ominaisuudessa, kuten me arvelemme, vaiko sen kallistumisesta vasemmalle „enemmistön”, „Vperjodin” y.m. ominaisuudessa, kuten uusiskralaiset arvelevat.

Tämän kysymyksen ratkaisun, kuten osoitimme, määrää erilaisten yhteiskunnallisten voimien toiminnan objektiivinen yhteenpunoituminen. Näiden voimien luonteeseen on teoreettisesti määritellyt Venäjän tosilojen marxilainen analyysi, ja nyt sen määrittelee käytännössä ryhmien ja luokkien avoin esiintyminen vallankumouksen kulussa. Ja niinpä koko teoreettinen analyysi, jonka marxilaiset ovat tehneet jo kauan ennen nykyistä kautta, sekä kaikki käytännölliset havainnot vallankumoustopahtumien kehityksen suhteen osoittavat meille, että objektiivisten ehtojen kannalta katsoen on Venäjän vallankumoukselle mahdollista kahdenlainen kulku ja lopputulos. Venäjän poliittisen ja taloudellisen järjestelmän uudistaminen porvarillis-demokraattiseen suuntaan on kiertämätön, se ei ole vältettävissä. Ei ole olemassa maan päällä sellaista voimaa, joka voisi estää tällaisen uudistamisen. Mutta niiden esilläolevien voimien toiminnan yhteenpunoitumisesta, jotka luovat tämän uudistuksen, voi olla kahdenlainen tulos tai tämän uudistuksen kahdenlainen muoto. Joko tahi: 1) joko asia päättyy „vallankumouksen ratkaisevaan voittoon tsarismista” tahi 2) ratkaisevaa voittoa varten ei ole riittävästi voimia ja asia päättyy tsarismiin sekä porvariston „epäjohdonmukaisimpien” ja „itsekkäimpien” aineiden väliseen sopimukseen. Koko yksityiskohtien ja yhdistelmien loppumaton moninaisuus, joita kukaan ei kykene ennakolta näkemään, vie yleensä ja kokonaisuudessaan juuri jompaankumpaan näistä kahdesta lopputuloksesta.

Tarkastelkaamme nyt näitä lopputuloksia ensinnäkin niiden yhteiskunnallisen merkityksen kannalta ja toiseksi, sosialidemokratian aseman (sen „sulautumisen” tai sen „käsien sitomisen”) kannalta kummankin lopputuloksen oloissa.

Mitä on „vallankumouksen ratkaiseva voitto tsarismista”? Me jo näimme, että käyttäessään tätä sanontatapaa uusiskralaiset eivät ymmärrä edes sen lähintä poliittista merkitystä. Vielä vähemmän he ymmärtävät tämän käsitteen luokkasisältöä. Me marxilaisethan emme saa millään muotoa antaa *sanojen*: „vallankumous” tai „Venäjän suuri vallankumous” lumota itseämme, kuten nyt monet vallankumoukselliset demokraatit (Gaponin tapaiset) tekevät. Meidän on tehtävä itsellemme tarkoin selväksi se, mitkä reaaliset yhteiskunnalliset voimat ovat „tsarismia” vastaan (joka on täysin reaalinen ja kaikille täysin ymmärrettävä voima) ja kykenevät saamaan „ratkaisevan voiton” siitä. Tällaisena voimana ei voi olla suurporvaristo, tilanherrat, tehtailijat, osvobozhdenijelaisten mukana kulkevat „yhteiskuntapiirit”. Olemme nähneet, että ne eivät edes haluakaan ratkaisevaa voittoa. Me tiedämme, että luokka-asemaltaan ne ovat kykenemättömiä ratkaisevaan taisteluun tsarismia vastaan: liian raskaana painona on niiden jaloissa yksityisomaisuus, pääoma, maa, jotta ne voisivat lähteä ratkaisevaan taisteluun. Ne tarvitsevat liian paljon tsarismia ja sen poliisimais-byrokraattisia ja sotilasvoimia proletariaattia ja talonpoikaistoa vastaan, jotta ne voisivat pyrkiä tsarismin hävittämiseen. Ei, sinä voimana, joka kykenee saamaan „ratkaisevan voiton tsarismista”, voi olla vain *kansa*, s.o. proletariaatti ja talonpoikaisto, jos otetaan suuret perusvoimat, jakaen maaseudun ja kaupunkien pikkuporvariston (myöskin „kansa”) näiden kummankin kesken. „Vallankumouksen ratkaiseva voitto tsarismista” on *proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattista diktatuuria*. Tästä „Vperjod” lehden jo kauan sitten osoittamasta johtopäätöksestä eivät uusiskralaisemme pääse mihinkään. Mikään muu voima ei kykene saavuttamaan ratkaisevaa voittoa tsarismista.

Ja sellainen voitto tulee olemaan nimenomaan diktatuuria, s.o. sen täytyy välttämättömästi nojata sotavoimaan, joukkojen aseistamiseen, kapinaan eikä joihinkin „laillista”, „rauhallista tietä” luotuihin laitoksiin. Se voi olla vain diktatuuria, sen tähden että proletariaatille ja talonpoikaistolle viipymättä ja välttämättömästi tarpeellisten uudistusten toteuttaminen aiheuttaa sekä tilanherrojen, suurporvarien että tsarismin vimmatun vastarinnan. Ilman diktatuuria on mahdotonta murtaa tätä vastarintaa, torjua

vastavallankumouksellisia yrityksiä. Mutta siitä ei tule tietenkään sosialistinen, vaan demokraattinen diktatuuri. Se ei voi koskea (ilman monia vallankumouksellisen kehityksen väliasteita) kapitalismin perustuksiin. Se voi parhaimmassa tapauksessa suorittaa maaomaisuuden perinpohjaisen uudelleenjaon talonpoikaiston hyväksi, toteuttaa johdonmukaisen ja täydellisen demokratismin aina tasavaltaan asti, repiä juurineen kaikki aasialaiset, orjuudelliset piirteet ei ainoastaan maalais-, vaan tehdaselämästäkin, panna alulle työläisten aseman tuntuva parantaminen ja heidän elintonsa kohottaminen sekä vihdoinkin, last but not least* — levittää vallankumouspaloa Eurooppaan. Sellainen voitto ei suinkaan tee porvarillisesta vallankumouksestamme sosialistista vallankumousta; demokraattinen kumous ei mene välittömästi porvarillisten yhteiskunta- ja taloussuhteiden puitteiden yli; mutta siitä huolimatta sellaisen voiton merkitys on erittäin suuri sekä Venäjän että koko maailman tulevalle kehitykselle. Ei mikään kohota niin suuressa määrin koko maailman proletariaatin vallankumouksellista energiaa, ei mikään lyhennä niin paljon proletariaatin täydelliseen voittoon johtavaa tietä kuin tämä Venäjällä alkaneen vallankumouksen ratkaiseva voitto.

Missä määrin tällainen voitto on todennäköinen,— se on toinen kysymys. Emme laisinkaan ole taipuvaisia harkitsemattomaan optimismiin tässä suhteessa, emme laisinkaan unohda, että tämä tehtävä on äärettömän vaikea, mutta lähtiessämme taisteluun meidän on toivottava voittoa ja kyettävä osoittamaan todellinen tie voittoon. Tendenssit, jotka voivat viedä tähän voittoon, ovat ehdottomasti olemassa. Tosin meidän sosialidemokraattinen vaikutuksemme proletariaatin joukkoihin on vielä kovin riittämätön; vallankumouksellinen vaikutus talonpoikaisjoukkoihin on kerrassaan vähäinen; kauhean suuri on vielä proletariaatin ja varsinkin talonpoikaiston hajanaisuus, kehittymättömyys ja pimeys. Mutta vallankumous liittää nopeasti yhteen ja valistaa nopeasti. Sen jokainen kehitysaskel herättää joukkoja ja vastustamattomalla voimalla vetää niitä nimenomaan vallankumouksellisen ohjelman puolelle, joka yksin ilmaisee johdonmukaisesti ja ehjästi joukkojen todelliset, elintärkeät edut.

* Viimeinen järjestyksessä, mutta ei tärkeydessä.

Mekaniikan lain mukaan vaikutus on yhtä suuri kuin vastavaikutus. Samoin historiassa vallankumouksen hävittävä voima riippuu suuresta määrin siitä, kuinka voimakkaasti ja pitkäaikaisesti on tukahdutettu pyrkimystä vapauteen, kuinka syvä on ristiriita aataminaikaisen „päällysrakennuksen” ja nykykauden elävien voimien välillä. Myöskin kansainvälinen poliittinen tilanne muodostuu monessa suhteessa mitä edullisimmaksi Venäjän vallankumoukselle. Työläisten ja talonpoikain kapina on jo alkanut, se on hajanainen, vaistovarainen, heikko, mutta se kiistämättömästi ja ehdottomasti todistaa, että ovat olemassa voimat, jotka kykenevät ratkaisevaan taisteluun ja kulkevat kohti ratkaisevaa voittoa.

Jos näitä voimia ei riitä, silloin tsarismi ehtii tehdä sopimuksen, jota herrat Bulyginit ja herrat Struвет jo valmis-televatkin kahdelta taholta. Silloin koko asia päättyy tynkäperustuslakiin tai vieläpä — pahimmassa tapauksessa — sen irvikuvaan. Sekin on „porvarillinen vallankumous”, mutta vain keskonen, sekasikiö, epämuodostuma. Sosialidemokratia ei luo itselleen harhakuvia, se tuntee porvariston petturimaisen luonteen, se ei joudu masennuksiin eikä edes porvarillis-perustuslaillisen „shipovilaisen” onnen harmaimpinakaan arkipäivinä luovu sitkeästä, kärsivällisestä ja järkähtämättömästä proletariaatin luokkasvatustyöstään. Tällainen lopputulos olisi jokseenkin samanlainen kuin melkein kaikkien Euroopan demokraattisten vallankumousten lopputulos XIX vuosisadan kuluessa, ja meidän puoluekehityksemme tulisi kulkemaan silloin vaikeata, raskasta, pitkää, mutta tuttua ja tallattua polkua.

Nyt kysytään, kumpi näistä kahdesta mahdollisesta lopputuloksesta vie siihen, että sosialidemokratian kädet osoittautuvat todella sidotuiksi taistelussa epäjohtonmukaista ja itsekästä porvaristoa vastaan? että se osoittautuu todella „sulautuneeksi” tai melkein sulautuneeksi porvarilliseen demokratiaan?

Ei tarvitse muuta kuin asettaa selvästi tämä kysymys, jotta voitaisiin vastata siihen hetkeäkään empimättä.

Jos porvariston onnistuu sopimalla tsarismiin kanssa tehdä tyhjäksi Venäjän vallankumous, niin silloin juuri tulevat sosialidemokratian kädet tosiasiallisesti sidotut taistelussa epäjohtonmukaista porvaristoa vastaan,

silloin sosialidemokratia osoittautuu „sulautuneeksi” porvarilliseen demokratiaan siinä mielessä, että proletariaatin ei onnistu painaa kirkasta leimaansa vallankumoukseen, ei onnistu proletaarien tapaan eli, kuten Marx aikoinaan sanoi, „plebeijien tapaan” suoriutua tsarismista.

Jos vallankumouksen ratkaiseva voitto onnistuu, niin silloin me teemme selvän tsarismista jakobiinien tapaan tai, jos haluate, plebeijien tapaan. „Koko ranskalainen terrorismi”, kirjoitti Marx kuuluisassa „Uudessa Reinin Lehdessä” v. 1848, „ei ollut mitään muuta kuin plebeijimäinen keino tehdä selvä porvariston vihollisista: absolutismista, feodalismista ja poroporvarillisuudesta” (Ks. Marx' Nachlass, Mehringin julkaisema, III osa, s. 211)¹³. Ovatko näiden Marxin sanojen merkitystä ajatelleet koskaan henkilöt, jotka peloittelevat Venäjän sosialidemokraattisia työläisiä „jakobiinilaisuuden” pelättimellä demokraattisen vallankumouksen kaudella?

Nykyajan Venäjän sosialidemokratian girondistit, uusiskralaiset, eivät sulaudu osvobozhdenijelaisiin, mutta tunnustensa luonteen vuoksi he tosiasiallisesti laahustavat heidän perässään. Mutta osvobozhdenijelaiset, s.o. liberaalisen porvariston edustajat, haluavat suoriutua itsevaltiudesta pehmeästi, reformaattorisesti, — myöntäväisesti, loukkaamatta ylimystä, aatelista, hovia, — varovasti, mitään murskaamatta, — ystävällisesti ja kohteliaasti, herraskaisesti, valkoiset hansikkaat käsissä (samanlaiset, jotka hra Petrunkevitch sai henkivartijalta Nikolai Verisen ottaessa vastaan „kansan edustajia” (?), ks. „Proletari” № 5 *).

Nykyisen sosialidemokratian jakobiinit — bolshevikit, vperjodilaiset, edustajakokouslaiset eli proletaarilaiset, en tiedä, miten nimittäisinkään, — tahtovat tunnustensa avulla kohottaa vallankumouksellisen ja tasavaltalaisen pikkuporvariston ja varsinkin talonpoikaiston täydellisen luokkaitseenäisyytensä säilyttävän proletariaatin johdonmukaisen demokratismin tasolle. He tahtovat, että kansa, s.o. proletariaatti ja talonpoikaisto, tekisi selvän monarkiasta ja aristokratiasta „plebeijien tapaan”, tuhoamalla säälimättä vapauden viholliset, nujertaen väkivalloin niiden vastarinnan, tekemättä mitään myönnytyksiä maaorjuuden, aasialaisuuden, ihmisen häpäisemisen kirotululle perinnölle.

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 521—526. Toim.

Tämä ei tietysti merkitse sitä, että me haluamme ehdottomasti jäljitellä vuoden 1793 jakobiineja, omaksua heidän katsantokantansa, ohjelmansa, tunnuslauseensa ja menettelytapansa. Ei sinne päinkään. Meillä ei ole vanha, vaan uusi ohjelma — Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen minimiohjelma. Meillä on uusi tunnus: proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellinen demokraattinen diktatuuri. Meillä tulee olemaan, kunhan vain elämme vallankumouksen todelliseen voittoon saakka, uudet toimintatavatkin, jotka vastaavat täydelliseen sosialistiseen kumoukseen pyrkivän työväenluokan puolueen luonnetta ja tarkoituseriä. Me haluamme vertauksellamme vain selittää, että XX vuosisadan edistyneimmän luokan, proletariaatin, edustajat, s.o. sosialidemokraatit, jakaantuvat kahteen samanlaiseen siipeen (opportunistiseen ja vallankumoukselliseen) kuin XVIII vuosisadan edistyneimmän luokan, porvariston, edustajat, jotka jakaantuivat girondisteihin ja jakobiineihin.

Vain demokraattisen vallankumouksen voittaessa täydellisesti eivät proletariaatin kädet tule olemaan sidotut taistelussa epäjohdonmukaista porvaristoa vastaan, vain tässä tapauksessa proletariaatti ei „sulaudu” porvarilliseen demokratiaan, vaan lyö koko vallankumoukseen proletaarisen tai oikeammin proletaaris-talonpoikaisen leimansa.

Sanalla sanoen: ettei proletariaatti joutuisi sidotuin käsin taisteluun epäjohdonmukaista porvarillista demokratiaa vastaan, täytyy sen olla kyllin tietoinen ja voimakas kohottaakseen talonpoikaiston vallankumoukselliseen itse-tietoisuuteen, johtaakseen sen rynnistystä ja siten itsenäisesti toteuttaakseen johdonmukaisesti proletaarisen demokraattismin.

Näin on uusiskralaisten niin epäonnistuneesti ratkaiseman kysymyksen laita, kysymyksen, joka koskee vaaraa joutua sidotuin käsin taisteluun epäjohdonmukaista porvaristoa vastaan. Porvaristo tulee aina olemaan epäjohdonmukainen. Ei ole mitään sen lapsellisempaa ja hedelmättömämpää kuin yritykset kyhäillä ehtoja tai pykälää*, joiden täyttämisen tapauksessa porvarillista demokratiaa

* Kuten Starover yritti tehdä päätöslauselmassaan¹⁴, jonka III edustajakokous hylkäsi, ja kuten konferenssikin yrittää tehdä yhtä epäonnistuneessa päätöslauselmassaan.

voitaisiin pitää vilpittömänä kansan ystävänä. Johdonmukaisena taistelijana demokratismin puolesta voi olla vain proletariaatti. Voitokkaaksi taistelijaksi demokratismin puolesta se voi päästä vain sillä ehdolla, jos sen vallankumoukselliseen taisteluun yhtyy talonpoikaisjoukko. Jos proletariaatin voimat eivät riitä tähän, niin demokraattisen vallankumouksen johtoon pääsee porvaristo ja se tekee sen luonteeltaan epäjohdonmukaiseksi ja itsekkääksi. Tämän ehkäisemiseksi ei ole muuta keinoa kuin proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisen-demokraattinen diktaattori.

Näin ollen tulemme siihen eittämättömään johtopäätökseen, että juuri uusiskralainen taktiikka objektiivisen merkityksensä puolesta *pelaa porvarillisen demokratian pussiin*. Organisatorisen löyhyyden saarnaaminen, mikä menee aina kansanäänestyksiin, sopimusperiaatteeseen ja puoluekirjallisuuden puolueesta irroittuneisuuteen saakka, aseellisen kapinan tehtävien alentaminen, vallankumouksellisen proletariaatin yleiskansallisten poliittisten tunnusten ja monarkistisen porvariston tunnusten toisiinsa sekoittaminen, niiden ehtojen vääristely, jotka ovat välttämättömiä „vallankumouksen ratkaisevaa voittoa varten tsarismista”, — kaikki tämä yhteensä muodostaa vallankumouksen hetkellä juuri sen hvostismipolitiikan, joka saa aikaan sekavuutta proletariaatin ajatuksissa, hajottaa proletariaattia ja himmentää sen tietoisuutta, madaltaa sosialidemokratian taktiikkaa sen sijaan, että osoittaisi ainoan tien voittoon ja yhdistäisi proletariaatin tunnuksen ympärille kansan kaikki vallankumoukselliset ja tasavaltalaiset ainekset.

Näyttääksemme toteen tämän johtopäätöksen, johon tulimme päätöslauselman erittelyn pohjalla, käsitelkäämme samaa kysymystä muilta puolilta. Katsokaamme ensinnäkin, miten tyhmäkö ja avomielinen menshevikki gruusialaisessa „Sotsial-Demokratissa” valaisee uusiskralaista taktiikkaa. Tarkastakaamme, toiseksi, kutka nykyisissä poliittisissä oloissa tosiasiaassa käyttävät hyväkseen uuden „Iskran” tunnuksia.

7. TAKTIIKKA „VANHOILLISTEN SYRJÄYTTÄMISEKSI HALLITUKSESTA”

Tiflisiin menshevistisen „komitean” äänenkannattajan („Sotsial-Demokrat” № 1) edellä mainitun kirjoituksen otsikkona on „Zemski sobor ja meidän taktiikkamme”. Sen kirjoittaja ei ole vielä kokonaan unohtanut ohjelmaamme, hän esittää tasavaltatunnuksen, mutta käsittelee taktiikkaa seuraavalla tavalla:

„Tämän päämäärän (tasavallan) saavuttamiseksi voidaan osoittaa kaksi tietä: joko jätetään hallituksen koollekutsuma Zemski sobor kokonaan huomiotta ja ase kädessä kukistetaan hallitus, muodostetaan vallankumoushallitus ja kutsutaan koolle perustava kokous. Tai sitten — julistetaan Zemski sobor toimintamme keskuksiksi, vaikutetaan ase kädessä sen kokoonpanoon, sen toimintaan ja voimalla pakoitetaan se julistautumaan perustavaksi kokoukseksi tai sen kautta kutsutaan koolle perustava kokous. Nämä kaksi taktiikkaa eroavat varsin jyrkästi toisistaan. Katsokaamme, kumpi niistä on meille edullisempi”.

Näin Venäjän uusiskralaiset esittävät ajatuksia, jotka sitten myöhemmin tulivat sisällytetyiksi erittelemäämme päätöslauselmaan. Ottakaa huomioon, että tämä on kirjoitettu ennen Tsusimaa, jolloin Bulyginin „luonnos” ei ollut vielä laisinkaan nähnyt päivänvaloa. Yksinpä liberaalitkin menettivät kärsivällisyytensä ja ilmaisivat epäluottamuksensa legaalisen lehdistön palstoilla, mutta uusiskralainen sosialidemokraatti osoittautui luottavaisemmaksi kuin liberaalit. Hän julistaa, että Zemski sobor „kutsutaan koolle” ja uskoo siinä määrin tsaariin, että esittää otettavaksi toimintamme keskuksiksi tämän vielä olemattoman Zemski soborin (tai mahdollisesti „Valtakunnanduuman” tai „laeista neuvottelevan soborin”?). Ollen avomielisempi ja suorasukaisempi kuin konferenssissa hyväksytyyn päätöslauselman laatijat, tiflisiinläisemme ei rinnasta toisiinsa näitä kahta „taktiikkaa” (jotka hän esittää vertaansa vailla olevalla naiiviudella), vaan julistaa, että toinen on „edullisempi”. Kuulkaahan:

„Ensimmäinen taktiikka. Kuten tiedätte, edessäoleva vallankumous on porvarillinen vallankumous, s.o. se suuntautuu sellaiseen vallitsevan järjestelmän muutokseen, joka (muutos) on eduksi ei ainoastaan proletariaatille, vaan myöskin koko porvarilliselle yhteiskunnalle. Hallitusta vastaan ovat oppositiossa kaikki luokat, vieläpä itse kapitalistitkin. Taisteleva proletariaatti ja taisteleva porvaristo kulkevat

määrätyssä mielessä yhdessä ja yhdessä hyökkäävät itsevaltiutta vastaan eri tahoilta. Hallitus on tällöin aivan yksin ja vailla yhteiskunnan myötätuntoa. Sen vuoksi on se hyvin helppo hävittää. Venäjän proletariaatti kokonaisuudessaan ei ole vielä siinä määrin valveutunut ja järjestynyt, että se yksin voisi suorittaa vallankumouksen. Ja jos se voisikin sen suorittaa, niin se ei suorittaisi porvarillista, vaan proletarisen (sosialistisen) vallankumouksen. Näin ollen meille edullista on se, että hallitus jäisi ilman liittolaisia, ettei se voisi hajoittaa oppositiota, ettei se liittäisi itseensä porvaristoa eikä jättäisi proletariaattia eristetyksi”...

Siis proletariaatin etujen mukaista on, ettei tsaarihallitus voisi erottaa toisistaan porvaristoa ja proletariaattia! Eiköhän gruusialaisen lehden nimeksi liene pantu erehdyksessä „Sotsial-Demokrat”, sen sijaan, että sitä nimittettäisiin „Osvobozhdenijeksi”? Pankaa merkille: kuinka verratonta demokraattisen vallankumouksen filosofiaa! Emmeköhän näe tästä päivänselvästi, että poloisen tiflisläisen on lopullisesti vienyt pois tolalta saivartelevan hvostistinen „porvarillisen vallankumouksen” käsitteen tulkinta? Hän pohtii kysymystä proletariaatin mahdollisesta eristäytyneisyydestä demokraattisessa kumouksessa ja *unohtaa...* unohtaa pikkuseikan... talonpoikaiston! Proletariaatin mahdollisista liittolaisista hän tuntee ja katsoo mieleisikseen zemstvomies-tilanherrat, mutta ei tunne talonpoikia. Ja tämä tapahtuu Kaukasiassa! Niin, emmekö olleetkin oikeassa sanoessamme, että uusi „Iskra” sen sijaan, että kohottaisi itselleen liittolaiseksi vallankumouksellisen talonpoikaiston, laskeutuu järkeilyissään monarkistisen porvariston tasolle?

„...Päinvastaisessa tapauksessa on proletariaatin tappio ja hallituksen voitto kiertämätön. Ja juuri siihen itsevaltius pyrkiikin. Epäilemättä se Zemski soborissansa vetää puolelleen aateliston, zemstvojen, kaupunkien, yliopistojen y.m. porvarillisten laitosten edustajat. Se koettaa suostutella niitä pikku myönnytyksillä ja siten päästä niiden kanssa sovintoon. Tällä tavoin vahvistuttuaan se suuntaa kaikki iskunsa yksinäiseksi jäänyttä työkansaa vastaan. Meidän velvollisuutemme on ehkäistä tällainen onneton lopputulos. Mutta voidaankohan se tehdä ensiksi mainittua tietä? Olettakaamme, ettemme kiinnitä mitään huomiota Zemski soboriin, vaan alamme itse valmistautua kapinaan ja eräänä kauniina päivänä lähdemme aseistautuneina kadulle taisteluun. Ja nytpä siellä edessämme ei olekaan yksi, vaan kaksi vihollista: hallitus ja Zemski sobor. Sillä aikaa kun me valmistauduimme, ne ennättivät sopia asioistaan, tehdä keskenään sopimuksen, laatia itselleen edullisen perustuslain ja jakaa vallan keskenään. Tämä on suorastaan edullinen taktiikka hallitukselle ja meidän on mitä tarmokkaimmin kieltäydyttävä siitä”...

Se on avomielisesti sanottu! On päättävästi kieltäydyttävä kapinan valmistelun „taktiikasta”, koska hallitus solmii „sillä aikaa” sopimuksen porvariston kanssa! Voidaankohan pinttyneimmänkään „ekonomismin” vanhoista kirjallisista tuotteista löytää jotakin, joka edes lähentelisi tällaista vallankumouksellisen sosialidemokratian häpäisemistä? Työläisten ja talonpoikain milloin siellä, milloin täällä puhkeavat kapinat ja levottomuudet ovat tosiasia. Zemski sobor on Bulyginin lupaus. Ja Tiflisin „Sotsial-Demokrat” päättää: kieltäytyä kapinan valmistelutaktiikasta ja odottaa „toimintakeskusta” — Zemski soboria...

„...Toinen taktiikka on päinvastoin siinä, että Zemski sobor asettaan meidän silmälläpitomme alaiseksi, että sille ei anneta mahdollisuutta toimia oman tahtonsa mukaan ja mennä sopimukseen hallituksen kanssa*.

Me kannatamme Zemski soboria sikäli, mikäli se taistelee itsevaltiutta vastaan, ja taistelemme sitä vastaan niissä tapauksissa, jolloin se antautuu sovintoon itsevaltiuden kanssa. Tarmokkaalla asioihin puuttumisella ja voimalla me erotamme edustajat toisistaan**, — radikaalit liitämme itseemme, vanhoilliset syrjäytämme hallituksesta ja siten asetamme koko Zemski soborin vallankumoukselliselle tielle. Tällaisen taktiikan tuloksena jää hallitus pysyvästi yksinäiseksi, oppositio voimistuu ja siten tulee helpommaksi demokraattisen järjestelmän pystyttäminen”.

Niin, niin! Sanokootpas vielä, että me liioittelemme uusiskralaisten kääntymistä ekonomismin vulgäärimpaan muotoon. Tämähän on jo suorastaan tunnetun karpäspulverin kaltaista: karpänen on otettava kiinni, ripoteltava sen päälle pulveria, niin kyllä kuolee. On erotettava *voimalla* Zemski soborin edustajat toisistaan, „syrjäytettävä vanhoilliset hallituksesta” — ja *koko* Zemski sobor astuu *vallankumoukselliselle tielle*... Ilman mitään „jakobiinilaista” aseellista kapinaa, noin vain, jalomielisesti, miltei parlamentaarisesti „vaikuttamalla” *Zemski soborin jäseniin*.

Venäjä parka! Siitä on sanottu, että se käyttää aina vanhanmuotisia ja Euroopan hylkäämiä hattuja. Parlamenttia ei meillä vielä ole, eikä sitä edes Bulygin luvannut, mutta parlamentaarista kretinismiä¹⁵ on kuinka paljon tahansa.

* Mikähän keino se olisi, jolla voitaisiin riistää zemstvomiehiltä niiden tahto? Joku erityinen lakmuspaperiko?

** Pyhimykset varjelkoot! Siinä on nyt se „syvennetty” taktiikka! Katutaisteluun ei riitä voimia, mutta „edustajat voidaan erottaa toisistaan” „voimalla”. Kuulkaahan, tifiisiläinen toveri, valehdella saa, mutta täytyy sentään tietää rajansa...

„...Miten tämän asioihin puuttumisen tulee tapahtua? Ennen kaikkea me vaadimme, että Zemski sobor kutsuttaisiin koolle yleisen, yhtäläisen, välittömän äänioikeuden ja salaisen äänestyksen perusteella. Yhdessä tällaisen vaalijärjestyksen julistamisen* kanssa on laillistettava** vaaliagitaaation täydellinen vapaus, s.o. kokoontumis-, sanan- ja paino- vapaus, valitsijain ja valittujen koskemattomuus ja kaikkien poliittisten rikollisten vapauttaminen. Itse vaalit on määrättävä suoritettaviksi mahdollisimman myöhään, että meille jäisi riittävästi aikaa kansan opastamista ja valmentamista varten. Ja koska Soborin koollekutsumis- perusteiden laatiminen on jätetty sisäasiain ministerin Bulyginin valiokunnan tehtäväksi, on meidän vaikutettava myöskin tähän valiokuntaan ja sen jäseniin***. Jos Bulyginin valiokunta kieltäytyy tyydyttämästä vaatimuksestamme**** ja antaa edustajain valitsemisoikeuden ainoastaan omistaville, niin silloin meidän on sekaannuttava näihin vaaleihin ja vallankumouksellista tietä pakoitettava valitsijat valitsemaan parhaimpia ehdokkaita ja Zemski soborissa vaatimaan perustavaa kokousta. Vihdoin on kaikin mahdollisin keinoin: mielenosoitusten, lakkojen ja, jos käy tarpeelliseksi, kapinan avulla pakoitettava Zemski sobor kutsumaan koolle perustava kokous tai julistamaan itsensä sellaiseksi. Perustavan kokouksen puolustajana tulee olla aseistetun proletariaatin, ja ne molemmat yhdessä***** kulkevat demokraattiseen tasavaltaan.

Tällainen on sosialidemokraattinen taktiikka ja vain se takaa meille voiton”.

Älköön lukija luulko, että koko tämä uskomaton pöty on yksinkertaisesti jonkun edesvastuuttoman ja vähäpätöisen uusiskralaisen käsialaharjoittelua. Ei, näin sanotaan kokonaisen uusiskralaisen komitean (Tiflisiin) *äänenkannattajassa*. Enemminkin. Tämän tolkuttomuuden on „Iskra” suoraan hyväksynyt sadannessa numerossaan, jossa sanotaan tästä „Sotsial-Demokratista” seuraavaa:

„Eloisasti ja kyvykkäästi on toimitettu ensimmäinen numero. On havaittavissa kirjailija-toimittajan kokenut ja taitava käsi... Voidaan varmuudella sanoa, että lehti tulee loistavasti täyttämään itselleen asettamansa tehtävän”.

Kyllä! Jos tuona tehtävänä on näyttää kaikille ja jokaiselle havainnollisesti uusiskralaisuuden täydellinen aatteellinen rämettyminen, niin on se suoritettu todellakin „loistavasti”. „Eloisammin, kyvykkäämmin ja taitavammin” ei olisi kukaan osannut tuoda ilmi uusiskralaisten alentumista liberaalis-porvarillisen opportunismien tasolle.

* „Iskrassa”?

** Nikolaiko sen laillistaa?

*** Tätä siis merkitseekin taktiikka: „vanhoillisten syrjäyttäminen hallituksesta”!

**** Sellaista ei voi tapahtua taktiikkamme ollessa näin oikeata ja syvämieliteistä!

***** Sekä aseistettu proletariaatti että „hallituksesta syrjäytetyt” vanhoilliset?

8. OSVOBOZHDENIJELAISUUS JA UUSISKRALAISUUS

Nyt siirrymme käsittelemään uusiskralaisuuden poliittisen merkityksen toista havainnollista näytettä.

Huomiota ansaitsevassa erinomaisessa ja mitä opettavaimmimmassa kirjoituksessaan „Kuinka voi löytää itsensä” („Osvobozhdenije” № 71) hra Struve julistaa sodan äärimmäisten puolueittemme „ohjelma-vallankumouksellisuutta” vastaan. Minuun henkilökohtaisesti on hra Struve erittäin tyytymätön *. Mitä minuun tulee, niin olen täysin tyytyväinen hra Struveen: en voisi toivoakaan parempaa liittolaista taistelussa uusiskralaisten henkiinheräävää ekonomismia ja „socialistivallankumouksellisten” täydellistä periaatteettomuutta vastaan. Siitä, millä tavoin hra Struve ja „Osvobozhdenije” ovat käytännössä todistaneet socialistivallankumouksellisten ohjelmaluonnoksessa tehtyjen marxilaisuuden „korjausten” koko taantumuksellisuuden, puhumme joskus toiste. Siitä, kuinka hra Struve joka kerta, kun hän *periaatteessa* hyväksyy uusiskralaiset, on tehnyt minulle uskollisen, vilpittömän tosi palveluksen, olemme jo useasti ** puhuneet ja puhumme nyt vielä kerran.

---

* „Verrattuna herrojen Leninin ja hänen toveriensa vallankumouksellisuuteen on Bebelin ja vieläpä Kautskynkin länsieurooppalaisen sosialidemokratian vallankumouksellisuus oportunistisia, mutta tämänkin, jo lievennetyn vallankumouksellisuuden perusteet historia on huuhtonut ja pyyhkinyt pois”. Hyökkäys on varsin kiukkuinen. Mutta hra Struve luulee turhaan, että minua voi syyttää mistä tahansa vaan aivan kuin kuollutta. Minun ei tarvitse muuta kuin esittää hra Struvelle haaste, jota hän ei koskaan kykene ottamaan vastaan. Milloin ja missä olen nimittänyt „Bebelin ja Kautskyn vallankumouksellisuutta” oportunistiksi? Milloin ja missä olen pyrkinyt minkä hyvänsä erikoissuunnan luomiseen kansainvälisessä sosialidemokratiassa, suunnan, joka ei olisi yhtäpitävä Bebelin ja Kautskyn suunnan kanssa? Milloin ja missä ovat tulleet päivänvaloon erimielisyydet toisaalta minuun ja toisaalta Bebelin ja Kautskyn välillä, erimielisyydet, jotka edes jossain määrin lähentelisivät vakavuudessaan Bebelin ja Kautskyn välisiä erimielisyyksiä, esimerkiksi agrariikysymyksessä Breslaussa? ¹⁶ Koettaakoonpaa hra Struve vastata näihin kolmeen kysymykseen.

Ja lukijoille me sanomme. Liberaalinen porvaristo käyttää aina ja kaikkialla seuraavaa keinoa: se vakuuttaa hengenheimolaisilleen kyseisessä maassa, että tämän maan sosialidemokraatit ovat kaikkein toluttomimpia, kun taas heidän toverinsa naapurivaltiossa ovat „kilttejä poikia”. Saksan porvaristo on *satoja kertoja* esittänyt Bebeleille ja Kautskylle oniksi Ranskan sosialistit „kiltteinä poikina”. Ranskan porvaristo asetti aivan äskettäin ranskalaisille sosialisteille oniksi „kiltin pojan” Bebelin. Vanha keino, hra Struvel! Vain lapsia ja tietämättömiä ihmisiä saatte tähän koukkuun. Kansainvälisen vallankumouksellisen sosialidemokratian täydellinen solidaarisuus kaikissa suurissa ohjelma- ja taktiikkakysymyksissä on mitä eittämättömin tosiasia.

** Palautamme lukijan mieleen, että kirjoitusta „Mitä ei pidä tehdä?” („Iskra” № 52) „Osvobozhdenije” tervehti suurella melulla ja räiskeellä „merkittävänä käänteenä” myönnetyksien tekoon opportunisteille. Uusiskralaisuuden periaatteelliset tendenssit „Osvobozhdenije” varta vasten hyväksyi Venäjän sosialidemokraattien keskuudessa tapahtunutta kahtiajakaantumista koskevassa kirjoituksessaan. Trotskin kirjasen „Meidän poliittiset tehtävämme” johdosta „Osvobozhdenije” osoitti, että tekijän lausumat ajatukset ovat samankaltaisia kuin ne, mitä aikoinaan esittivät ja kirjoittivat rabotshejedelolaiset Kritshevski,

Hra Struven kirjoituksessa on koko joukko mitä mielenkiintoisimpia lausuntoja, jotka voimme tässä merkitä vain sivumennen. Hän aikoo „luoda venäläisen demokratian, nojautumalla luokkien yhteistoimintaan eikä taisteluun”, jolloin „yhteiskunnallisesti etuoikeutettu sivistyneistö” („sivistyneen aateliston” kaltainen, jonka edessä hra Struve kumartelea todellisen hienon maailman... lakeijan siroudella) tuo „yhteiskunnallisen asemansa painon” (rahasäkin painon) tähän „luokattomaan” puolueeseen. Hra Struve ilmaisee haluavansa tutustuttaa nuorisoa sen „jyrkän kaavan” kelvottomuuteen, „että porvaristo on pelästynyt ja myynyt proletariaatin ja vapauden asian” (koko sydämestä tervehdimme tätä halua. Mikään ei niin vahvasta oikeaksi tätä marxilaista „kaavaa” kuin se, että hra Struve sotii sitä vastaan. Olkaa hyvä, hra Struve, älkää jättäkö veran alle erinomaista suunnitelmaanne!).

Käsittelyaiheemme kannalta on tärkeä merkitä, minkälaisia *käytännön* tunnuksia vastaan taistelee tätä nykyä poliittisesti niin herkkä ja pienimmillekin säänmuutoksille niin altis Venäjän porvariston edustaja. Ensinnäkin tasavaltalaisuustunnusta vastaan. Hra Struve on lujasti vakuutunut siitä, että tämä tunnus on „kansanjoukoille vieras ja käsittämätön” (hän unohtaa lisätä: käsitettävissä oleva, mutta porvaristolle epäedullinen!). Haluaisimme nähdä, minkälaisen vastauksen hra Struve saisi työläisiltä kerhoissamme ja joukkotilaisuuksissamme! Tai eivätkö työläiset ole kansaa? Entäs talonpojat? Heillä on, hra Struven sanojen mukaan, „naiivia tasavaltalaisuutta” („tsaari on ajettava tiehensä”), mutta liberaalinen porvaristo uskoo siihen, että *naiivin* tasavaltalaisuuden tilalle ei tule tietoinen tasavaltalaisuus, vaan tietoinen monarkismi! Ça dépend, hra Struve, se riippuu vielä asianhaaroista. Ei tsarismi eikä porvaristo voi olla vastustamatta talonpoikain aseman perusteellista parantamista tilanherramaan kustannuksella, kun taas työväenluokka ei voi olla tässä auttamatta talonpoikaista.

Martynov ja Akimov (ks. „Vperjodin” julkaisemaa lentolehtistä „Palvelushalunen liberaali”). Martynovin kirjasta kahdesta diktatuurista „Osvobozhdenije” tervehtii (ks. kirjoitusta „Vperjodissa” № 9). Viikoin, Staroverin myöhästyneet valittelit vanhan „Iskran” vanhan tunnuksen johdosta „ensin tehtävä rajat selväksi, sitten yhdistyttävä” saivat osakseen „Osvobozhdenijen” erikoisen myötätunnon.

Toiseksi, hra Struve väittää, että „kansalaissodassa hyökkääjä on aina väärässä”. Tämä ajatus hipoo välittömästi yllä esitettyjä uusiskralaisuuden tendenssejä. Me emme tietenkään sano, että kansalaissodassa olisi *aina* edullista hyökätä; ei, joskus on puolustustaktiikka *väliaikaisesti* välttämätön. Mutta tuollaisen väitteen esittäminen, jonka hra Struve on esittänyt vuoden 1905 Venäjään sovellettuna, juuri merkitseekin, että näytetään palanen „jyrkästä kaavasta” („porvaristo pelästyy ja myy vapauden asian”). Ken ei nytkään tahdo hyökätä itsevaltiutta vastaan, taantumusta vastaan, ken ei valmistaudu tähän hyökkäykseen, ken ei propagoi sitä,— hän käyttää turhaan vallankumouksen kannattajan nimeä.

Hra Struve tuomitsee tunnukset: „konspiraatio” ja „mellakka” (se on „kapina pienoiskoossa”). Hra Struve halveksuu kumpaakin — „joukkojen luokse pääsemisen” kannalta! Me kysyisimme hra Struvelta: löytääkö hän mellakkain propagoimista esim. sellaisesta, hänen käsityksensä mukaan, äärettömän vallankumouksellisen miehen tuotteesta kuin „Mitä on tehtävä?”. Ja mitä tulee „konspiraatioon”, niin onkohan esim. meidän ja hra Struven välillä suurtakaan eroa? Emmeköhän me molemmat työskennelle „illegaalisisessa” sanomalehdessä, jota „konspiratiivisesti” kuljetetaan Venäjälle ja joka palvelee „Osvobozhdenijeliiton” tai VSDTP:n „salaisia” ryhmiä? Meidän työläisten joukkotilaisuudet ovat usein „konspiratiivisia”, se synti meillä on. Mutta entäs herrojen osvobozhdenijelaisten kokoukset? Onko teillä, hra Struve, millä kerskailla ylenkatsotun konspiraation ylenkatsottujen kannattajain edessä?

Tosin tarvitaan mitä ankarinta konspiraatiota aseitten hankinnassa työläisille. Tässä hra Struve esiintyykin jo suoremmin. Kuulkaahan: „Mitä tulee aseelliseen kapinaan tai vallankumoukseen teknillisessä mielessä, niin ainoastaan demokraattisen ohjelman joukkopropaganda voi luoda yleisen aseellisen kapinan yhteiskunnallis-psykologiset ehdot. Näin ollen jopa siltäkin näkökannalta, jota en hyväksy ja joka pitää aseellista kapinaa nykyisen vapaustaistelun *kiertämättömänä* päätöksenä, on demokraattisten uudistusten aatteiden juurruttaminen joukkoihin tärkein ja tarpeellisin asia”.

Hra Struve koettaa kiertää kysymystä. Hän puhuu kapinan kiertämättömyydestä sen sijaan, että puhuisi sen

välttämättömyydestä vallankumouksen voitolle. Valmistamaton, luonnonvoimainen ja hajanainen kapina on jo alkanut. Kukaan ei voi ehdottomasti mennä takuuseen siitä, että se kasvaa ehjään ja kokonaiseen aseelliseen kansankapinaan saakka, sillä se riippuu sekä vallankumouksellisten voimien tilasta (jotka ovat täydellisesti mitattavissa vain taistelussa) että hallituksen ja porvariston käyttäytymisestä, ja vielä useista muista seikoista, joita on mahdotonta ottaa tarkalleen lukuun. Ei ole tarpeen puhua kiertämättömyydestä siinä konkreettiseen tapaukseen kohdistuvan ehdottoman varmuuden mielessä, johon hra Struve puheen kääntää. Jos tahdotte olla vallankumouksen kannattaja, niin on puhuttava siitä, onko kapina *välttämätön* vallankumouksen *voitolle*, onko välttämätöntä aktiivisesti edistää kapinaa, propagoida ja valmistaa sitä viipymättä ja tarmokkaasti. Hra Struve ei voi olla ymmärtämättä tätä eroa: eihän hän esim. peitä demokraatille kiistanalasta kysymystä yleisen äänioikeuden välttämättömyydestä sillä poliittiselle toimihenkilölle kiistanalaisella ja vähemmän tarpeellisella kysymyksellä, onko sen hankkiminen kiertämätöntä nykyisen vallankumouksen kuluessa. Karttaessaan kysymystä kapinan välttämättömyydestä hra Struve ilmaisee siten liberaalisen porvariston poliittisen asenteen syvimmän perustan. Ensinnäkin, porvaristo pitää parempana tehdä kaupat itsevaltiuden kanssa kuin musertaa sen; joka tapauksessa porvaristo jättää aseellisen taistelun työläisten kannettavaksi (tämä toiseksi). Tällainen *reaalinen* merkitys on hra Struven karttelevaisuudella. Juuri sen vuoksi hän *vetäytyy takaisin* kapinan välttämättömyyttä koskevasta kysymyksestä sen „yhteiskunnallis-psykologisia” ehtoja ja ennakoita suoritettavaa „propagandaa” koskevaan kysymykseen. Aivan samoin kuin porvarilliset lörrötelijät Frankfurtin parlamentissa v. 1848 puuhailivat päätöslauselmien, julistusten, päätösten ja „joukkopropagandan” kimpussa ja valmistelivat „yhteiskunnallis-psykologisia ehtoja” sellaisena aikana, jolloin olisi pitänyt nousta vastarintaan hallituksen aseellista voimaa vastaan, jolloin liike vei siihen, että aseellinen taistelu „kävi välttämättömäksi” ja jolloin pelkkä suusanallinen vaikuttaminen (sata kertaa tarpeellisempi valmistautumisen kautena) muuttui typeräksi, porvarilliseksi toimettomuudeksi ja pelkuruudeksi,— aivan samoin hra Struvekin välttää kapinakysymystä ver-

houtumalla *fraasien suojaan*. Hra Struve näyttää meille havainnollisesti sen, mitä monet sosialidemokraatit eivät mitenkään ota nähdäkseen, nimittäin: vallankumouksellinen ajankohta siinä juuri eroaakin tavallisista, arkipäiväisistä, valmistavista historiallisista ajankohdista, että joukkojen mielialan, kiihtymyksen ja vakaumuksen täytyy ilmetä ja ne ilmenevätkin *toiminnassa*.

Vulgääri vallankumouksellisuus ei ymmärrä sitä, että sanakin on teko; tämä väittämä on kiistämätön sovellettuna historiaan *yleensä* eli niihin historian aikakausiin, jolloin joukkojen avointa poliittista esiintymistä ei ole ja mitkään mellakat eivät sitä korvaa eivätkä keinotekoisesti saa aikaan. Vallankumouksellisten hvostismi ei käsitä sitä, että silloin, kun on koittanut vallankumouksellinen ajankohta, kun vanha „päällysrakennus” on alkanut rakoilla kaikista liitoksistaan, kun itselleen uutta päällysrakennusta luovien luokkien ja joukkojen avoin poliittinen esiintyminen on tullut tosiasiaksi, kun kansalaissota on alkanut,— kun silloin rajoitutaan *entiseen tapaan* „sanaan” antamatta *suoranaista tunnusta* siirtymisestä „tekoon”, kieltäydytään teosta vetoamalla „psykologisiin ehtoihin” ja yleensä „propagandaan”, niin se on elottomuutta, kuolonjähmeyttä, saivartelua tai sitten vallankumouksen kavallusta ja petosta. Demokraattisen porvariston frankfurtilaiset lörpötelijät ovat unohtumaton historiallinen mallinäyte sellaisesta petturuudesta tai sellaisesta saivartelevasta tylsäjärki-tyydydestä.

Haluatteko Venäjän sosialidemokraattisen liikkeen historian valossa selityksen tästä vulgäärin vallankumouksellisuuden ja vallankumouksellisten hvostismin välisestä erosta? Annamme teille sellaisen selityksen. Palauttakaa mieleenne vuodet 1901—1902, joista ei ole kulunut niinkään pitkää aikaa, mutta jotka tuntuvat meistä nyt jo joltain kaukaiselta tarulta. Mielenosoitukset alkoivat. Vulgääri vallankumouksellisuus kohotti „rynnäkköön” huudon („Rabotsheje Delo”¹⁷), julkaistiin „verisiä lentolehtisiä” (berliiniläistä alkuperää, ellei muistini petä), hyökättiin „kirjaillemista” ja sanomalehden kautta suoritettavan yleisvenäläisen agitatioajatuksen kabinettiluonnetta vastaan (Nadezhdin)¹⁸. Vallankumouksellisten hvostismi esiintyi silloin päinvastoin saarnalla, että „taloudellinen taistelu on *paras* poliittisen agitaation keino”. Miten menetteli vallankumouksellinen

sosialidemokratia? Se hyökkäsi kumpaakin virtausta vastaan. Se tuomitsi kapinaintoilun ja rynnäkköön-huudot, sillä kaikki näkivät selvästi tai ainakin olisi pitänyt nähdä, että avoin joukkoesiintyminen on huomispäivän asia. Se tuomitsi hvostismin ja esitti suoranaisen tunnuksen *vieläpä* yleiskansallisesta aseellisesta kapinasta ei suoranaisen kehoituksen mielessä (kehoitusta „mellakkaan” ei hra Struve olisi meiltä löytänyt niihin aikoihin), vaan *välttämättömän* johtopäätöksen mielessä, „propagandan” mielessä (joka vasta nyt pälkähti hra Struven päähän; hän aina myöhästyy muutamalla vuodella, meidän arvoisa hra Struvenne), juuri niiden „yhteiskunnallis-psykologisten ehtojen” valmistelun mielessä, joista (ehdoista) hämmennyneen, kauppojahierovan porvariston edustajat nyt „suruisaan ja sopimattomaan aikaan” puhuvat tyhjiä fraaseja. *Silloin* objektiivinen asiointila todella asetti etualalle propagandan ja agitaation, agitaation ja propagandan. *Silloin* voitiin kapinan valmistelutyön koetinkiveksi asettaa (ja asetettiin kirjassessa „Mitä on tehtävä?”) työ yleisvenäläisen poliittisen sanomalehden hyväksi, jonka ilmestyminen kerran viikossa näytti ihanteelta. *Silloin* tunnuksat: joukkoagitaatio välittömien aseellisten esiintymisten *sijasta*; kapinan yhteiskunnallis-psykologisten ehtojen valmistelu kapinaintoilun *asemesta* — olivat ainoat oikeat vallankumouksellisen sosialidemokratian tunnuksat. *Nyt* on tapahtumain kulku sivuuttanut nuo tunnuksat, liike on mennyt eteenpäin, ne ovat muuttuneet romuksi, rääsyiksi, jotka kelpaavat vain peittämään osvobozhdenijelaista tekopyhyttä ja uusiskralaista hvostismia!

Tai ehkäpä olen erehtynyt? Kenties ei vallankumous ole vielä alkanut? Luokkien avoimen poliittisen esiintymisen hetki ei kenties vielä ole lyönyt? Kansalaissota ei ole vielä puhjennut, ja aseilla arvostelun ei ole vielä nyt esiinnyttävä arvostelun asean *välttämättömänä* ja ehdottomana seuraajana, perillisenä, testamentin toimeenpanijana ja loppuusuorittajana?

Katsokaa ympärillenne, kurkistakaa kabinetista kadulle saadaksenne vastauksen näihin kysymyksiin. Eikö hallitus itse ole sitten jo alkanut kansalaissotaa ampumalla kaikkialla joukottain rauhallisia ja aseettomia kansalaisia? Eivätkö sitten aseistetut mustat sotniat esiinny itsevaltiui-

den „argumenttina”? Eikö sitten porvaristo — jopa porvaristokin — ole tajunnut välttämättömäksi kansalaismiliisiä? Eikö itse hra Struvekin, tuo ihanteellisen maltillinen ja säntillinen hra Struve, puhu (tosin, ikävä kyllä, vain puhuu, päästäkseen asiasta puhumalla!) siitä, että „vallankumouksellisen toiminnan avoin luonne” (kas sillälailla me nyt!) „on nykyään kansanjoukkoihin kasvattavasti vaikuttamisen tärkeimpiä ehtoja”?

Kenellä on silmät nähdä, hän ei voi epäillä sen suhteen, miten vallankumouksen kannattajain on nyt asetettava kysymys aseellisesta kapinasta. Katsokaapa tämän kysymyksen *kolmea* asettelua, jotka on esitetty *joukkoihin* jossain määrin vaikuttamaan kykenevissä vapaissa lehdissä.

Ensimmäinen asettelu. Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen päätöslauselma*. On tunnustettu ja ilmoitettu kaikkien kuullen, että yleisdemokraattinen vallankumousliike *on jo johtanut* aseellisen kapinan *välttämättömyyteen*. Proletariaatin järjestäminen kapinaa varten on asetettu päiväjärjestykseen eräänä puolueen oleellisimpana, tärkeimpänä ja *välttämättömiinpänä* tehtävänä. On velvoitettu ryhtymään *mitä tarmokkaimpiin*

* Sen täydellinen teksti on seuraava:

„Otaen huomioon:

1) että proletariaatti, koska se asemansa puolesta on etumaisin ja ainoa johdonmukaisesti vallankumouksellinen luokka, on samasta syystä kutsuttu toteuttamaan johtotehtävää yleisdemokraattisessa vallankumousliikkeessä Venäjällä;

2) että tämä liike on nykyisenä ajankohtana jo vienyt aseellisen kapinan välttämättömyyteen;

3) että proletariaatti ehdottomasti osallistuu tähän kapinaan mitä tarmokkaimmin, mikä on ratkaiseva vallankumouksen kohtalon Venäjällä;

4) että proletariaatti voi esittää johtavaa osaa tässä vallankumouksessa vain lujasti yhteenliittyneenä yhtenäiseksi ja itsenäiseksi poliittiseksi voimaksi sosialidemokraattisen työväenpuolueen lipun alla, puolueen, joka johtaa sen taistelua myös käytännöllisesti eikä ainoastaan aatteellisesti;

5) että vain tällaisessa osassa esiintyminen voi turvata proletariaatille edullisimmat ehdot taistelua varten, jota se on käyvä sosialismin puolesta porvarillisdemokraattisen Venäjän omistavia luokkia vastaan.—

VSDTP:n III edustajakokous tunnustaa, että proletariaatin järjestäminen välittömään taisteluun itsevaltiutta vastaan aseellisen kapinan tietä on nykyisenä vallankumouksellisenä ajankohtana puolueen tärkeimpiä ja lykkäystä sietämättömiä tehtäviä.

Sen tähden edustajakokous velvoittaa kaikkia puoluejärjestöjä:

a) selittämään proletariaatille propagandan ja agitaation avulla ei ainoastaan edessäolevan aseellisen kapinan poliittista merkitystä, vaan myöskin sen käytännöllis-organisatorista puolta,

b) selittämään tämän propagandan ja agitaation yhteydessä, mikä osuus on poliittisilla joukkolakoilla, joilla voi olla tärkeä merkitys kapinan alussa ja itse sen kullussa,

c) ryhtymään mitä tarmokkaimpiin toimenpiteisiin proletariaatin aseistamiseksi ja samoin aseellisen kapinan sekä sen välittömän johtamisen suunnitelman laatimiseksi, muodostamalla sitä varten, mikäli tarve vaatii, erikoisryhmiä puolueyöntekijöistä”. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

toimenpiteisiin proletariaatin aseistamiseksi ja kapinan välittömän johtamisen mahdollisuuden turvaamiseksi.

Toinen asettelu. „Venäjän perustuslaillisten johtajan” (kuten hra Struvea äskettäin nimitti niin vaikutusvaltainen Euroopan porvariston äänenkannattaja kuin „Frankfurtin Lehti”) eli Venäjän edistysmielisen porvariston johtajan periaatteellinen kirjoitus „Osvobozhdenijessa”. Mielipidettä kapinan välttämättömyydestä hän ei hyväksy. Konspiraatio ja mellakka ovat mielettömän vallankumouksellisuuden erikoismenetelmiä. Tasavaltalaisuus on huumausmetodi. Aseellinen kapina on oikeastaan vain teknillinen kysymys, „tärkein, tarpeellisin perustehtävä” sen sijaan on joukkopropaganda ja yhteiskunnallis-psykologisten ehtojen valmistelu.

Kolmas asettelu. Uusiskralaisten konferenssin päätöslauselma. Tehtävänämmä on valmistella kapinaa. Suunnitelmanmukaisen kapinan mahdollisuus suljetaan pois. Suotuisat ehdot kapinaa varten luo hallituksen sekasorto, meidän agitaatiomme, meidän järjestäytymisemme. Vasta silloin „voivat teknilliset taisteluvalmistelut saada enemmän tai vähemmän vakavan merkityksen”.

Siinäkö kaikki? Siinä kaikki. Sitä, onko kapina tullut välttämättömäksi, eivät proletariaatin uusiskralaiset johtajat vielä tiedä. Se, onko proletariaatin järjestäminen välittömään taisteluun lykkäystä sietämätön tehtävä, on heille vielä epäselvä. Ei ole kehoitettava tarmokkaimpiin toimenpiteisiin, paljon tärkeämpää on (vuonna 1905 eikä vuonna 1902) yleispiirtein selittää, millä ehdoilla nämä toimenpiteet „voivat” saada „enemmän tai vähemmän vakavan” merkityksen...

Näettekö nyt, uusiskralais-toverit, mihin teidät on vienyt kääntymisenne martynovilaisuuteen? Ymmärrätkö te, että teidän poliittinen filosofianne on osoittautunut osvobozhdenijelaisten filosofian toistamiseksi? — että te kuljette (vastoin tahtianne ja tietoisuudestanne riippumatta) monarkistisen porvariston perässä? Onko teille nyt selvää, että hokiessanne yleisesti tunnettua ja kehittäessänne saivarutelutaitoanne olette jättäneet huomiotta sen seikan, että — puhuaksemme Pjotr Struven unhoittumattoman kirjoituksen unhoittumattomilla sanoilla — „vallankumouksellisen *toiminnan* avoin luonne nykyään on eräs kansanjoukkoihin kasvattavasti vaikuttamisen tärkeimpiä ehtoja”?

9. MITÄ MERKITSEE ÄÄRIMMÄISENÄ OPPOSITIOPUOLUEENA OLEMINEN VALLANKUMOUKSEN AIKANA?

Palatkaamme väli aikaista hallitusta koskevaan päätöslauselmaan. Olemme osoittaneet, että uusiskralaisten taktiikka ei vie vallankumousta eteenpäin,— sen eteenpäinmenon mahdollisuuden he halusivat taata päätöslauselmallaan,— vaan taaksepäin. Olemme osoittaneet, että juuri tämä taktiikka *sitoo* sosialidemokratian *kädet* taistelussa epäjohdonmukaista porvaristoa vastaan eikä estä sulautumasta porvarilliseen demokratiaan. On ymmärrettävää, että päätöslauselman valheellisista edellytyksistä on tuloksena valheellinen johtopäätös: „Sen vuoksi ei sosialidemokratian ole asetettava päämääräkseen vallan valtaamista tai vallan jakamista väli aikaisessa hallituksessa, vaan sen on jätävä äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi”. Katsokaapa tämän johtopäätöksen alkupuolta, joka koskee päämäärän määrittelyä. Asettavatko uusiskralaiset sosialidemokraattisen toiminnan päämääräksi vallankumouksen ratkaisevan voiton tsarismista? — Asettavat. He eivät osaa oikein määrittellä ratkaisevan voiton ehtoja ja soikeutuvat „osvobozhdenijelaiseen” määritelmään, mutta mainitun päämäärän he asettavat. Edelleen, yhdistävätkö he väli aikaisen hallituksen kapinaan? — Kyllä, suoraan yhdistävät sanoessaan, että väli aikainen hallitus „syntyy voittoisasta kansankapinasta”. Vihdoin, asettavatko he päämääräkseen kapinan johtamisen? — Kyllä, he tosin hra Struven tavoin karttavat tunnustamasta kapinaa välttämättömäksi ja lykkäystä sietämättömäksi, mutta samaan aikaan he, erotukseksi hra Struvesta, puhuvat siitä, että „socialidemokratia pyrkii *alistamaan* sen (kapinan) vaikutuksensa ja *johtonsa alaiseksi* ja käyttämään sitä työväenluokan etujen hyväksi”.

Miten johdonmukaista, eikö totta? Me asetamme *päämääräksemme* sekä proletaaristen että *ei-proletaaristen* joukkojen kapinan alistamisen vaikutuksemme ja johtomme alaiseksi, sen käyttämisen etujemme mukaisesti. Me asetamme siis päämääräksemme sekä proletariaatin, vallankumouksellisen porvariston että pikkuporvariston („ei-proletaariset ryhmät”) johtamisen kapinassa, s.o. kapinan johdon „*jakamisen*” sosialidemokratian ja vallankumouksellisen porvariston kesken. Me asetamme päämääräksemme *voiton*

saavuttamisen kapinassa, jonka on johdettava („voittoisasta kansankapinasta syntyneen”) väliaikaisen hallituksen muodostamiseen. *Sen vuoksi...* sen vuoksi ei meidän tule asettaa päämääräksemme vallan valtaamista tai sen jakamista väliaikaisessa vallankumoushallituksessa!!

Meidän ystävämme eivät mitenkään pääse selville vesille. He horjuvat hra Struven katsantokannan ja vallankumouksellisen sosialidemokratian katsantokannan välillä, joista edellinen kieltäytyy kapinasta ja jälkimmäinen kehoittaa käymään käsiksi tähän lykkäystä sietämättömään tehtävään. He horjuvat anarkismin ja marxilaisuuden välillä, joista edellinen periaatteessa tuomitsee kaikkinaisen osanoton väliaikaiseen vallankumoushallitukseen proletariaatin peittämisenä ja jälkimmäinen vaatii siihen osallistumista ehdolla, että sosialidemokratiolla on johtava vaikutusvalta kapinaan nähden*. Heillä ei ole minkäänlaista itsenäistä kantaa: ei hra Struven kantaa, joka haluaa sopia tsarismmin kanssa ja on sen vuoksi pakoitettu viekastelemaan ja välttelemään kapinaa koskevaa kysymystä; eikä anarkistien kantaa, jotka tuomitsevat kaiken „ylhäältä” tapahtuvan toiminnan ja kaikkinaisen osallistumisen porvarilliseen vallankumoukseen. Tsarismmin kanssa tehdyn lehmäkaupan ja tsarismista saadun voiton uusiskralaiset sotkevat toisiinsa. He haluavat osallistua porvarilliseen vallankumoukseen. He ovat menneet jonkin verran eteenpäin Martynovin „Kahdesta diktatuurista”. He suostuvat jopa johtamaan kansankapinaa — luopuakseen sen johtamisesta heti paikalla, kun voitto on saavutettu (tai ehkä välittömästi voiton edellä?), t.s. *ollakseen käyttämättä voiton hedelmiä* ja antaakseen kaikki hedelmät *kokonaisuudessaan porvaristolle*. Tätä he sanovat „kapinan käyttämiseksi työväenluokan etujen hyväksi”...

Ei ole tarpeellista kauemmin viipyä tässä sekasotkussa. Hyödyllisempää on tarkastella tämän sekasotkun *alkuperää* siinä sanamuodossa, joka kuuluu: „on jäätävä äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi”.

Tämä on eräs kansainvälisen vallankumouksellisen sosialidemokratian tunnettu teesi. Se on aivan oikea teesi. Siitä on tullut kaikkien revisionismin eli opportunistien vastustajien yleinen puheenparsi parlamentaarisisissa maissa.

* Ks. „Proletari” № 3. „Väliaikaisesta vallankumoushallituksesta”, toinen kirjoitus (Teokset, 8. osa, ss. 466—474. Toim.).

Se on saanut kansalaisoikeudet oikeutettuna ja välttämättömänä „parlamentaarisen kretinismien”, millerandilaisuuden, bernsteiniläisyyden, Turatin hengessä esiintyvän italialaisen reformismin torjumisena. Meidän kunnan uusiskralaisemme ovat oppineet ulkoa tämän hyvän teesin ja ahkerasti soveltavat sitä... *kerrassaan sopimattomaan aikaan*. Parlamentaarisen taistelun käsitteitä sisällytetään päätöslauselmiin, jotka on kirjoitettu sellaisia oloja varten, jolloin ei ole olemassa mitään parlamenttia. Käsite „oppositio”, joka heijastaa ja ilmaisee sellaista poliittista tilannetta, jolloin *kapinasta* ei kukaan puhu vakavasti,— siirretään tolkuttomasti sellaiseen tilanteeseen, jolloin *kapina on jo alkanut* ja jolloin kaikki vallankumouksen kannattajat ajattelevat ja puhuvat sen johtamisesta. Halu „jäädä” samaan kuin missä oltiin ennenkin, s.o. vaikuttamiseen ainoastaan „alhaalta-käsin”, tuodaan esiin prameasti ja meluten *juuri silloin*, kun vallankumous on asettanut kysymyksen siitä, että kapinan voittaessa on välttämätöntä toimia *ylhäältä*.

Ei, uusiskralaisiamme ei kerta kaikkiaan luonnista! Silloinkin, kun he määrittelevät oikean sosialidemokraattisen ajatuksen, eivät he osaa sitä oikein sovelluttaa käytäntöön. He eivät ole ajatelleet, kuinka parlamentaarisen taistelun käsitteet ja termit uudistuvat ja muuttuvat vastakohtakseen alkaneen vallankumouksen kaudella, parlamentin puuttuessa, kansalaissodan ollessa käynnissä ja kapinan leimahdellussa. He eivät ole ajatelleet, että oloissa, joista on puhe, korjausehdotuksia tehdään katumielenosoitusten avulla, välikysymyksiä — aseistettujen kansalaisten hyökkäystoiminnan avulla ja oppositio hallitusta kohtaan toteutetaan hallituksen väkivaltaisen kukistamisen tietä.

Samoin kuin kansaneepoksemme tunnettu sankari toisti hyviä neuvoja juuri silloin, kun ne eivät olleet paikallaan, samoin myöskin Martynovin ihailijamme toistavat rauhallisen parlamentarismien läksyjä juuri silloin, kun he itse toteavat suoranaiset sotatoimet jo alkaneiksi. Ei ole mitään sen huvittavampaa kuin tämä „äärimmäisen opposition” tunnuksen esittäminen naama vakavana päätöslauselmassa, joka alkaa viittauksella „vallankumouksen ratkaisevaan voittoon” ja „kansankapinaan”! Kuvitelkaapa, hyvät herrat, mitä merkitsee olla „äärimmäisessä oppositiossa” kapinan kaudella? Merkitseekö se hallituksen paljastamista vai sen kukistamista? Merkitseekö se äänestämistä hallitusta

vastaan vai tappion tuottamista sen sotilaallisille voimille avoimessa taistelussa? Merkitseekö se kieltäytymistä hallituksen kassan täydentämisestä, vai merkitseekö se tämän kassan vallankumouksellista valtaamista sen käyttämiseksi kapinan tarpeisiin, työläisten ja talonpoikain aseistamiseen, perustavan kokouksen koollekutsumiseen? Etteköhän, hyvät herrat, ala jo ymmärtää, että käsite „äärimmäinen oppositio” ilmaisee vain kielteistä toimintaa: paljastamista, vastaanäänestämistä, kieltäytymistä? Miksi näin? Siksi, että tämä käsite kuuluu vain parlamentaariseen taisteluun ja lisäksi sellaisella kaudella, jolloin taistelun välittömäksi päämääräksi ei kukaan aseta „ratkaisevaa voittoa”. Etteköhän ala ymmärtää, että asia muuttuu tässä suhteessa perin pohjin siitä hetkestä lähtien, jolloin kautta koko linjan alkaa poliittisesti sorretun kansan vimmatun taistelun ratkaiseva rynnistys voittoon?

Työläiset kyselevät meiltä, onko tarmokkaasti ryhdyttävä lykkäystä sietämättömään kapinaan? Miten on meneteltävä, jotta alkanut kapina olisi voittoa? Kuinka voittoa on käytettävä hyväksemme? Minkälaista ohjelmaa voidaan ja täytyy silloin toteuttaa? Marxilaisuutta syventävät uusiskralaiset vastaavat: on jäätävä äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi... Emmekö tosiaankin olleet oikeassa nimittäessämme näitä ritareja filisteritaitureiksi?

**10. „VALLANKUMOUKSELLISET KOMMUUNIT”
JA PROLETARIAATIN JA TALONPOIKAISTON
VALLANKUMOUKSELLIS-DEMOKRAATTINEN DIKTATUURI**

Uusiskralaisten konferenssi ei pysynytkään sillä anarkistisella kannalla, johon uusi „Iskra” oli luisunut (vain „alhaalta” eikä „alhaalta ja ylhäältä”). Se järjettömyys, että edellytettiin kapinaa, mutta ei edellytetty voittoa ja osallistumista väliaikaiseen vallankumouhallitukseen, oli liian silmiinpistävää. Sen vuoksi päätöslauselmassa tehtiin varauksia ja rajoituksia Martynovin ja Martovin kysymyksen ratkaisuun. Tarkastelkaamme näitä varauksia, jotka on esitetty päätöslauselman seuraavassa osassa:

„Tämä taktiikka („jäää äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi”) ei tietysti lainkaan sulje pois vallan osittaisen ja episodisen valtauksen tarkoituksenmukaisuutta ja vallankumouksellisten kommuunien muo-

dostamista jossakin kaupungissa, jollakin alueella siinä yksinomaisessa tarkoituksessa, että edistettäisiin kapinan leviämistä ja hallituksen desorganisoimista”.

Jos näin on, niin se merkitsee sitä, että periaatteessa on sallittua ei ainoastaan alhaalta-, vaan myöskin ylhäältä-käsin tapahtuva toiminta. Näin siis kumotaan „Iskrassa” (№ 93) julkaistussa L. Martovin tunnetussa pakinassa esitetty väittämä ja oikeaksi tunnustetaan „Vperjod” lehden taktiikka: ei ainoastaan „alhaaltakäsin”, vaan myöskin „ylhäältäkäsin”.

Edelleen, vallan valtaaminen (vaikkapa vain osittainen, episodinen j.n.e.) ei ilmeisesti edellytä, että siihen osallistuu vain sosialidemokratia ja vain proletariaatti. Tämä johtuu siitä, että demokraattinen vallankumous ei ole yksin proletariaatin etujen mukainen eikä vain se yksin aktiivisesti osallistu siihen. Tämä johtuu siitä, että kapina on „kansan-kapina”, kuten tarkasteltavana olevan päätöslauselman alussa sanotaan, ja että siihen osallistuu „ei-proletaarisia-kin ryhmiä” (konferenssilaiusten päätöslauselman sanonta kapinasta), s.o. porvaristokin. Siis sen periaatteen, että sosialistien kaikkinaisen osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen yhdessä pikkuporvariston kanssa on työväenluokan pettämistä, *konferenssi heitti yli laidan*, johon tulokseen „Vperjod” oli pyrkinytkin. „Petos” ei lakkaa ole-masta petosta, vaikka petostoiminta olisikin vain osittaista, aika-ajottaista, alueellista y.m.s. Siis väliaikaiseen vallankumoushallitukseen osallistumisen rinnastamisen vulgääriin jaureslaisuuteen konferenssi *heitti yli laidan*, johon tulokseen „Vperjod”¹⁹ oli pyrkinytkin. Hallitus ei lakkaa ole-masta hallitus, vaikka sen valta ei ulottuisikaan moniin kaupunkeihin, vaan ainoastaan yhteen kaupunkiin, ei moniin alueisiin, vaan yhteen alueeseen, eikä myöskään sen johdosta, kuinka tätä hallitusta nimitetään. Näin ollen *konfe-renssi hylkäsi kysymyksen sen periaatteellisen asettelun*, jota uusi „Iskra” oli yrittänyt esittää.

Katsokaamme, ovatko järkeviä ne rajoitukset, joita konferenssi asettaa nyt periaatteessa hyväksymälleen vallankumoushallitusten muodostamiselle ja osanotolle niihin. Sitä, miten käsite „episodinen” eroaa käsitteestä „väliaikai-nen”, emme tiedä. Pelkäämme, että tällä vierasperäisellä ja „uudella” sanalla verhotaan tässä vain ajatuksen selvyuden puutetta. Se *näyttää* „syvällisemmältä”, mutta itse asiassa

se on vain hämäämpää ja sotkuisempaa. Millä tavoin kaupungissa tai alueella tapahtuvan osittaisen „vallan valtaamisen” „tarkoituksenmukaisuus” eroaa osallistumisesta koko valtakunnan väliaikaiseen vallankumousohallitukseen? Eikö „kaupunkien” joukossa ole sellaista kaupunkia kuin Pietari, jossa olivat tammikuun 9 päivän tapahtumat? Eikö alueiden joukossa ole Kaukasiaa, joka on suurempi kuin monet valtiot? Eivätkö sitten sellaiset tehtävät (jotka aikoinaan hämmästyttivät uutta „Iskraa”) kuin suhtautuminen vankiloihin, poliisilaitokseen, valtiorahastoon y.m., y.m. nouse eteemme silloinkin, kun „valtaamme vallan” vaikkapa vain yhdessä kaupungissa, puhumattakaan alueesta? Kukaan ei tietenkään ryhdy kieltämään, etteivätkö osittaiset, kaupunkien ynnä muiden väliaikaiset vallankumousohallitukset olisi mahdollisia silloin, kun voimat ovat riittämättömät, kun kapinan menestys on vain osittainen, kun sen voitto ei ole ratkaiseva. Mutta mitä tekemistä tällä kaikella on kysymyksen kanssa, hyvät herrat? Ettekö te itse puhu päätöslauselman alussa „vallankumouksen ratkaisevasta voitosta”, „voitokkaasta kansankapinasta”? Mistä lähtien sosialidemokraatit ovat ottaneet ajaakseen anarkistien asiaa: pirstoa proletariaatin huomiota ja päämääriä? suunnata sen huomio „osittaiseen” eikä yleiseen, yhtenäiseen, ehjään ja kokonaiseen? Edellyttäessänne „vallan valtaamisen” kaupungissa, te itse puhutte „kapinan laajentamisesta” — toiseen kaupunkiin, rokenemme ajatella? kaikkiin kaupunkeihin, sallinette toivoa? Teidän johtopäätöksenne, hyvät herrat, ovat yhtä häilyviä ja satunnaisia, ristiriitaisia ja sotkuisia kuin teidän perustelunnekin. VSDTP:n III edustajakokous antoi tyhjentävän ja selvän vastauksen kysymyksen väliaikaisesta vallankumousohallituksesta yleensä. Tähän vastaukseen sisältyvät kaikki osittaisetkin väliaikaiset hallitukset. Konferenssin vastaus sen sijaan, erottamalla keinotekoisesti ja mielivaltaisesti *osan* kysymyksestä, vain *yrittää* (vaikkakin menestyksettä) *päästä eroon* kysymyksestä kokonaisuudessaan ja saa aikaan sekaannusta.

Mitä merkitsevät „vallankumoukselliset kommuunit”? Eroaako tämä käsite „väliaikaisesta vallankumousohallituksesta” ja jos eroaa, niin miten? Tätä eivät herrat konferenssilaiset itse tiedä. Vallankumouksellisen ajatuksen sotkuisuus johtaa heidät, kuten yleensä tapahtuu, *vallan-*

kumoukselliseen fraasiin. Niin, sanonnan „vallankumouksellinen kommuuni” käyttäminen sosialidemokratian edustajien päätöslauselmassa on vallankumouksellinen fraasi eikä mitään muuta. Marx tuomitsi monesti tuontapaisen fraasin, jossa *elehtyy menneisyyteen* kuuluvan „tenhoavan” termin taakse piilotetaan tulevaisuuden tehtävät. Historiassa osansa näytelleen termin tenho muuttuu tällaisissa tapauksissa tyhjäksi ja vahingolliseksi pintakiilloksi ja helistimeksi. Meidän on annettava työläisille ja koko kansalle selvä ja kaksimielisyydestä vapaa käsitys siitä, *miksi* me tahdomme väliaikaisen vallankumouhallituksen muodostamista? *minkälaisia uudistuksia* me *nimenomaan* tulemme toteuttamaan, jos saamme tilaisuuden vaikuttaa ratkaisevasti valtaan jo huomenna, nyt alkaneen kansankapinan päättyessä voittoon? Siinä poliittisten johtohenkilöiden edessä ovat kysymykset.

VSDTP:n III edustajakokous vastaa näihin kysymyksiin mitä täydellisimmällä selvyydellä esittäen näiden uudistusten täydellisen ohjelman: puolueemme minimiohjelman. Mutta sana „kommuuni” ei anna mitään vastausta, se vain sekoittaa aivot jollakin kaukaisella huminalla... tai tyhjällä sanahelinällä. Mitä kalliimpi on meille sanokaamme vuoden 1871 Pariisin Kommuuni, sitä sallimattomampaa on yrittää päästä asiasta vain viittaamalla siihen, selittämättä sen virheitä ja sen erikoisia ehtoja. Tällainen menettely olisi Engelsin pilkkaamain blanquillaisten tolkuttoman menettelyn toistamista, blanquillaisten, jotka („manifestissaan” vuonna 1874) kumarsivat Kommuunin²⁰ jokaisen teon edessä. Mitä konferenssilainen voi vastata työläiselle, tämän kysyessä häneltä *tuosta* päätöslauselmassa mainitusta „vallankumouksellisesta kommuunista”? Hän voi sanoa vain sen, että historiassa tunnetaan tällä nimellä sellainen työväenhallitus, joka ei kyennyt eikä voinut siihen aikaan tehdä eroa demokraattisen ja sosialistisen kumouksen ainesten välillä, joka sekoitti tasavallan puolesta käytävän taistelun tehtävät sosialismin puolesta käytävän taistelun tehtäviin, joka ei kyennyt ratkaisemaan tarmokkaan sotilaallisen hyökkäyksen tehtävää Versaillesa vastaan ja joka teki virheen jättäessään Ranskan pankin valtaamatta j.n.e. Sanalla sanoen, vetosittepa te vastauksessanne Pariisin tai johonkin muuhun kommuuniin, on vastauksenne oleva seuraava: se oli sellainen hallitus, *jollainen meidän hallituksemme ei saa*

olla. Mainio vastaus todellakin! Eikö se muistuta kirjautoukan viisastelua ja todista vallankumousmiehen avuttomuutta, kun puolueen käytännöllinen ohjelma sivuutetaan vaitiololla ja sopimattomasti aletaan päätöslauselmassa opettaa historiaa? Eikö tämä osoita juuri sitä virhettä, josta turhaan on yritetty meitä syyttää: demokraattisen ja sosialistisen kumouksen toisiinsa sekoittamisesta, kumousten, joita ei yksikään „kommuuni” ole erottanut toisistaan?

Väliaikaisen hallituksen (jota niin sopimattomasti nimitetään kommuuniksi) tarkoitusperäksi asetetaan „yksinomaan” kapinan laajentaminen ja hallituksen desorganisointi. Tämä „yksinomaan” sulkee sanan kirjaimellisessa mielessä pois kaikki muut tehtävät, ollen se jälkikaikua tolkuttomasta „vain alhaaltakäsin”-teoriasta. Tällainen muiden tehtävien syrjäyttäminen on taaskin likinäköisyyttä ja harkitsemattomuutta. „Vallankumouksellisen kommuunin”, s.o. vallankumouksellisen vallan, vaikkapa vain yhdessä kaupungissa on ehdottomasti hoidettava (vaikkapa vain väliaikaisesti, „osittaisesti, episodisesti”) *kaikkia* valtion asioita ja päänsä siiven alle piiloittaminen on tässä järjettömyyden huippu. Tämän vallan on laillistettava 8-tuntinen työpäivä, perustettava työväentarkastus tehtaiden valvomiseksi, toteutettava yleinen maksuton opetus, otettava käytäntöön tuomarien valitseminen, muodostettava talonpoikaiskomiteat j.n.e.,— sanalla sanoen, sen on ehdottomasti toteutettava joukko reformeja. Näiden reformien sisällyttäminen „kapinan laajentumisen edistämis”-käsitteeseen merkitsee sanoilla leikkimistä ja tahallista epäselvyyden lisäämistä siinä, missä tarvitaan täydellistä selvyyttä.

Uusiskralaisten päätöslauselman loppuosa ei anna uutta aineistoa puolueessamme henkiinheräävän „ekonomismin” periaatteellisten tendenssien arvostelua varten, mutta kuvaa se kuitenkin jonkin verran toiselta kannalta sitä, mitä edellä on sanottu.

Tämä osa kuuluu näin:

„Vain yhdessä tapauksessa tulisi sosialidemokratian omasta aloitteestaan suunnata ponnistuksensa vallan valtaamiseen ja sen käsissään pitämiseen mahdollisimman

pitkän ajan, nimittäin siinä tapauksessa, jos vallankumous siirtyisi Länsi-Euroopan edistyneimpiin maihin, joissa sosialismin toteuttamisedot ovat jo saavuttaneet määrätyn (?) kypsyyden. Siinä tapauksessa voisivat Venäjän vallankumouksen rajoitetut historialliset puitteet huomattavasti laajeta ja kävisi mahdolliseksi astua sosialististen uudistusten raiteille.

Rakentaen taktiikkansa siihen laskelmaan, että sosialidemokraattisella puolueella säilyy koko vallankumouskauden ajan äärimmäisen vallankumouksellisen opposition asema kaikkiin vallankumouksen kuluessa vaihtuviin hallituksiin nähden, sosialidemokratia voi siten kaikkein parhaiten valmistautua käyttämään hyväkseen hallitusvaltaa, jos se sattuu joutumaan (??) sen käsiin".

Perusajatus tässä on se, jonka „Vperjod" on monesti määritellyt, sanoessaan, ettei meidän tule pelätä (kuten Martynov pelkää) sosialidemokratian täydellistä voittoa demokraattisessa vallankumouksessa, s.o. proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellista demokraattista diktatuuria, koska tällainen voitto tekee meille mahdolliseksi Euroopan nostattamisen, ja Euroopan sosialistinen proletariaatti, heitettyään harteiltaan porvariston ikeen, auttaa vuorostaan meitä sosialistisen kumouksen suorittamisessa. Mutta katsokaa, kuinka tämä ajatus on pilattu uusiskralaisten esityksessä. Emme pysähdy yksityiskohtiin, siihen tolkuttomuuteen, että valta voisi muka „joutua" sellaisen tietoisien puolueen käsiin, joka pitää vallan valtaamista vahingollisena taktiikkana, emme pysähdy siihen, että Euroopassa sosialismin ehdot eivät ole saavuttaneet määrättyä kypsyyttä. vaan kypsyyden yleensä, emmekä siihen, että puolueemme ohjelma ei tunne mitään sosialistisia uudistuksia, vaan ainoastaan sosialistisen kumouksen. Otamme pää- ja peruseroavaisuuden „Vperjodin" ja päätöslauselman ajatuksen välillä. „Vperjod" on osoittanut Venäjän vallankumoukselliselle proletariaatille aktiivisen tehtävän: on voitettava taistelussa demokratian puolesta ja käytettävä tätä voittoa vallankumouksen siirtämiseksi Eurooppaan. Päätöslauselma ei ymmärrä tätä meidän „ratkaisevan voittomme" (ei uusiskralaisessa mielessä) ja Euroopan vallankumouksen välistä yhteyttä ja sen vuoksi ei puhu proletariaatin tehtävistä eikä *sen* voiton näköaloista, vaan yleensä erästä mahdollisuudesta: „jos

vallankumous siirtyisi”... „Vperjod” on osoittanut suoraan ja selvästi — ja se on sanottu VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmassa,— miten nimenomaan voidaan ja tulee „käyttää hallitusvaltaa” proletariaatin eduksi, ottamalla huomioon sen, mitä voidaan toteuttaa viipymättä yhteiskunnallisen kehityksen nykyisellä asteella ja mitä on välttämätöntä toteuttaa ensin sosialismin puolesta käytävän taistelun demokraattisena edellytyksenä. Päätöslauselma tässäkin laahustaa toivottomasti perässä, sillä siinä sanotaan: „voi valmistautua käyttämään”, mutta ei kyetä sanomaan, *kuinka* voidaan, *kuinka* on valmistauduttava ja *millä tavoin* käyttämään. Emme epäile esimerkiksi sitä, etteivätkö uusiskralaiset „voisi valmistautua käyttämään hyväkseen” johtavaa asemaa puolueessa, mutta siinäpä se juttu onkin, että heidän tähänastinen kokemuksensa tästä hyväksikäytöstä, heidän valmistautumisensa ei herätä toivoa mahdollisuuden muuttumisesta todellisuudeksi...

„Vperjod” on täsmällisesti sanonut sen, mihin nimenomaan perustuu reaalinen „vallan käsissäänpitämisen mahdollisuus”, että se perustuu proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumoukselliseen demokraattiseen diktatuuriin, niiden yhteiseen joukkovoimaan, joka kykenee voittamaan kaikki vastavallankumouksen voimat, niiden *demokraattisia* uudistuksia koskevien etujen ehdottomaan yhteenkäymiseen. Konferenssin päätöslauselma ei tässäkään anna mitään myönteistä, se vain kiertää kysymystä. Vallan pitämisen mahdollisuus tulee Venäjällä riippumaan itsensä Venäjän yhteiskunnallisten voimien kokoonpanosta, sen demokraattisen kumouksen ehdoista, joka meillä parhaillaan on tapahtumassa. Proletariaatin voitto Euroopassa (vallankumouksen siirtämisestä Eurooppaan on vielä vissi välimatka proletariaatin voittoon) aiheuttaa Venäjän porvariston vimmatun vastavallankumouksellisen taistelun, mutta uusiskralaisten päätöslauselmassa ei puhuta sanaakaan tästä vastavallankumouksellisesta voimasta, jonka merkitys on arvioitu VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmassa. Ellemme taistelussa tasavallan ja demokratian puolesta voisi proletariaatin lisäksi nojautua myöskin talonpoikaistoon, niin silloin olisi „vallan pitäminen” toivotonta. Mutta jos se ei ole toivotonta, jos „vallankumouksen ratkaiseva voitto tsarismista” tarjoaa tällaisen mahdollisuuden, niin

silloin on meidän vedottava tähän mahdollisuuteen, aktiivisesti kehoitettava muuttamaan se todellisuudeksi, annettava käytännölliset tunnuksot ei ainoastaan vallankumouksen Eurooppaan siirtämisen *varalta*, vaan myöskin tällaista siirtämistä *varten*. Sosialidemokratian hvostistien viittaus „Venäjän vallankumouksen rajoitettuihin historiallisiin puitteisiin” vain verhoaa sitä suppeutta, jolla tämän demokraattisen vallankumouksen tehtävä ja proletariaatin tässä vallankumouksessa toteuttama johtotehtävä käsitetään!

Eräs „proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattisen diktatuurin” tunnusta vastaan tehdyistä vastaväitteistä on se, että diktatuuri edellyttää „yhteistä tahtoa” („Iskra” № 95), mutta proletariaatilla ei voi olla samaa tahtoa pikkuporvariston kanssa. Tämä vastaväite ei pidä paikkaansa, sillä se perustuu „yhteistahdon” käsitteen abstraktiseen ja „metafyysilliseen” tulkitsemiseen. Tahto voi olla toisessa suhteessa yhteinen ja toisessa eroava. Yhtenäisyyden puuttuminen sosialismin kysymyksissä ja taistelussa sosialismin puolesta ei sulje pois tahdon yhteisyyttä demokratismin kysymyksissä ja taistelussa tasavallan puolesta. Tämän unohtaminen merkitsisi demokraattisen ja sosialistisen kumouksen välisen loogillisen ja historiallisen eroavaisuuden unohtamista. Tämän unohtaminen merkitsisi sen unohtamista, että demokraattinen kumous on luonteeltaan *yleiskansallinen*: jos se on „yleiskansallinen”, niin on siis *olemassa* „tahdon yhteisyys” juuri sikäli, mikäli tämä kumous toteuttaa yleiskansallisia tarpeita ja vaatimuksia. Demokratismin puitteiden ulkopuolella ei voi olla puhettakaan proletariaatin ja talonpoikaistorvariston tahdon yhteisyydestä. Luokkataistelu niiden välillä on kiertämätön, mutta demokraattisen tasavallan pohjalla tuleekin tämä taistelu syvällisimmäksi ja laajimmaksi kansan taisteluksi *socialismin puolesta*. Proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattisella diktatuurilla on, samoin kuin kaikella maailmassa, menneisyys ja tulevaisuus. Sen menneisyys on itsevaltiutus, maaorjuus, monarkia, etuoikeudet. Taistelussa tätä menneisyyttä vastaan, taistelussa vastavallankumousta vastaan on proletariaatin ja talonpoikaiston „tahdon yhteisyys” mahdollinen, koska on olemassa etujen yhteisyys.

Sen tulevaisuus on taistelussa yksityisomistusta vastaan, palkkatyöläisen taistelussa työnantajaa vastaan, taistelussa sosialismin puolesta. Tässä on tahdon yhteisyys mahdoton *. Tässä ei edessämme ole tie itsevaltiudesta tasavalltaan, vaan tie pikkuporvarillisesta demokraattisesta tasavallasta sosialismiin.

Tietenkin konkreettisesti historiallisessa tilanteessa punoutuvat menneisyyden ja tulevaisuuden ainekset toisiinsa, molemmat tiet sekoittuvat toisiinsa. Palkkatyötä ja sen taistelua yksityisomistusta vastaan on itsevaltiudenkin aikana, sitä syntyy jopa maaorjuudenkin oloissa. Mutta se ei vähimmässäkään määrässä ehkäise meitä erottamasta loogillisesti ja historiallisesti toisistaan suuria kehitysjaksoja. Kaikkihan me asetamme vastakkain porvarillisen vallankumouksen ja sosialistisen vallankumouksen, kaikki me ehdottomasti vaadimme, että ne on välttämättä mitä jyrkimmin erotettava toisistaan, mutta tokkopa voidaan kieltää sitä, että historiassa kummankin kumouksen yksityiset osa-ainekset punoutuvat toisiinsa? Eikö sitten demokraattisten vallankumousten kausi Euroopassa tunne monia sosialistisia liikkeitä ja sosialistisia yrityksiä? Ja eikö tulevalle sosialistiselle vallankumoukselle Euroopassa ole jäänyt vielä hyvin paljon loppuunsaattamista demokratismien mielessä?

Sosialidemokraatti ei saa koskaan, ei hetkeksikään unohtaa, että proletariaatin luokkataistelu sosialismin puolesta kaikkein demokraattisinta ja tasavaltalaisinta porvaristoa ja pikkuporvaristoa vastaan on kiertämätön. Tämä on kiistämätöntä. Tästä johtuu sosialidemokratian erillisen ja itsenäisen, jyrkästi luokkakantaisen puolueen ehdoton välttämättömyys. Tästä johtuu porvariston kanssa „yhdessä iskemisen” tilapäinen luonne ja velvollisuutemme pitää tiukasti silmällä „liittolaista kuten vihollista” j.n.e. Tähän kaikkeen nähden ei ole myöskään pienintäkään epäilystä. Mutta olisi naurettavaa ja taantumuksellista tehdä tästä se johtopäätös, että voidaan unohtaa, sivuuttaa tai väheksyä tehtäviä, jotka ohimenevinä ja väliaikaisinkin ovat välttämättömiä nykyiseen ajankohtaan nähden. Taistelu

* Kapitalismin kehitys, joka on vapauden oloissa vielä laajempi ja nopeampi, tekee ehdottomasti äkkiä lopun tahdon yhteisyydestä, sitä pikemmin, mitä nopeammin murskataan vastavallankumous ja taantumus.

itsevaltiutta vastaan on sosialistien väliaikainen ja ohimenevä tehtävä, mutta tämän tehtävän kaikkinaisen sivuuttaminen tai väheksyminen on samaa kuin sosialismin pettäminen ja taantumuksen palveleminen. Proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattinen diktatuuri on epäilemättä vain sosialistien ohimenevä, väliaikainen tehtävä, mutta tämän tehtävän sivuuttaminen demokraattisen vallankumouksen kaudella on suorastaan taantumuksellista.

Konkreettiset poliittiset tehtävät on asetettava konkreettisesti tilanteessa. Kaikki on suhteellista, kaikki virtaa, kaikki muuttuu. Saksan sosialidemokratia ei sisällytä ohjelmaansa tasavallan vaatimusta. Siellä on tilanne sellainen, että tämä kysymys on käytännössä tuskin erotettavissa sosialismin kysymyksestä (vaikkakin Engels huomautuksissaan Erfurtin ohjelman luonnokseen v. 1891 varoitti Saksankin suhteen väheksymästä tasavallan ja sen puolesta käytävän taistelun merkitystä! ²¹). Venäjän sosialidemokratian keskuudessa ei ole edes herännyt kysymystä tasavaltavaatimuksen poistamisesta ohjelmasta sekä agitaation piiristä, sillä meillä ei voi olla puhuttakaan tasavaltakysymyksen erottamattomasta yhteydestä sosialismin kysymykseen. Vuoden 1898 saksalainen sosialidemokraatti, joka ei asettanut etualalle erikoisesti tasavaltakysymystä, on luonnollinen ilmiö, joka ei herätä ihmettelyä eikä tuomitsemista. Saksalainen sosialidemokraatti, joka v. 1848 olisi jättänyt taka-alalle tasavaltakysymyksen, olisi ollut vallankumouksen suoranainen petturi. Abstraktista totuutta ei ole. Totuus on aina konkreettinen.

Koittaa aika — päättyy taistelu Venäjän itsevaltiutta vastaan, Venäjällä tulee sivuutetuksi demokraattisen vallankumouksen aikakausi — ja silloin on naurettavaa puhuakin proletariaatin ja talonpoikaiston „tahdon yhteisyydestä”, demokraattisesta diktatuurista j.n.e. Silloin me harkitsemme välittömästi proletariaatin sosialistista diktatuuria ja tulemme siitä yksityiskohtaisemmin puhumaan. Mutta nykyään ei edistyneimmän luokan puolue voi olla mitä tarmokkaimmin pyrkimättä demokraattisen vallankumouksen ratkaisevaan voittoon tsarismista. Eikä ratkaiseva voitto ole mitään muuta kuin proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattista diktatuuria.

*Huomautus*²²

1) Muistutamme lukijalle, että „Iskran” polemiikissa „Vperjodia” vastaan edellinen viittasi muun muassa Engelsin kirjeeseen Turatille, jossa Engels varoitti italialaisten reformistien (tulevaa) johtajaa demokraattisen ja sosialistisen vallankumouksen toisiinsa sotkemisesta²³. Tuleva vallankumous Italiassa,— kirjoitti Engels Italian poliittisen tilanteen johdosta v. 1894,— tulee olemaan pikkuporvarillinen, demokraattinen eikä sosialistinen. „Iskra” moitti „Vperjodia”, että se perääntyy Engelsin määrittelemästä periaatteesta. Tämä moite on väärä, sillä „Vperjod” (№ 14)* tunnusti yleensä täydellisesti oikeaksi Marxin teorian XIX vuosisadan vallankumousten kolmen päävoiman eroavaisuuksista. Tämän teorian mukaan esiintyy vanhaa järjestelmää, itsevaltiutta, feodalismia, maaorjuutta vastaan 1) liberaalinen suurporvaristo; 2) radikaalinen pikkuporvaristo; 3) proletariaatti. Ensimmäinen taistelee vain perustuslaillisen monarkian puolesta; toinen — demokraattisen tasavallan puolesta; kolmas — sosialistisen kumouksen puolesta. Täydellisen demokraattisen kumouksen puolesta käytävän pikkuporvarillisen taistelun sekoittaminen proletariaatin taisteluun sosialistisen vallankumouksen puolesta uhkaa johtaa sosialistin poliittiseen vararikkoon. Tämä Marxin varoitus on aivan oikea. Mutta nimenomaan tunnus „vallankumouksellisista kommuuneista” onkin juuri tästä syystä virheellinen, sillä historiassa tunnetut kommuunit ovat juuri sekoittaneetkin toisiinsa demokraattisen ja sosialistisen kumouksen. Meidän tunnuksemme: proletariaatin ja talonpoikain vallankumouksellinen demokraattinen diktatuuri päinvastoin täydellisesti varjelee tältä virheeltä. Tunnustaen vallankumouksen ehdottoman porvarillisen luonteen, vallankumouksen, joka ei voi välittömästi mennä pelkästään demokraattisen kumouksen puitteiden yli, meidän tunnuksemme *sysää eteenpäin* tätä kumousta, pyrkii antamaan tälle kumoukselle sellaiset muodot, jotka ovat edullisimpia proletariaatille, pyrkii siis demokraattisen kumouksen täydellisimpään hyväksikäyttämiseen proletariaatin tulevaa menestyksellisintä taistelua varten sosialismin puolesta.

---

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 265—282. *Toim.*

11. VSDTP:n III EDUSTAJAKOKOUKSEN JA „KONFERENSSIN” ERAIDEN PÄÄTÖSLAUSELMIEN PIKAVERTAILUA

Kysymys väliaikaisesta vallankumouhallituksesta on nykyhetkellä sosialidemokratian taktillisten kysymysten keskeisenä kohtana. Ei ole tilaisuutta eikä tarpeellistakaan pysähtyä yhtä seikkaperäisesti konferenssin muihin päätöslauselmiin. Rajoitumme vain lyhyesti viittaamaan muuttamiin kohtiin, jotka vahvistavat edellä erittelemämme periaatteellisen eroavaisuuden VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmien ja konferenssin päätöslauselmien taktillisessa suunnassa.

Ottakaa kysymys suhtautumisesta hallituksen taktiikkaan kumouksen aattona. Taaskin löydätte siihen ehjän vastauksen VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmasta. Tässä päätöslauselmassa huomioidaan kaikki erikoisen ajankohdan moninaiset ehdot ja tehtävät: sekä hallituksen tekemien myönnytysten tekopyhyiden paljastaminen, „kansan edustuksen irvikuvamuotojen” hyväksikäyttäminen, työväenluokan välttämättömien vaatimusten vallankumouksellinen toteuttaminen (8-tuntinen työpäivä ensi kädessä) että vihdoin mustien sotniain takaisinlyöminen. Konferenssin päätöslauselmissa on kysymys pirstottu useampiin eri osiin: „taantumuksen mustien voimien torjumisesta” mainitaan vain sen päätöslauselman perusteluissa, joka koskee suhtautumista toisiin puolueisiin. Edustuslaitosten vaaleihin osallistumista käsitellään erillään tsarismiin „kompromisseista” porvariston kanssa. Sen sijaan, että kehoitettaisiin toteuttamaan 8-tuntinen työpäivä vallankumouksellista tietä, vain toistetaan (kun ensin on äänekkäästi ja varsin tyhmästi puhuttu siitä „keskeisestä paikasta, minkä työväenkysymys on vallannut Venäjän yhteiskunnallisessa elämässä”) erikoisessa päätöslauselmassa, jolla on huomiotaherättävä otsikko: „taloudellisesta taistelusta”, vanhaa agitaatiotunnusta „8-tuntisen työpäivän voimaansaattamisesta lainsäädännöllistä tietä”. Se, että tämä tunnus on tällä hetkellä riittämätön ja jäänyt ajasta jälkeen, on siinä määrin selvä, ettei sitä tarvitse pysähtyä todistelemaan.

Kysymys avoimesta poliittisesta esiintymisestä. III edustajakokous huomioi edessäolevan *perinpohjaisen* muutoksen toiminnassamme. Missään tapauksessa ei saa lyödä laimin konspiratiivista toimintaa ja konspiratiivisen koneiston kehittämistä: se olisi hyödyksi poliisille ja mitä edullisinta hallitukselle. Mutta nykyään ei voida enää olla ajattelematta avointa esiintymistäkään. On viipymättä *valmistettava* sellaisen esiintymisen tarkoituksenmukaiset muodot ja siis myös erikoinen — vähemmän konspiratiivinen — koneisto tätä tarkoitusta varten. On käytettävä legaalisia ja puolilegaalisia yhdistyksiä, muuttaakseen ne mahdollisuuden mukaan Venäjän tulevan julkisen sosialidemokraattisen työväenpuolueen tukikohdiksi.

Tässäkin asiassa konferenssi pirstoo kysymyksen eikä anna minkäänlaisia ehjiä tunnuksia. Erikoisesti pistää esiin naurettava velvoitus Organisaatiokomissiolle, että se huolehtisi legaalisten sanomalehtimiesten „sijoittamisesta”. Kokonaan tolkuton on päätös „niiden demokraattisten sanomalehtien alistamisesta vaikutusvaltaamme, jotka asettavat päämääräkseen työväenliikkeen edistämisen”. Tämän päämäärän asettavat itselleen kaikki legaaliset liberaaliset lehtemme, jotka ovat suunnaltaan melkein läpeensä „osvobozhdenijelaisia”. Miksei „Iskran” toimitus voisi itse aloittaa oman ohjeensa toteuttamisesta ja näyttää meille esimerkkiä siitä, kuinka „Osvobozhdenije” on alistettava sosialidemokraattisen vaikutuksen alaiseksi? Sen sijaan, että esitettäisiin tunnus legaalisten liittojen käyttämisestä *puolueen* tukikohtien luomiseksi, meille ensinnäkin annetaan erikseen neuvo vain „ammattillisista” liitoista (puolueen jäsenten pakollisesta osallistumisesta niihin) ja toiseksi sellainen neuvo, että on ohjattava „työläisten vallankumouksellisia järjestöjä” = „muodoltaan epämääräisiä järjestöjä” = „vallankumouksellisia työväenklubeja”. Kuinka nämä „klubit” ovat joutuneet muodoltaan epämääräisten järjestöjen joukkoon ja mitä nämä „klubit” ovat, — sen allah yksin tietää. Puolueen korkeimman elimen täsmällisten ja selvien määräysten asemesta on edessämme joitakin kynäilijäin ajatusluonnoksia ja kirjoituskyhäelmiä. Mitään ehjää kuvaa ei saada siitä, että puolue on koko toiminnassaan alkanut siirtyä kerrassaan toiselle pohjalle.

„Talonpoikaiskysymyksen” ovat puolueen edustajakokous ja konferenssi asettaneet aivan eri tavoin. Edustajakokous laati päätöslauselman „suhtautumisesta talonpoikaishilkeen”, konferenssi — „toiminnasta talonpoikaiston keskuudessa”. Ensimmäisessä tapauksessa on etualalle asetettu koko laajan, yleiskansallisten etujen mukaisen vallankumouksellisen-demokraattisen liikkeen tsarisminvastaisen taistelun johtamisen tehtävät. Toisessa tapauksessa asia supistuu vain „toimintaan” erikoisen kerroksen keskuudessa. Ensimmäisessä tapauksessa kohotetaan keskeiseksi käytännölliseksi agitaatiotunnukseksi vallankumouksellisten talonpoikaishilkeiden viipymätön järjestäminen kaikkien demokraattisten uudistusten toteuttamista varten. Toisessa tapauksessa — „komiteain perustamisvaatimus” on esitettävä perustavalle kokoukselle. Miksi meidän on ehdottomasti odotettava tuota perustavaa kokousta? tuleeko se todella perustavaksi? tuleeko se lujaksi ilman vallankumouksellisten talonpoikaishilkeiden perustamista ennakkolta ja samaan aikaan? — kaikki nämä kysymykset on konferenssi jättänyt huomiotta. Konferenssin kaikissa päätöksissä heijastuu tuo sama, seuraamamme yleinen ajatus, että meidän on porvarillisessa vallankumouksessa tehtävä vain omaa erikoistyötämme, asettamatta päämääräksemme koko demokraattisen liikkeen johtamista ja sen itsenäistä toteuttamista. Samoin kuin ekonomistit lakkaamatta toistelivat, että sosialidemokraateille kuuluu taloudellinen taistelu ja liberaaleille poliittinen, samoin uusiskralaisetkin koko ajan toistelevat järkeilyissään, että meille kuuluu vain vaatimaton sopukka jossakin syrjässä porvarillisesta vallankumouksesta, mutta porvaristolle sen aktiivinen toteuttaminen.

Lopuksi ei voida olla merkitsemättä myöskään päätöslauselmia, jotka koskevat suhtautumista toisiin puolueisiin. VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmassa puhutaan porvariston vapausliikkeen kaikenlaisen rajoittuneisuuden ja riittämättömyyden paljastamisesta, ryhtymättä naiivisti luettelemaan tämän rajoittuneisuuden kaikkia edustajakokousten välisenä aikana sattuneita mahdollisia tapauksia ja vetämään rajaa, joka erottaisi huonot porvarit hyvistä porvareista. Toistaen Staroverin virheen, konferenssi itsepintaisesti etsii tällaista rajaviivaa ja kehittää tunnetun teorian „lakmuspaperista”. Staroverin lähtökohtana oli sangen hyvää tarkoittava ajatus: asettaa porvaristolle

ankarammat ehdot. Hän vain unohti, että jokainen yritys ennakkolta erottaa hyväksymisen, sopimuksen j.n.e. ansaitsevat porvarilliset demokraatit niistä, jotka eivät sitä ansaitse, johtaa „kaavaan”, jonka tapausten kulku heti heittää yli laidan ja joka tuo sekavuutta proletaariseen luokkatietoisuuteen. Painopiste siirretään reaaliseen yhtenäisyydestä taistelussa selityksiin, lupauksiin ja tunnuksiin. Starover piti tällaisena perustunnuksena „yleistä, yhtäläistä, välitöntä ja salaista äänioikeutta”. Eikä kulunut kahtakaan vuotta, kun „lakmuspaperi” jo todisti itsensä kelpaamattomaksi: yleisen äänioikeuden tunnuksen sieppasivat osvobozhdenijelaiset, jotka eivät ainoastaan olleet tämän johdosta tulematta lähemmäksi sosialidemokratiaa, vaan päinvastoin juuri tämän tunnuksen avulla yrittivät johtaa työväkeä harhaan ja houkutella sen pois sosialismista.

Nyt uusiskralaiset esittävät vieläkin „ankarammat” „ehdot” ja „vaativat” tsarismiin vihollisilta „järjestyneen proletariaatin kaiken päättävän toiminnan tarmokasta, eikä-kaksimielistä (!?) tukemista” j.n.e., aina „aktiiviseen osallistumiseen” saakka „kansan itseaseistautumiseen”. Rajaviiva on siirretty huomattavasti kauemmaksi ja kuitenkin on tämä rajaviiva *taaskin jo vanhentunut* ja osoittautunut heti kelpaamattomaksi. Miksi puuttuu esim. tasavaltatunnus? Miten sosialidemokraatit voivat „säätymonarkistisen järjestelmän kaikkia perusteita vastaan kohdistuvan säälimättömän vallankumouksellisen sodan” etujen nimessä „vaatia” porvarillisilta demokraateilta mitä muuta tahansa, mutta ei vaan taistelua tasavallan puolesta?

Että tätä kysymystä ei ole tehty riidanhalusta, että uusiskralaisten virheellä on hyvin elintärkeä poliittinen merkitys,— siitä on todistuksena „Venäjän vapautusliitto” (ks. „Proletari” № 4) *. Nämä „tsarismiin viholliset” ovat täydellisesti uusiskralaisten kaikkien „vaatimusten” mukaiset. Ja kuitenkin olemme osoittaneet, että tämän

---

* „Proletari” lehdessä № 4, joka ilmestyi kesäk. 4 p:nä 1905, oli laaja kirjoitus: „Uusi vallankumouksellinen työväenliitto” (ks. Teokset, 8. osa, ss. 493—505. Toim.). Kirjoituksessa esitetään tämän liiton julistuksen sisältö, liiton, joka on ottanut nimekseen „Venäjän vapautusliitto” ja asettanut päämääräkseen perustavan kokouksen koollekutsumisen aseellisen kapinan avulla. Edelleen määritellään kirjoituksessa sosialidemokratian suhde tällaisiin puolueettomiin liittoihin. Kuinka reaallinen tämä liitto oli ja mikä sen kohtalo oli vallankumouksessa, se on meille kokonaan tuntematonta. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. Toim.)

„Venäjän vapautusliiton” ohjelmasta (tai ohjelmattomuudesta) huokuu osvobozhdenijeläishenki ja että osvobozhdenijeläiset voivat helposti ottaa sen hinattavakseen. Mutta konferenssi selittää päätöslauselmansa lopussa, että „sosialidemokratia tulee, kuten ennenkin, vastustamaan *tekopyhinä kansan ystävinä* kaikkia niitä poliittisia puolueita, jotka, vaikka kohottavatkin liberaalisen ja demokraattisen lipun, kieltäytyvät proletariaatin vallankumoustaistelun todellisesta kannatuksesta”. „Venäjän vapautusliitto” ei ainoastaan ole kieltäytymättä, vaan vieläpä uutterasti tarjoaa tällaista kannatusta. Onko tämä takeena siitä, että sen johtajat eivät ole „tekopyhiä kansan ystäviä”, vaikkapa olisivat osvobozhdenijeläisiakin?

Näette, että sommitellessaan etukäteen „ehtoja” ja asettaessaan peloittavassa voimattomuudessaan koomillisia „vaatimuksia” uusiskralaiset saattavat itsensä oitis naurettavaan asemaan. Heidän ehtonsa ja vaatimuksensa osoittautuvat heti riittämättömiksi elävän todellisuuden arvioimiseen. Heidän innostuksensa kaavoihin on toivotonta, sillä mihinkään kaavoihin ei saada sopimaan kaikkia ja kaikenlaisia porvarillisen demokratian tekopyhyden, epäjohdonmukaisuuden ja rajoittuneisuuden ilmauksia. Kysymys ei ole „lakmuspaperista”, kaavoista, kirjoitetuista ja painetuista vaatimuksista eikä rajan vetämisestä etukäteen tekopyhien ja rehellisten „kansan ystävien” välille, vaan taistelun reaalista yhtenäisyydestä, porvarillisen demokratian jokaisen „epävarman” askelen heikentymättömästä arvostelusta sosialidemokraattien taholta. „Kaikkien niiden yhteiskunnallisten voimien, joiden etujen mukaista on demokraattinen uudestijärjestäminen, todellista yhteenliittämistä” varten ei tarvita „pykälää”, joiden laatimisessa konferenssi niin hartaasti ja niin hyödyttömästi on aherreltanut, vaan kykyä esittää todellisia vallankumouksellisia tunnuksia. Sitä varten tarvitaan tunnuksia, jotka nostavat vallankumouksellisen ja tasavaltalaisen porvariston proletariaatin tasolle, eikä sellaisia, jotka alentavat proletariaatin tehtävät monarkistisen porvariston tasolle. Sitä varten tarvitaan mitä tarmokkainta osallistumista kapinaan eikä saivartelevia verukkeita, joiden varjolla kieltäydään lykkäystä sietämättömästä aseellisen kapinan tehtävästä.

12. HEIKKENEEKÖ DEMOKRAATTISEN VALLANKUMOUKSEN KANTAVUUS, JOS PORVARISTO SIITA LOITTONEE?

Edellä esitetyt rivit oli jo kirjoitettu, kun saimme „Iskran” julkaisemat Kaukasian uusiskralaisten konferenssin päätöslauselmat. Pour la bonne bouche (lopun kaunistukseksi) emme olisi voineet keksiäkään parempaa aineistoa.

„Iskran” toimitus huomauttaa aivan oikein: „Taktiikan peruskysymyksessä tuli myös Kaukasian konferenssi päätökseen, *joka on yhdenmukainen*” (totta!) „yleisvenäläisen” (s.o. uusiskralaisen) „konferenssin hyväksymän päätöksen kanssa”. „Kysymyksen sosialidemokratian suhteesta väliaikaiseen vallankumouhallitukseen ovat kaukasialaiset toverit ratkaisseet suhtautumalla mitä kielteisimmin siihen uuteen metodiin, jota „Vperjod” ryhmä ja siihen liittyneet niin sanotun edustajakokouksen edustajat propagoivat”. „Konferenssin antama määrittely proletarisen puolueen taktiikasta porvarillisessa vallankumouksessa on tunnus-tettava *erittäin onnistuneeksi*”.

Mikä on totta, se on totta. Kukaan ei olisi pystynyt antamaan „onnistuneempaa” määrittelyä uusiskralaisten perusvirheestä. Esitämme tämän määrittelyn kokonaan, merkiten ensiksi sulkumerkeissä kukkasat ja sitten lopussa tarjotut marjaset.

Uusiskralaisten Kaukasian konferenssin päätöslauselma väliaikaisesta hallituksesta:

„Katsoen tehtäväkseen vallankumouksellisen ajankohdan hyväksikäyttämisen syventääkseen” (totta kai! Pitäisi lisätä: syventääkseen Martynovin tapaan!) „proletariaatin sosialidemokraattista tietoisuutta” (syventääkseen ainoastaan tietoisuutta eikä valloittaakseen tasavallan? Kuinka „syvä” käsitys vallankumouksesta!) „konferenssi, turvatakseen puolueelle mitä täydellisimmän vapauden arvostella syntyvää porvarillis-valtiollista järjestelmää” (tasavallan turvaaminen ei ole meidän asiamme! Meidän asiamme on vain turvata arvosteluvapaus. Anarkistiset aatteet synnyttävät anarkistisen kielenkin: „porvarillis-valtiollinen” järjestelmä!), „vastustaa sosialidemokraattisen väliaikaisen hallituksen muodostamista ja siihen menemistä” (muista-

kaapa Engelsin siteeraamaa bakuninilaisten päätöslauselmaa 10 kuukautta ennen Espanjan vallankumousta: ks. „Proletari” № 3²⁴) „ja pitää tarkoituksenmukaisempana painostaa ulkoa” (alhaalta, mutta ei ylhäältä) „porvarillista väliaikaista hallitusta valtiojärjestelmän voimienmukaista (?!) demokratisointia varten. Konferenssi on sitä mieltä, että jos sosialidemokraatit muodostavat väliaikaisen hallituksen tai menevät siihen, niin se johtaa toisaalta siihen, että sosialidemokraattisen puolueen suhteen pettyneet laajat proletariaatin joukot luopuvat siitä, koska sosialidemokratia ei vallan valtaamisesta huolimatta pysty tyydyttämään työväenluokan välttämättömiä tarpeita ennen sosialismin toteuttamista” (tasavalta ei ole välttämätön tarve! Kirjoittajat eivät viattomuudessaan huomaa, että puhuvat puhtaasti anarkistista kieltä, aivan kuin he kieltäytyisivät osallistumasta porvarillisiin vallankumouksiin!), „toisaalta siihen, *että porvarilliset luokat pakoitetaan loittonemaan vallankumouksesta ja siten heikennetään sen kantavuutta*”.

Tuossa se koira onkin haudattuna. Tuossa ne anarkistiset aatteet punoutuvat yhteen (kuten alituisen tapahtuu myös Länsi-Euroopan bernsteinilaisten keskuudessa) aivan silkan opportunistin kanssa. Ajatelkaapa vain: ei ole mentävä väliaikaiseen hallitukseen, koska se pakoittaa porvariston loittonemaan vallankumouksesta ja siten heikentää vallankumouksen kantavuutta! Mutta tässähän on puhtaassa ja johdonmukaisessa muodossa koko se uusiskralainen filosofia, että kun kerran vallankumous on porvarillinen, niin meidän on sen vuoksi kumarruttava porvarillisen mataluuden edessä ja annettava sille tietä. Jos me vaikkapa osittainkin, vaikkapa hetkisenkin pidämme ohjeenamme sitä ajatusta, että meidän osallistumisemme voi pakoittaa porvariston loittonemaan, niin sitenhän me kokonaan luovutamme vallankumouksen johdon porvarillisille luokille. Siten me luovutamme proletariaatin kokonaan porvariston holhouksen alaiseksi (jättäen itsellemme täyden „arvosteluvapauden”!!) ja pakoitamme proletariaatin olemaan maltillisena ja sävyisänä, ettei porvaristo loittonisi pois. Me kuohitsemme proletariaatin välttämättömimmät tarpeet, juuri sen poliittiset tarpeet, joita ekonomistit ja heidän epigoninsa eivät ole koskaan kunnolla ymmärtäneet, kuohitsemme vain sen vuoksi, ettei porvaristo loittonisi. Me siirrymme kokonaan

pois sen vallankumouksellisen taistelun pohjalta, jota käydään demokratismiin toteuttamiseksi proletariaatille tarpeellisissa puitteissa, siirrymme porvariston kanssa käytävän kaupanhieronnan pohjalle, ostaen periaatteiden pettämisellä ja vallankumouksen kavaltamisella sen, porvariston, vapaaehtoisen suostumuksen („jotta se ei loittonisi”).

Kaukasialaiset uusiskralaiset osasivat parilla pikku rivillä tuoda ilmi koko vallankumouksen kavaltamisen ja proletariaatin porvarisluokkien mitättömäksi perässä-laahustajaksi muuttamisen taktiikan ytimen. Se, minkä me edellä, uusiskralaisten virheiden perusteella, esitimme tendenssinä, on nyt kohotettu selväksi ja kiinteäksi periaatteeksi: monarkistisen porvariston perässä. Koska tasavallan toteuttaminen pakoittaisi (ja nyt jo pakoittaa — hra Struven esimerkki) porvariston loittonemaan, niin sen vuoksi: alas taistelu tasavallan puolesta! Koska proletariaatin jokainen tarmokas ja loppuun saakka menevä demokraattinen vaatimus pakoittaa porvariston aina ja kaikkialla maailmassa loittonemaan, niin sen vuoksi, toverit työläiset, piiloittautukaa koloihin, toimikaa vain ulkoakäsin, älkää ajatelkokaan käyttäen vallankumousta varten „porvarillis-valtiollisen” järjestelmän aseita ja keinoja, säilyttäkää itsellänne „arvosteluvapaus”.

Tässä tulee esille perusvalhe itse termin „porvarillinen vallankumous” ymmärtämisessä. Sen „ymmärtäminen” martynovilaisessa eli uusiskralaisessa mielessä johtaa suoraan päätä proletariaatin asian kavaltamiseen porvariston hyväksi.

Ken on unohtanut vanhan ekonomismin, ken ei sitä tutki eikä muistele, hänen on vaikea ymmärtää myös ekonomismin nykyistä jälkikaikua. Palauttakaa mieleen bernsteiniläinen „Credo”²⁵. „Puhtaasti proletaarisista” näkökannoista ja ohjelmista tehtiin johtopäätös: meille, sosialidemokraateille, ekonomiikka, todellinen työväenasia, vapaus kaikinainen politikoinnin arvosteluun, sosialidemokraattisen toiminnan todellinen syventäminen. Heille, liberaaleille, politiikka. Herra varjekoon meitä lankeamasta „vallankumouksellisuuteen”: se pakoittaa porvariston loittonemaan. Ken lukee koko „Credon” uudestaan tai „Rabotshaja Myslin”²⁶ № 9 erillisen Liitteen (syyskuu v. 1899), hän havaitsee koko tämän ajatuskulun.

Nyt tapahtuu aivan samaa, mutta vain suuressa mittakaavassa, sovellettuna koko Venäjän „suuren” vallankumouksen arviointiin, vallankumouksen, jota oikeaoppisen poroporvarillisuuden teoretikot valitettavasti jo etukäteen mataloittavat ja halventavat irvikuvaan saakka! Meille, sosialidemokraateille, arvosteluvapaus, tietoisuuden syventäminen, vaikuttaminen ulkoakäsin. Heille, porvarillisille luokille, teon vapaus, vallankumouksellisen (lue: liberaalisen) johtamisen vapaus, vapaus panna toimeen „reformreja” ylhäältäkäsin.

Nämä marxilaisuuden vulgarisoijat eivät ole milloinkaan syventyneet ajattelemaan niitä Marxin sanoja, että arvostelun ase on vaihdettava aseilla arvosteluun²⁷. Turhaan käyttäen Marxin nimeä he todellisuudessa laativat taktillisia päätöslausemia aivan frankfurtilaisten porvarillisten löpöttelijäin hengessä, jotka vapaasti arvostelivat absoluuttismia, syvensivät demokraattista tietoisuutta, eivätkä ymmärtäneet, että vallankumousaika on toiminnan aikaa, sekä ylhäältä että alhaalta tapahtuvan toiminnan aikaa. Muuttaen marxilaisuuden viisasteluksi, he ovat edistyneimmän, päättävimmän ja tarmokkaimman vallankumouksellisen luokan ideologiasta tehneet sen kehittymättömimpäin kerrosten ideologian, kerrosten, jotka pakoilevat vaikeita vallankumouksellisdemokraattisia tehtäviä ja jättävät nämä demokraattiset tehtävät herroille Struveille.

Jos porvarilliset luokat loittonevat vallankumouksesta sen takia, että sosialidemokratia osallistuu vallankumoushallitukseen, niin ne sillä „heikentävät vallankumouksen kantavuutta”.

Kuuletteko, Venäjän työläiset: vallankumouksen kantavuus tulee olemaan suurempi, jos sen suorittavat herrat Struвет, joita sosialidemokraatit eivät ole pelästyttäneet, herrat, jotka eivät halua voittoa tsarismista, vaan sopimusta sen kanssa. Vallankumouksen kantavuus tulee suuremmaksi, jos vallankumouksen kahdesta mahdollisesta, edellä hahmottelemastamme lopputuloksesta toteutuu ensimmäinen, s.o. jos monarkistinen porvaristo saa tehdyksi sopimuksen itsevaltiuden kanssa shipovilaismallisesta „perustuslaista”!

Sosialidemokraatit, jotka koko puolueen ohjeeksi tarkoittamiinsa päätöslausemiin kirjoittavat tuollaisia häpeällisiä juttuja tai jotka hyväksyvät nämä „onnistuneet” päätöslausemat, ovat siinä määrin sokaistuja sanasaivartelulla, joka

hävittää marxilaisuudesta koko sen elävän hengen, etteivät huomaa, kuinka nämä päätöslauselmat muuttavat fraaseiksi kaikki heidän hyvätkin sanansa. Ottakaa „Iskrasta” mikä heidän kirjoituksensa tahansa, ottakaa vieläpä kuuluisan Martynovimme surullisenkuuluisa kirjanenkin, ja te huomaatte niissä puhuttavan *kansankapinasta*, vallankumouksen viemisestä *loppuun saakka*, pyrkimyksestä nojautua *kansan pohjakerroksiin* taistelussa epäjohdonmukaista porvaristoa vastaan. Mutta nämä kaikki hyvät asiat muuttuvat surkeaksi fraasiksi siitä hetkestä alkaen, jolloin te hyväksytte tai omaksutte sen ajatuksen, että porvariston vieraantumisen tuloksena „vallankumouksen kantavuus heikkenee”. Jompikumpi, hyvät herrat: joko meidän on pyrittävä kansan kanssa suorittamaan vallankumous ja saavuttamaan täydellinen voitto tsarismista *vastoin* epäjohdonmukaista, omanvoitonpyyntöistä ja pelkurimaista porvaristoa, tai sitten emme hyväksy tätä „vastoin”, vaan pelkäämme, että porvaristo „loittonee” ja silloin me porvariston hyväksi, epäjohdonmukaisen, omanvoitonpyyntöisen ja pelkurimaisen porvariston hyväksi kavallamme proletariaatin ja kansan.

Älkää yrittäkökään tulkita väärin sanojani. Älkää huutako, että teitä syytetään tietoisesta petoksesta. Ei, te olette koko ajan vajonneet ja nyt olette uponneet kokonaan suohon yhtä tiedottomasti kuin entiset ekonomistit, jotka vastustamattomasti ja peruuttamattomasti luisuivat marxilaisuuden „syventämisen” kaltevaa pintaa alas aina vallankumousvastaiseen, tunnottomaan ja elottomaan „rikkiviisauteen” saakka.

Minkäläisistä reaalista yhteiskunnallisista voimista riippuu „vallankumouksen kantavuus”, oletteko sitä ajatelleet, herrat? Jätämme syrjään ulkopoliittiset ja kansainvälisten kombinaatioiden voimat, jotka ovat nyt muodostuneet erittäin edullisiksi meille, mutta jotka me kaikki jätämme tarkastelun ulkopuolelle, tehden siinä oikein, koska kysymys on Venäjän sisäisistä voimista. Katsokaa näitä sisäisiä yhteiskunnallisia voimia. Vallankumousta vastassa on itsevaltius, hovi, poliisi, virkamiehistö, sotaväki, kourallinen korkeaa ylimystöä. Mitä syvempi on kansan kuohunta, sitä epäluotettavammaksi käy sotaväki, sitä enemmän ilmenee virkamiehistössä horjuntaa. Edelleen, porvaristo on nyt yleensä vallankumouksen puolella, puhuen uutterasti

vapaudesta ja alkaen yhä useammin puhua kansan nimessä, vieläpä vallankumouksenkin nimessä *. Mutta kaikki me, marxilaiset, tiedämme teoriasta ja havaitsemme sen joka päivä ja joka hetki liberaalimme, zemstvomiesten ja osvobozhdenijelaisten esimerkistä, että porvaristo kannattaa vallankumousta epäjohdonmukaisesti, itsekkäästi ja pelkurimaisesti. Porvaristo kääntyy ehdottomasti joukkona vastavallankumouksen puolelle, itsevaltiuden puolelle vallankumousta vastaan, kansaa vastaan, heti kun sen ahtaat, itsekkäät edut tulevat tyydytetyiksi, heti kun se „loittonee” johdonmukaisesta demokratismista (*ja se loittonee jo nyt siitä!*). Jäljelle jää „kansaa”, se on proletariaatti ja talonpoikaisto: vain proletariaatti voi kulkea varmasti loppuun asti, sillä se menee paljon pitemmälle demokraattista kumousta. Sen vuoksi proletariaatti taistelee eturivissä tasavallan puolesta, heittäen halveksuen syrjään sellaiset tyhmyt ja sen arvoa alentavat neuvot, että on muka otettava lukuun porvariston loittoneminen. Talonpoikaistoon kuuluu joukko puoliproletaarisia aineksia pikkuporvarillisten ainesten ohella. Tämä tekee sen myös horjuvaksi ja pakoittaa proletariaatin yhtymään tiukaksi luokkapuolueeksi. Mutta talonpoikaiston horjuvaisuus eroaa perinjuurin porvariston horjuvaisuudesta, sillä talonpoikaiston edut eivät tällä hetkellä vaadi niinkään paljon yksityisomistuksen ehdotonta säilyttämistä kuin tilanherrojen maan, tämän omistuksen erään päälajin, poisottamista. Tulematta siitä sosialistiseksi, lakkaamatta olemasta pikkuporvarillinen, talonpoikaistosta voi tulla demokraattisen vallankumouksen täydellinen ja mitä radikaalisin kannattaja. Talonpoikaistosta tulee ehdottomasti sellainen, jos vain sitä valistava vallankumouksellisten tapahtumain kulku ei katkea liian aikaisin porvariston kavalluksen ja proletariaatin tappion tähden. Talonpoikaistosta tulee kiertämättömästi mainitulla ehdolla vallankumouksen ja tasavallan tuki, sillä vain täydellisesti voittanut vallankumous voi antaa talonpoikaistolle maareformin alalla *kaiken*, antaa *kaiken sen*, mitä talonpoikaisto tahtoo, mistä se unelmoi, mikä on todellakin välttämätön sille (ei kapitalismin hävittämistä varten, kuten „socialistivallankumoukselliset” kuvittelevat, vaan)

* Mielenkiintoinen on tässä suhteessa hra Struven avoin kirje Jaurèsille; kirjeen on tämä viimeksi mainittu äskettäin julkaissut „L'Humanité”²⁶ lehdessä ja hra Struve „Osvobozhdenijessa” № 72.

kohotakseen puolittaisen maaorjuuden liejusta, nöyryytyksen ja orjuutuksen pimeydestä ja parantaakseen elin-
ehtojaan niin paljon kuin se tavaratalouden puitteissa on
suinkin mahdollista.

Enemmänkin: ei ainoastaan radikaalinen agraariuudistus,
vaan myöskin kaikki talonpoikaiston yleiset ja pysyvät edut
sitovat sitä vallankumoukseen. Vieläpä yhdessä proletariaa-
tin kanssa käymässä taistelussa tarvitsee talonpoikaisto
demokratiaa, sillä vain demokraattinen järjestelmä kykenee
tarkoin ilmaisemaan sen edut ja tekemään sen joukkona,
enemmistönä, vallitsevaksi. Mitä valistuneemmaksi talon-
poikaisto tulee (ja Japanin sodasta alkaen se valistuu niin
nopeasti, että sitä eivät aavistakaan monet, jotka ovat tottu-
neet mittaamaan valistusta vain koulumitalla), sitä johdon-
mukaisemmin ja päättävämmin se tulee olemaan täydellisen
demokraattisen kumouksen puolella, sillä kansan herruus
ei pelota sitä niinkuin porvaristoa, vaan on sille edullista.
Demokraattinen tasavalta tulee talonpoikaiston ihanteeksi
heti, kun se alkaa vapautua naiivista monarkismista, sillä
sovintoahierovan porvariston tietoinen monarkismi (ylähuo-
neineen j.n.e.) merkitsee talonpoikaistolle entistä oikeudetto-
muutta, entistä nöyryytystä ja pimeyttä, hieman vain
silailtua eurooppalais-perustuslaillisella lakeerauksella.

Juuri tämän vuoksi porvaristo luokkana pyrkii luonnolli-
sesti ja ehdottomasti liberaalis-monarkistisen puolueen
siipien alle, mutta talonpoikaisto joukkona pyrkii vallan-
kumouksellisen ja tasavaltalaisen puolueen johdettavaksi.
Juuri sen vuoksi ei porvaristo kykene viemään demokraat-
tista vallankumousta loppuun saakka, mutta talonpoikaisto
kykenee viemään vallankumouksen loppuun saakka, ja
meidän on sitä tässä kaikin voimin autettava.

Minulle sanotaan: tuota on turha todistella, se on
aakkostotuus, kaikki sosialidemokraatit erinomaisesti käsit-
tävät sen. Ei, tätä eivät ymmärrä ne, jotka ovat taipuvaisia
puhumaan sellaista, että vallankumouksen „kantavuus
heikkenee” porvariston jäädessä siitä pois. Sellaiset henki-
löt toistelevat ulkoa-oppimiaan agraariohjelmamme sanoja,
mutta eivät käsitä niiden merkitystä, sillä muuten he eivät
pelkäisi proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouk-
sellis-demokraattisen diktatuurin käsitettä, joka kiertämättö-
mästi seuraa koko marxilaisesta maailmankatsomuksesta ja
ohjelmastamme, muuten he eivät Venäjän suuren vallan-

kumouksen kantavuutta rajoittaisi porvariston kantovoimaan. Tällaiset henkilöt kumoavat omat abstraktiset marxilaiset vallankumoukselliset fraasinsa omilla konkreettisilla marxilaisvastaisilla ja vallankumousvastaisilla päätöslauselmillaan.

Ken todella ymmärtää talonpoikaiston tehtävän voitokkaassa Venäjän vallankumouksessa, hän ei saattaisi sanoa, että vallankumouksen kantavuus, vauhti heikkenee, kun porvaristo loittonee siitä. Sillä tosiasiaa vasta silloin pääsee Venäjän vallankumous todelliseen vauhtiin, vasta silloin se tulee olemaan todella suurinta vallankumouksellista vauhtia, mikä suinkin on mahdollista porvarillis-demokraattisen kumouksen kaudella, kun porvaristo loittonee ja talonpoikaisjoukot esiintyvät aktiivisina vallankumouksellisina proletariaatin rinnalla. Tullakseen johdonmukaisesti loppuun asti viedyksi on demokraattisen vallankumouksemme nojaututtava sellaisiin voimiin, jotka kykenevät tekemään tehottomaksi porvariston kiertämättömän epäjohdonmukaisuuden (s.o. voimiin, jotka kykenevät nimenomaan „loitontamaan sen”, mitä „Iskran” kaukasialaiset kannattajat pelkäävät, kykenemättä käsittämään asiaa).

Proletariaatin täytyy viedä loppuun asti demokraattinen vallankumous yhdistäen mukaansa talonpoikaiston joukon, murtaakseen väkivalloin itsevaltiuden vastarinnan ja tehdäkseen tehottomaksi porvariston horjuvaisuuden. Proletariaatin täytyy suorittaa sosialistinen vallankumous yhdistäen mukaansa väestön puoliproletaaristen ainesten joukon, murtaakseen väkivalloin porvariston vastarinnan ja tehdäkseen tehottomaksi talonpoikaiston ja pikkuporvariston horjuvaisuuden. Sellaiset ovat proletariaatin tehtävät, joista uusiskralaisilla on niin ahdas käsitys kaikissa vallankumouksen kantavuutta koskevissa järkeilyissään ja päätöslauselmissaan.

Ei saa vain unohtaa yhtä seikkaa, joka usein jätetään huomioimatta silloin, kun on puhe tästä „kantavuudesta”. Ei saa unohtaa, että kysymys ei ole tehtävän vaikeuksista, vaan siitä, mitä tietä se on ratkaistavissa ja mistä sen ratkaisu on löydettävissä. Kysymys ei ole siitä, onko vallankumouksen kantavuuden tekeminen väkeväksi ja vastustamattomaksi helppoa vaiko vaikeaa, vaan siitä, miten on meneteltävä tämän kantavuuden lisäämiseksi. Erimielisyys koskee

nimenomaan toiminnan perusluonnetta, itseään sen suuntaa. Korostamme tätä, koska hajamieliset ja vähemmän tunnontarkat ihmiset sekoittavat liian usein keskenään kaksi erilaista kysymystä: kysymyksen tien suunnasta, s.o. siitä, mikä kahdesta erilaisesta tiestä on valittava, ja kysymyksen päämäärän saavuttamisen helppoudesta eli sen toteuttamisen läheisyydestä tällä määrättyllä tiellä.

Tätä viimeksi mainittua kysymystä emme ole kosketelleet lainkaan tähänastisessa esityksessä, sillä tämä kysymys ei ole herättänyt meillä erimielisyyttä eikä mielipide-eroavaisuuksia puolueen sisällä. Mutta tämä kysymys on ymmärrettävästi sinänsä erittäin tärkeä ja ansaitsee kaikkien sosialidemokraattien mitä vakavinta huomiota. Olisi anteeksiantamatonta optimismia unohtaa ne vaikeudet, jotka liittyvät ei ainoastaan työväenluokan, vaan myöskin talonpoikaiston joukkojen mukaanvetämiseen liikkeeseen. Juuri näihin vaikeuksiin ovat monesti murtuneet demokraattisen vallankumouksen loppuun saakka viemisen ponnistukset ja kaikista eniten on tällöin aina juhlinut voittoa epäjohdonmukainen ja itsekäs porvaristo, joka on sekä „hankkinut pääomakseen” monarkistisen suojelun kansaa vastaan että „säilyttänyt” liberalismiin... eli „osvobozhdenijelaisuuden viattomuuden”. Mutta vaikeus ei ole samaa kuin toteuttamattomuus. Tärkeä on vakaumus, että tie on valittu oikein, ja tämä vakaumus lisää satakertaisesti vallankumouksellista tarmoa ja vallankumouksellista innostusta, jotka kykenevät saamaan aikaan ihmeitä.

Se, kuinka suuresti nykyiset sosialidemokraatit eroavat toisistaan tien valinnan kysymyksessä, näkyy heti kun Kaukasian uusiskralaisten päätöslauselmaa rinnastetaan Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen päätöslauselmaan. Edustajakokouksen päätöslauselmassa sanotaan: porvaristo on epäjohdonmukainen, se epäilemättä yrittää riistää meiltä vallankumouksen saavutukset. Sen vuoksi valmistautukaa tarmokkaammin taisteluun, toverit työläiset, aseistautukaa, vetäkää puoleltenne talonpoikaisto. Me emme luovuta vallankumouksellisia saavutuksiamme itsekkäälle porvaristolle ilman taistelua. Kaukasian uusiskralaisten päätöslauselmassa sanotaan: porvaristo on epäjohdonmukainen, se voi loitota vallankumouksesta. Sen vuoksi, toverit työläiset, olkaa hyvät, älkää ajatelkokaan osallistumista väliaikaiseen

13. Заключеніе „Лекція-кімія“ (157)

Анда, „буудуунооноо“ гажимити с аһолһоһоноо дотт
 в јуһиниһиһи социализмозгатиһи, үһи сүдһаһи сө сүрр
 ке, не јуһаһиһи һиһиһиһи һиһи һиһиһи һиһиһиһиһи
 һиһиһи сө һиһиһи һиһиһиһи, аһиһи һиһи һиһиһиһи
 сө һиһи һиһиһиһиһи һиһиһи, һиһиһи һиһиһиһи
 һиһи һиһи һиһиһиһи, һиһиһиһи, һиһиһи һиһиһи
 һиһиһи һиһиһиһи һиһиһи һиһиһиһиһиһи
 һиһиһиһи. Сө һиһиһи һиһиһи, һиһиһи, һиһиһи һиһи
 һиһиһи һиһиһи, һиһиһи, һиһиһиһи һиһиһи,
 һиһиһиһи һиһиһиһи һиһиһиһи һиһиһи, һиһиһи
 һиһиһи һиһи, һиһиһиһи һиһиһи һиһи. Сө
 һиһиһи һиһиһи, һиһиһиһи һиһи, һиһиһи
 һиһиһи, һиһиһиһи һиһи һиһиһи, һиһиһи
 һиһиһи һиһиһи һиһиһиһиһиһи, һиһиһи
 һиһиһи һиһиһи: һиһиһиһи һиһиһиһи һиһи
 һиһи, һиһиһи һиһиһиһи һиһиһиһи. Һи
 һиһи һи һиһиһи һиһи һиһиһи һиһиһиһи.

V. I. Leninin käsikirjoituksen
 „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa
 vallankumouksessa” 157. sivu.— 1905

Pienennetty

hallitukseen, sillä silloin porvaristo varmasti loittonee ja vallankumouksen kantavuus siitä heikkenee!

Toiset sanovat: viekää vallankumousta eteenpäin, loppuun asti, vastoin epäjohdonmukaisen porvariston vastarintaa tai passiivisuutta.

Toiset taas sanovat: älkää ajatelkokaan viedä itsenäisesti vallankumousta loppuun saakka, sillä silloin epäjohdonmukainen porvaristo loittonee siitä.

Eikö edessämme olekin kaksi suoraan vastakkaista tietä? Eikö olekin ilmeistä, että toinen taktiikka ehdottomasti sulkee pois toisen? Että ensimmäinen taktiikka on vallankumouksellisen sosialidemokratian ainoa oikea taktiikka, mutta toinen tosiasiallisesti puhtaasti osvobozhdenijeläinen?

13. LOPPULAUSE. USKALLAMMEKO VOITTAAN?

Ihmiset, jotka pintapuolisesti tuntevat Venäjän sosialidemokratian tilan tai arvostelevat asioita syrjästä käsin, jotka eivät tunne puolueen sisäisen taistelun historiaa kokonaisuudessaan ekonomismin ajoista alkaen, yrittävät selviytyä hyvin usein myös nykyisin, varsinkin III edustajakokouksen jälkeen, selvästi ilmenneistä taktillisista erimielisyyksistä yksinkertaisesti viittaamalla jokaisen sosialidemokraattisen liikkeen kahteen luonnolliseen, kiertämättömään tendenssiin, jotka ovat täysin sovitettavissa keskenään. Toisaalla muka enemmän korostetaan tavallista, jokapäiväistä, juoksevaa työtä, propagandan ja agitaation kehittämisen, voimien valmentamisen, liikkeen syventämisen y.m.s. välttämättömyyttä. Toisaalla taas korostetaan liikkeen yleispoliittisia, vallankumouksellisia taistelutehtäviä, osoitetaan aseellinen kapina välttämättömäksi, esitetään tunnuksia: vallankumouksellis-demokraattinen diktatuuri, väliaikainen vallankumousohallitus. Kumpakaan puolta ei saa liioitella, kummassakaan tapauksessa (kuten yleensä maailmassa) äärimmäisyydet eivät ole hyväksi j.n.e., y.m.s.

Nuo arkipäiväisen (ja „poliittisen” sitaateissa) viisauden halpahintaiset totuudet, joita moiset järkeilyt epäilemättä sisältävät, kovin usein verhoavat kuitenkin puolueen välttämättömien ja kipeiden tarpeiden käsittämisen puutetta. Ottakaa Venäjän sosialidemokraattien keskuudessa nykyisin esiintyvät taktilliset erimielisyydet. On selvää, että toiminnan jokapäiväisen, arkisen puolen erikoinen korostaminen,

joka pistää silmään uusiskralaisten puheissa taktiikasta, ei sinänsä olisi mitään vaarallista eikä voisi vielä aiheuttaa mitään eroavaisuutta taktillisissa tunnuksissa. Kumminkaan ei tarvitse muuta kuin verrata toisiinsa Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen ja konferenssin päätöslauselmia, kun tämä eroavaisuus pistää silmään.

Mistä sitten on kysymys? Ensinnäkin siitä, että pelkkä yleinen, abstraktinen viittaus liikkeen kahteen virtaukseen ja äärimmäisyyksien vahingollisuuteen ei vielä riitä. On tiedettävä konkreettisesti, mistä kyseinen liike kärsii kyseisellä hetkellä, mistä käsin nyt uhkaa puoluetta reaalin poliittinen vaara. Toiseksi, on tiedettävä, minkälaisille reaalille poliittisille voimille valavat vettä myllyyn nämä tai nuo taktilliset tunnukset tai mahdollisesti näiden tai niiden tunnusten puuttuminen. Kuunnelkaa uusiskralaisia ja te tulette siihen johtopäätökseen, että sosialidemokraattista puoluetta uhkaa se vaara, että se heittää yli laidan propagandan ja agitaation, taloudellisen taistelun ja porvarillisen demokratian arvostelun, että se innostuu liikaa sotilaalliseen valmisteluun, aseellisiin hyökkäyksiin, vallan valtaamiseen y.m. Todellisuudessa kuitenkin uhkaa reaalin vaara puoluetta kokonaan toiselta taholta. Ken tuntee jonkin verran lähemmin liikkeen tilaa, ken seuraa sitä tarkkaavasti ja harkiten, hän ei voi olla näkemättä uusiskralaisten pelon naurettavaa puolta. Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen toiminta kokonaisuudessaan on jo täydellisesti valautunut lujiin, muuttumattomiin puitteisiin, jotka ehdottomasti takaavat painopisteen keskittymisen propagandaan ja agitaatioon, kokouksien pitämiseen, lentolehtisten ja kirjasten levittämiseen, taloudellisen taistelun edistämiseen ja sen tunnuksien esille nostamiseen. Ei ole yhtään puoluekomiteaa, ei yhtään piirikomiteaa, ei ainoatakaan keskuskokousta, ei yhtään tehdasryhmää, jossa ei yhdeksäkymmentä yhdeksää sadasosaa huomiosta, voimista ja ajasta omistettaisi aina ja alituisesti kaikkien näiden, jo yhdeksänkymmentäluvun jälkipuoliskolta alkaen vakiintuneiden tehtävien täyttämiseen. Tämä on tuntematonta vain henkilöille, jotka eivät tunne liikettä lainkaan. Vain sangen naiivit tai asiaatuntemattomat henkilöt voivat ottaa täydestä sen, kun uusiskralaiset vakavan näköisinä kertaavat yleisesti tunnettua.

Tosiasia on se, että meillä ei ainoastaan olla innostumatta liiallisesti kapinan tehtäviin, yleispoliittisiin tunnuksiin, koko kansan vallankumouksen johtamisasiaan, vaan päinvastoin juuri tässä suhteessa on silmiinpistävää *takapajuisuus*, joka on kaikkein kipein kohta ja reaalinen vaara liikkeelle, joka voi rämettyä ja siellä täällä jo rämettyikin vallankumouksellisesta teoissa vallankumoukselliseksi vain sanoissa. Monista sadoista järjestöistä, ryhmistä ja kerhoista, jotka suorittavat puolueen työtä, ette löydä ainoatakaan, jossa ei olisi aivan sen perustamisesta asti suoritettu sitä jokapäiväistä työtä, josta uuden „Iskran” älyniekat juttelevat sen näköisinä kuin olisivat keksineet uusia totuuksia. Ja päinvastoin, te löydätte mitättömän pienen prosentin sellaisia ryhmiä ja kerhoja, jotka ovat tulleet tietoisiksi aseellisen kapinan tehtävistä, ryhtyneet niitä toteuttamaan ja tehneet itselleen selväksi sen, että on välttämätöntä johtaa koko kansan vallankumousta tsarismia vastaan ja että tätä varten on asetettava juuri sellaisia eikä toisenlaisia edistyksellisiä tunnuksia.

Olemme jääneet kauheasti jälkeen edistyksellisistä ja todella vallankumouksellisista tehtävistä, emme ole niitä vielä hyvin monessa tapauksessa tajunneet ja siellä täällä on vallankumouksellinen porvarillinen demokratia päässyt huomaamattamme voimistumaan juuri tässä suhteessa esiintyvän takapajuisuutemme kustannuksella. Mutta uuden „Iskran” kynäilijät, kääntäen selkensä tapausten kululle ja ajan vaatimuksille, hokevat itsepintaisesti: älkää unohtako vanhaa! älkää hurmaantuko uuteen! Tämä on konferenssin kaikkien oleellisten päätöslauselmien muuttumaton perusajatus, kun taas edustajakokouksen päätöslauselmista voitte muuttumattomasti lukea: tunnustaen vanhan (mutta jäämättä sitä märehdimään juuri sen vuoksi, että se on vanhaa, jo kirjallisuuden, päätöslauselmien ja kokemuksen kautta ratkaistua ja varmennettua) me kohotamme esiin uuden tehtävän, kiinnitämme huomion siihen, annamme uuden tunnuksen ja vaadimme tosivallankumouksellisilta sosialidemokraateilta viipymätöntä työtä sen toteuttamiseksi käytännössä.

Näin on tosiasiaassa kysymys kahdesta virtauksesta sosialidemokratian taktiikassa. Vallankumouskausi on työnänyt esiin uudet tehtävät, joita vain umpisokeat ihmiset eivät näe. Toiset sosialidemokraatit päättävästi tunnustavat

nämä tehtävät ja asettavat päiväjärjestykseen: aseellinen kapina ei siedä lykkäystä, valmistautukaa siihen viipymättä ja tarmolla, muistakaa, että se on välttämätöntä ratkaisevaa voittoa varten, kohottakaa tasavallan, väliaikaisen hallituksen, proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattisen diktatuurin tunnukset. Toiset sosialidemokraatit taas vetäytyvät takaisin, polkevat paikallaan, tunnusten asemesta esittävät esipuheita, sen sijaan, että viittaisivat uuteen vanhan vahvistamisen ohella, he laajasti ja ikävyyttävästi märehivät tätä vanhaa keksien tekosyitä uutta vastaan, kykenemättä määrittelemään ratkaisevan voiton ehtoja, kykenemättä asettamaan tunnuksia, jotka yksin vastaavat täydellisen voiton saavuttamisen pyrkimystä.

Tämän hvostismin poliittinen tulos on nyt näkyvässä. Tarina siitä, että Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen „enemmistö” lähentelee vallankumouksellista porvarillista demokratiaa, jää taruksi, jota ei vahvista yksikään poliittinen tosiasia, ei yksikään „bolshevikkien” huomattava päätöslauselma, ei yksikään Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen suorittama teko. Mutta samaan aikaan opportunistinen, monarkistinen porvaristo on jo pitkän aikaa „Osvobozhdenijen” kautta *tervehtinyt* uusiskralaisuuden „periaatteellisia” tendenssejä ja nyt jo suoranaisesti pyörittää myllyään uusiskralaisten vedellä, omaksuen kaikki heidän sanasensa ja „aatepahasensa”, jotka on kohdistettu „konspiraatiota” ja „mellakkaa” vastaan, vallankumouksen „teknillisen” puolen liioittelamista vastaan, aseellisen kapinan tunnuksen suoraa asettamista vastaan, äärimmäisten vaatimusten „vallankumouksellisuutta” j.n.e., y.m.s. vastaan. Kaukasian „menshevikki”-socialidemokraattien kokonaisen konferenssin päätöslauselma ja sen hyväksyminen uuden „Iskran” toimituksen taholta antaa kaikesta tästä selvän poliittisen yhteenvedon: kunhan vain porvaristo ei loitonisi proletariaatin osallistuksessa vallankumouksellisdemokraattiseen diktatuuriin! Tämä ilmaisee kaiken. Tässä on lopullisesti vahvistettu proletariaatin muuttaminen monarkistisen porvariston perässälaahustajaksi. Tässä ei ole yhden henkilön satunnaisen lausunnon, vaan kokonaisen suunnan vartavasten hyväksymän päätöslauselman kautta teossa todistettu uusiskralaisen hvostismin *poliittinen merkitys*.

Ken syventyy ajattelemaan näitä tosiasioita, hän ymmärtää sen todellisen merkityksen, mikä on tavanmukaisilla viittauksilla sosialidemokraattisen liikkeen kahteen puoleen ja kahteen tendenssiin. Tutkiaksenne näitä tendenssejä suuressa mittakaavassa, ottakaa tarkasteltavaksenne bernsteiniläisyys. Bernsteiniläisethän ovat aivan samoin hokeneet ja yhä edelleen hokevat, että juuri he ymmärtävät proletariaatin tosi tarpeet, sen voimien kasvutehtävät, kaiken työn syventämisen, uuden yhteiskunnan ainesten valmentamisen, propagandan ja agitaation tehtävät. Me vaadimme, että avoimesti tunnustetaan se, mikä on! — sanoo Bernstein, siunaten siten „liikkeen” ilman „lopullista päämäärää”, siunaten pelkän puolustustaktiikan, saarnaten pelon taktiikkaa, „kunhan vain porvaristo ei loittonisi”. Ja bernsteiniläiset pitivät melua vallankumouksellisten sosialidemokraattien „jakobiinilaisuudesta”, „kynäilijöistä”, jotka muka eivät ymmärrä „työväen itsetoimintaa” j.n.e., j.n.e. Itse asiassa eivät vallankumoukselliset sosialidemokraatit, kuten kaikille on tunnettua, ole ajatelleetkaan lyödä laimin jokapäiväistä toimintaa ja ahertelua, voimien valmentamista y.m., y.m. He ovat vain vaatineet lopullisen päämäärän selvää tajuamista, vallankumouksellisten tehtävien selvää asettelua, he ovat tahtoneet kohottaa puoliproletaariset ja puoli-pikkuporvarilliset kerrokset proletariaatin vallankumouksellisuuden tasolle eikä alentaa tuota vallankumouksellisuutta opportunististen järkeilyjen tasolle, „kunhan vain porvaristo ei loittonisi”. Puolueen tämän intelligenttis-opportunistisen siiven ja proletaaris-vallankumouksellisen siiven välisen kiistan ehkä kirkkaimpana ilmaisuna oli varmaankin kysymys: dürfen wir siegen? „uskallammeko me voittaa?” onko voittaminen meille sallittua? eikö voittaminen ole meille vaarallista? pitääkö meidän voittaa? Tämä ensi näkemältä kummallinen kysymys on todellakin asetettu ja se pitikin asettaa, sillä opportunistit ovat pelänneet voittoa, peloitelleet proletariaattia pois siitä, ennustelleet siitä tulevan onnettomuutta ja pilkanneet tunnuksia, joissa on suoraan kehoitettu voittoon.

Sama perusjako intelligenttis-opportunistiseen tendenssiin ja proletaaris-vallankumoukselliseen tendenssiin on meilläkin vain sillä varsin oleellisella erotuksella, että meillä on puhe demokraattisesta kumouksesta eikä sosialistisesta. Meillä on myöskin asetettu ensi silmäyksellä järjettömältä

näyttävä kysymys: „uskallammeko me voittaa?”. Sen on asettanut Martynov „Kahdessa diktatuurissaan”, jossa hän ennustaa onnettomuutta siitä, jos me oikein hyvin valmistaudumme ja menestyksellä suoritamme kapinan. Sen on asettanut koko uusiskralainen kirjallisuus käsitellessään kysymystä väliaikaisesta vallankumoushallituksesta, jolloin on koko ajan yritetty hartaasti, mutta tuloksetta sekoittaa toistensa kanssa Millerandin osallistuminen porvarillis-opportunistiseen hallitukseen ja Varlinin²⁹ osallistuminen pikkuporvarilliseen vallankumoushallitukseen. Se on vahvistettu päätöslauselmassa: „kunpa vain ei porvaristo loitonisi”. Ja vaikka esim. Kautsky yrittääkin nyt ivailta, että meidän kiistamme väliaikaisesta vallankumoushallituksesta muka muistuttaa vielä kaatamattoman karhun nahkan jakamista, niin tämä iva osoittaa vain sen, kuinka järkevätkin ja vallankumoukselliset sosialidemokraatit joutuvat hakoiteille puhuessaan siitä, mikä on heille tunnettua vain kulku-puheitten mukaan. Saksan sosialidemokratia ei ole vielä niinkään lähellä karhun tappoa (sosialistisen kumouksen suorittamista), mutta kiistalla, „uskallammeko” sen tappaa, on ollut valtava periaatteellinen ja käytännöllis-poliittinen merkitys. Venäjän sosialidemokraatit eivät ole vielä niinkään lähellä sitä, että jaksaisivat „tappaa oman karhunsa” (suorittaa demokraattisen kumouksen), mutta kysymyksellä, „uskallammeko” tappaa sen, on Venäjän koko tulevaisuudelle ja Venäjän sosialidemokratian tulevaisuudelle sangen suuri merkitys. Ei voi olla puhettakaan armeijan tarmokkaasta ja menestyksellisestä kokoamisesta eikä sen johtamisesta, ellei ole varmuutta siitä, että „uskallamme” voittaa.

Ottakaa entiset ekonomistimme. He myöskin huusivat, että heidän vastustajansa ovat salaliittolaisia, jakobiineja (ks. „Rabotsheje Delo”, varsinkin № 10, ja Martynovin puhe II edustajakokouksessa ohjelmasta keskusteltaessa), että nämä, heittäytymällä politiikkaan, irtaantuvat joukoista, unohtavat työväenliikkeen perusteet, eivät ota lukuun työvänen itsetoimintaa y.m., y.m. Tosiasiassa olivat nämä „työvänen itsetoiminnan” kannattajat intelligenttiopportunisteja, jotka tyrkyttivät työläisille ahdasta ja poroporvarillista käsitystään proletariaatin tehtävistä. Itse asiassa ekonomismin vastustajat, kuten jokainen voi vanhasta „Iskrasta” nähdä, eivät lyöneet laimin eivätkä siirtäneet taka-alalle

ainoatakaan puolta sosialidemokraattisessa työssä, eivät lainkaan unohtaneet taloudellista taistelua, vaan kykenivät samanaikaisesti asettamaan kaikessa laajuudessaan välttämättömät edessäolevat poliittiset tehtävät ja vastustamaan työväenpuolueen muuttamista liberaalisen porvariston „taloudelliseksi” lisäkkeeksi.

Ekonomistit olivat saaneet päähänsä, että politiikan perustana on talous, ja „käsittävät” sen siten, että poliittinen taistelu on mataloitettava taloudellisen taistelun tasolle. Uusiskralaiset ovat saaneet päähänsä sen, että demokraattisen kumouksen taloudellisena perustana on porvarillinen vallankumous, ja „käsittävät” tämän siten, että proletariaatin demokraattiset tehtävät on mataloitettava porvarillisen maltillisuuden tasolle, siihen rajaasti, jonka toisella puolen „porvaristo loittonee”. Työn syventämisen verukkeella, työväen itsetoiminnan ja puhtaan luokkapoliitiikan verukkeella ekonomistit todellisuudessa jättivät työväenluokan liberaalis-porvarillisten poliitikkojen käsiin, s.o. johtivat puoluetta sitä tietä, jonka objektiivinen merkitys oli juuri tällainen. Näillä samoilla verukkeilla uusiskralaiset todellisuudessa kavaltavat proletariaatin edut demokraattisessa vallankumouksessa porvariston hyväksi, s.o. johtavat puoluetta sitä tietä, jonka objektiivinen merkitys on juuri tällainen. Ekonomisteista näytti siltä, että poliittisen taistelun johto ei ole sosialidemokraattien asia, vaan varsinaisesti liberaalien asia. Uusiskralaisista näyttää siltä, että demokraattisen vallankumouksen aktiivinen suorittaminen ei ole sosialidemokraattien asia, vaan varsinaisesti demokraattisen porvariston asia, sillä proletariaatin johto ja etusijalla osallistuminen siihen „heikentää” vallankumouksen „kantavuutta”.

Sanalla sanoen, uusiskralaiset ovat ekonomismin epigoneja ei ainoastaan syntyperänsä puolesta puolueen toisessa edustajakokouksessa, vaan myöskin siihen nähden, miten he nyt määrittelevät proletariaatin taktilliset tehtävät demokraattisessa vallankumouksessa. Siinä on siis myöskin puolueen intelligenttis-oppportunistinen siipi. Organisaation alalla tämä siipi aloitti intelligenttien anarkistisella individualismilla ja päättyi „desorganisaatio-prosessiin”, vahvistuen konferenssin hyväksymissä „säännöissä”³⁰ kirjallisuuden irrallisuuden puoluejärjestöstä, välilliset, miltei neliasteiset vaalit ja bonapartelaisen kansanäänestys-järjestelmän

demokraattisen edustuksen asemesta, vihdoin „sopimus”-periaatteen osan ja kokonaisuuden välillä. Puolueen taktiikassa he ovat liukuneet alas samanlaista kaltevaa pintaa. „Zemstvokamppailun suunnitelmassa” he julistivat „mielenosoitusten korkeimmaksi tyyppiksi” esiintymisen zemstvomiesten edessä ja näkivät poliittisella näyttämöllä vain kaksi aktiivista voimaa (tammikuun 9 päivän aattona!) — hallituksen ja porvarillisen demokratian. Päivänpolttavan aseistamistehtävän he ovat „syventäneet” asettamalla suoranaisen, käytännöllisen tunnuksen tilalle kehoituksen aseistaa polttavalla itseaseistautumistarpeen tunnolla. Aseellisen kapinan, väliaikaisen hallituksen ja vallankumouksellisen-demokraattisen diktatuurin tehtävät he ovat nyt vääristelleet ja tylsistäneet virallisissa päätöslauselmissaan. „Kunhan vain ei porvaristo loittonisi” — tämä heidän viimeisen päätöslauselmansa loppusointu — valaisee täydellisesti sitä kysymystä, mihin heidän tiensä vie puolueen.

Demokraattinen kumous Venäjällä on yhteiskunnallistaloudelliselta olemukseltaan porvarillinen vallankumous. Tämän oikean marxilaisen määritelmän yksinkertainen toistaminen ei vielä riitä. Se on kyettävä ymmärtämään ja kyettävä soveltamaan poliittisiin tunnuksiin. Nykyisten, s.o. kapitalististen, tuotantosuhteiden pohjalla on koko poliittinen vapaus yleensä porvarillista vapautta. Vapauden vaatimus ilmaisee ennen kaikkea porvariston etuja. Sen edustajat ensimmäisinä esittivät tämän vaatimuksen. Sen kannattajat ovat kaikkialla isäntinä käyttäneet hyväkseen saatua vapautta, supistaneet sen kohtuulliseen ja tarkkaan porvarilliseen mittaan ja soveltaneet sen yhteen vallankumouksellisen proletariaatin kuristamisen kanssa, rauhallisena aikana mitä hiotuimman ja myrskyn aikana petomaisen julman kuristamisen kanssa.

Mutta vain narodnikkikapinoitsijat, anarkistit ja „ekonomistit” saattoivat tehdä tästä vapauden puolesta käytävän taistelun hylkäämisen tai väheksymisen johtopäätöksen. Näiden intelligentis-poroporvarillisten oppien tyrkyttäminen proletariaatille on onnistunut aina vain tilapäisesti, vain proletariaatin vastarinnasta huolimatta. Proletariaatti on käsittänyt vaistollaan, että poliittinen vapaus on sille tarpeen, ennen kaikkea juuri sille tarpeen, huolimatta siitä, että tuo vapaus välittömästi lujittaa ja järjestää porva-

ristoa. Proletariaatti ei odota pelastustaan luokkataistelun välttelmisestä, vaan sen kehittämistä, sen laajuuden, tietoisuuden, järjestyneisyyden ja päättävyyden kasvusta. Ken väheksyy poliittisen taistelun tehtäviä, hän muuttaa sosialidemokraatin kansantribuunista trade-unionin sihteeriksi. Ken väheksyy proletariaatin tehtäviä demokraattisessa porvarillisessa vallankumouksessa, hän muuttaa sosialidemokraatin kansanvallankumouksen johtajasta vapaan työväenliiton pomoksi.

Niin, *kansanvallankumouksen*. Sosialidemokratia on taistellut ja taistelee aivan oikeutetusti „kansa”-sanan porvarillis-demokraattista väärinkäyttöä vastaan. Se vaatii, että tällä sanalla ei verhottaisi sitä, ettei käsitetä kansan sisäisiä luokkavastakohtia. Se pitää ehdottomasti kiinni siitä, että proletariaatin puolueelle on välttämätöntä täydellinen luokkaisenäisyys. Mutta se ei jaa „kansaa” „luokkiin” sitä varten, että edistynein luokka sulkeutuisi itseensä, rajoitaisi itsensä ahtaisiin puitteisiin ja kuohitsisi toimintansa siinä mielessä, etteivät vain maailman taloudelliset valtiat loitonisi, vaan sitä varten, että edistynein luokka, väli-luokkien puolinaisuudesta, epävakaisuudesta ja horjuvaisuudesta vapaa luokka, taistelisi sitä suuremmalla tarmolla, sitä suuremmalla innolla koko kansan asian puolesta, koko kansan johtajana.

Juuri tätä niin usein eivät ymmärrä nykyiset uusiskralaiset, jotka aktiivisten poliittisten tunnusten esittämisen demokraattisessa vallankumouksessa korvaavat sillä, että hokevat rikkiviisaina aina vain yhtä ja samaa „luokka”-sanaa kaikissa taivutussijoissa!

Demokraattinen kumous on porvarillinen. Mustan jaon eli maan ja vapauden tunnus — tuo poljettujen ja pimeitten, mutta valoa ja onnea intohimoisesti etsivien talonpoikaishoukkojen mitä laajimmalle levinnyt tunnus — on porvarillinen. Mutta meidän, marxilaisten, täytyy tietää, ettei ole eikä voi olla muuta tietä proletariaatin ja talonpoikaiston todelliseen vapauteen kuin porvarillisen vapauden ja porvarillisen edistyksen tie. Emme saa unohtaa, että tällä hetkellä ei ole eikä voi olla muuta keinoa päästä lähemmäksi sosialismia kuin täydellinen poliittinen vapaus, kuin demokraattinen tasavalta ja proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattinen diktatuuri. Sen luokan edustajina, joka on edistynein ja ainoa vallankumouksellinen

ilman verukkeita, epäröintiä, taaksepäin vilkuilemista, sen luokan edustajina on meidän mahdollisimman laajasti, rohkeasti ja aloitekykyisesti asetettava demokraattisen kumouksen tehtävät koko kansan suoritettaviksi. Näiden tehtävien väheksyminen on teoreettisesti marxilaisuuden irvikuva ja sen poroporvarillista vääristelemistä, ja käytännöllis-poliittisesti on se vallankumouksen asian jättämistä porvariston käsiin, porvariston, joka ehdottomasti loittonee vallankumouksen johdonmukaisesta toteuttamisesta. Vallankumouksen täydellisen voiton tiellä olevat vaikeudet ovat hyvin suuret. Kukaan ei voi syyttää proletariaatin edustajia, jos he tekevät kaiken, minkä voivat, ja jos kaikki heidän ponnistuksensa kuitenkin murskaantuvat taantumuksen vastarintaan, porvariston petturuuteen ja joukkojen pimeyteen. Mutta kaikki ja jokainen — ennen kaikkea tietoinen proletariaatti — tuomitsee sosialidemokratian, jos se lamauttaa demokraattisen kumouksen vallankumouksellista tarmoa, tyrehdyttää vallankumouksellista innostusta voittamisen pelolla ja näkökohdilla, että kunhan vain ei porvaristo loittonisi.

Vallankumoukset ovat historian vetureja, sanoi Marx³¹. Vallankumoukset ovat sorrettujen ja riistettyjen juhlia. Kansanjoukot eivät koskaan kykene esiintymään niin aktiivisena uuden yhteiskuntajärjestelmän luojaena kuin vallankumouksen aikana. Sellaisina aikoina kansa kykenee tekemään ihmeitä asteittaisen edistyksen ahtaan, pikkuporvarillisen mittapuun näkökannalta katsoen. Mutta on välttämätöntä, että myöskin vallankumouksellisten puolueiden johtajat määrittelisivät tällaisena aikana tehtävänsä laajemmin ja rohkeammin, että heidän tunnuksensa kulkisivat aina joukkojen vallankumouksellisen itsetoiminnan edellä, ollen niille majakkana, osoittaen demokraattisen ja sosialistisen ihanteemme kaikessa suuruudessaan ja kaikessa ihanuudessaan, viitoittaen lähimmän ja suorimman tien täydelliseen, ehdottomaan ja ratkaisevaan voittoon. Jättäkäämme „osvobozhdenijelaisen” porvariston opportunistien tehtäväksi kyhäillä vallankumouksen pelosta ja suoran tien pelosta kierto- ja sivuteitä, kompromisseitä. Jos meidät väkivoimalla pakoitetaan laahustamaan sellaisia teitä, niin osaamme kyllä täyttää velvollisuutemme pienessä arki työssäkin. Mutta ratkaiskoon ensin säälimätön taistelu kysymyksen tien valinnasta. Olemme vallankumouksen

pettureita ja kavaltajia, ellemme käytä tätä joukkojen juhla-tarmoa ja niiden vallankumouksellista innostusta ankaraan ja rajattoman alttiiseen taisteluun suoran ja ratkaisevan tien puolesta. Ajatelkoot porvariston opportunistit pelkuri-maisesti tulevaa taantumusta. Työväkeä ei säikäytä se ajatus, että taantumus uhkaa olla julma, eikä se, että porva-risto uhkaa loitota. Työläiset eivät odota sovintoa, eivät pyydä almuja, vaan he pyrkivät sääliittä musertamaan taantumuksen voimat, s.o. pyrkivät *proletariaatin ja talon-poikaiston vallankumouksellis-demokraattiseen diktatuuriin*.

Sanomattakin on selvää, että myrskysisänä aikana uhkaa puoluelaivaamme useammat vaarat kuin liberaalisen edis-dyksen hiljaisen „purjehduksen” aikana, jolloin työväen-luokan riistäjät kiduttavan hitaasti puristavat työväenluo-kasta sen elinneeet. Sanomattakin on selvää, että vallan-kumouksellis-demokraattisen diktatuurin tehtävät ovat tuhat kertaa vaikeammat ja monimutkaisemmat kuin „äärimmäi-sen opposition” ja pelkän parlamentaarisen taistelun tehtä-vät. Mutta sen, joka nykyisenä vallankumouksellisena ajankohtana kykenee tietoisesti puolustamaan rauhallista purjehdusta ja vaaratonta „oppositio”-tietä, sen on parempi erota joksikin aikaa sosialidemokraattisesta työstä ja odottaa vallankumouksen päättymistä, jolloin juhla on ohi ja jälleen alkavat arjet, jolloin hänen arkipäiväisesti rajoitettu mitta-puunsa ei tuo enää niin iljettävää epäsointua, jolloin se ei ole niin luonnotonta edistyneimmän luokan tehtävien vää-ristelyä.

Koko kansan ja erikoisesti talonpoikaiston etunenässä täydellisen vapauden puolesta, johdonmukaisen demokraat-tisen vallankumouksen puolesta, tašavallan puolesta! Kaik-kien työtätekevien ja riistettyjen etunenässä sosialismin puolesta! Sellaisen täytyy tosiasiasa olla vallankumouksel-lisen proletariaatin politiikan, sellainen on luokkatunnus, jonka elähdyttämän ja määräämän täytyy olla työväen-puolueen jokaisen taktillisen kysymyksen ratkaisun, jokai-sen käytännöllisen askelen vallankumouksen aikana.

JÄLKISANAT

VIELÄ KERRAN OSVOBOZHDENIJELAISUUS,
VIELÄ KERRAN UUSISKRALAISUUS

„Osvobozhdenijen” № 71—72 ja „Iskran” № 102—103 ovat antaneet uutta, erittäin runsasta aineistoa kysymykseen, jonka käsittelylle olemme omistaneet kirjassamme 8. §. Kun ei ole mitenkään mahdollista käyttää tässä kaikkea tuota runsasta aineistoa, pysähdymme vain pääkohtiin: ensinnäkin siihen, mitä laatua „realismia” sosialidemokratiassa „Osvobozhdenije” ylistelee ja miksi sen on sitä ylisteltävä; toiseksi, vallankumous- ja diktatuurikäsitteiden keskinäissuhteisiin.

I. MINKÄ JOHDOSTA PORVARILLIS-LIBERAALISET REALISTIT
YLISTÄVÄT SOCIALIDEMOKRAATTISIA „REALISTEJA”?

Kirjoituksissa „Kahtiajakaantuminen Venäjän sosialidemokratiassa” ja „Terveen järjen voitto” („Osvobozhdenije” № 72) liberaalisen porvariston edustajat antavat tietoisille proletaareille erikoisen arvokkaan arvioinnin sosialidemokratiasta. Ei voida kyllin voimakkaasti suositella jokaiselle sosialidemokraatille, että tutustuisivat näihin kirjoituksiin kokonaisuudessaan ja *tarkoin harkitsisivat* niissä olevan jokaisen lauseen. Otamme tähän ennen kaikkea pääkohdat kummastakin kirjoituksesta:

„Sivusta seuraamalla”, kirjoittaa „Osvobozhdenije”, „on sängen vaikea saada selville sen erimielisyyden reaalista poliittista sisältöä, joka jakoi sosialidemokraattisen puolueen kahteen ryhmään. „Enemmistö”-ryhmän määrittäminen radikaalisemmaksi ja suoraviivaisemmaksi erotuksena „vähemmistöstä”, joka asian eduksi suostuu muutamiin kompromisseihin, ei ole täysin tarkka ja joka tapauksessa se ei ole tyhjentävä arviointi. Ainakin marxilaisen oikeaoppisuuden perinnäisiä dogmeja vaalii vähemmistöryhmä ehkä vielä suuremmalla

innolla kuin Leninin ryhmä. Täsmällisemmältä näyttää meistä seuraava arviointi. „Enemmistön” tärkeimpänä poliittisena mielialana on abstraktinen vallankumouksellisuus, kapinoitsemisen, pyrkimys keinollilla tahansa nostaa kansanjoukot kapinaan ja niiden nimessä viipymättä anastaa valta; tämä vississä määrin lähentää „leniniläisiä” sosialistivallankumouksellisiin ja saattaa heidän tietoisuudessaan luokkataisteluaatteen Venäjän yleiskansallisen vallankumouksen aatteen varjoon; luopuen käytännössä monista sosialidemokraattisen doktriinin ahdasmielisyksistä „leniniläiset” ovat toisaalta läpeensä vallankumouksellisuuden ahdasmielisyyden kyllästämiä, kieltäytyvät kaikesta muusta käytännöllisestä työstä, paitsi viipymättömän kapinan valmistelua, sivuuttavat periaatteellisesti kaikki legaaliset ja puolilegaaliset agitaatiomuodot ja kaikenlaiset käytännöllisesti hyödylliset kompromissit toisten oppositiovirtausten kanssa. Vähemmistö päinvastoin, pitäen tiukasti kiinni marxilaisuuden dogmista, säilyttää samalla marxilaisen maailmankatsomuksen reaalisetkin ainekset. Tämän ryhmän perusaatteena on „proletariaatin” etujen asettaminen porvariston etuja vastaan. Mutta toisaalta proletariaatin taistelun ajatellaan tapahtuvan — tietenkin määrättyissä puitteissa, jotka sosialidemokratian järkähämättömät dogmit sanelevat — realistisen järkevästi, tämän taistelun kaikkien konkreettisten ehtojen ja tehtävien selvällä ymmärryksellä. Kumpikaan ryhmä ei noudata perusnäkökantaansa täysin johdonmukaisesti, sillä aatteellis-poliittisessa luomistyössään ne on sidottu sosialidemokraattisen katkismuksen tiukkoihin kaavoihin, jotka estävät „leniniläisiä” muuttumasta suoraviivaisiksi, ainakin muutamien sosialistivallankumouksellisten esikuvan mukaisiksi, kapinoitsijoiksi ja taas „iskralaisia” muuttumasta työväenluokan reaalisen poliittisen liikkeen käytännöllisiksi johtajiksi”.

Ja esittäen edelleen tärkeimpien päätöslauselmien sisällön selittää „Osvobozhdenijen” kirjoittaja muutamilla, niiden johdosta tekemillään konkreettisilla huomautuksilla omia yleisiä „ajatuksiaan”. III edustajakokoukseen verraten, kirjoittaa hän, „vähemmistön konferenssi suhtautuu aseelliseen kapinaan kokonaan toisin”. „Sen yhteydessä, miten suhtaudutaan aseelliseen kapinaan”, ilmenee eroavaisuus väliaikaista hallitusta koskevilla päätöslauselmissa. „Samanlainen erimielisyys tulee näkyviin myöskin suhtautumisessa työväen ammattiliittoihin. „Leniniläiset” eivät päätöslauselmissaan edes sanallakaan mainitse tästä työväenluokan poliittisen kasvatuksen ja järjestämisen mitä tärkeimmistä lähtökohdasta. Vähemmistö päinvastoin laati erittäin vakavan päätöslauselman”. Liberaaleihin suhtautumisessa ovat molemmat ryhmät muka yksimielisiä, mutta III edustajakokous „kertaakelkein sanalleen Plehanovien päätöslauselman suhteesta liberaaleihin, joka hyväksyttiin II edustajakokouksessa, ja hylkää saman edustajakokouksen hyväksymän, liberaaleille myötätuntoisemman Staroverin päätöslauselman”. Edustajakokouksen ja konferenssin talonpoikaisliikkeestä hyväksymät päätöslauselmat ovat yleensä yhdenmukaiset, mutta „enemmistö” korostaa suuremman määrin tilanherrain y.m. maiden vallankumouksellisen konfiskoinnin aatetta, kun taas „vähemmistö” haluaa agitaationsa perustaksi asettaa demokraattisten valtiollisten ja hallinnollisten reformien vaatimukset”.

Vihdoin „Osvobozhdenije” siteeraa „Iskrasta” № 100 erästä menshevististä päätöslauselmaa, jonka pääkohta kuuluu: „Sen takia, että pelkkä maanalainen toiminta ei nykyisin turvaa joukoille riittävää mahdollisuutta osallistua puolue-elämään ja vie osittain

siihen, että joukot sellaisenaan joutuvat asetetuiksi vastakkain illegaalisen puolueen kanssa, on puolueen ehdottomasti otettava käsiinsä työläisten laillisella pohjalla käymän ammatillisen taistelun johto ja tiukasti sidottava tämä taistelu sosialidemokraattisiin tehtäviin". Tämän päätöslauselman johdosta „Osvobozhdenije” huudahtaa: „Tervehdimme lämpimästi tätä päätöslauselmaa terveen järjen voittona, sosialidemokraattisen puolueen tietyn osan taktillisena selkenemisenä”.

Nyt on lukijalla edessään kaikki „Osvobozhdenijen” oleelliset päätelmät. Olisi tietenkin mitä suurin virhe pitää näitä päätelmiä oikeina, objektiivista totuutta vastaavina. Niissä voi jokainen sosialidemokraatti joka askelella helposti paljastaa virheitä. Olisi lapsellista unohtaa, että kaikki nämä päätelmät ovat läpikotaisin liberaalisen porvariston etujen ja näkökannan ilmausta, että ne ovat läpikotaisin puolueellisia ja tendenssimäisiä tässä mielessä. Ne heijastavat sosialidemokratian katsomuksia samalla tavoin kuin kovero tai kupera peili heijastaa esineitä. Mutta vielä suurempi virhe olisi unohtaa se, että nämä porvarillisesti vääristellyt päätelmät loppujen lopuksi heijastavat porvariston todellisia etuja, porvariston, joka luokkana epäilemättä oikein käsittää, mitkä sosialidemokratian sisäiset tendenssit ovat sille, porvaristolle, edullisia, läheisiä, omaa sukua, miellyttäviä ja mitkä — vahingollisia, etäisiä, vieraita, vastenmielisiä. Porvarillinen filosofi tai porvarillinen sanomalehtimies ei koskaan ymmärrä sosialidemokratiaa oikein, ei menshevististä eikä bolshevististä sosialidemokratiaa. Mutta jos hän on edes jonkin verran älykäs sanomalehtimies, niin hänen luokkavaistonsa ei häntä petä, ja sosialidemokratian jonkin sisäisen virtauksen merkityksen porvaristolle hän aina käsittää oleellisesti oikein, joskin kuvaa sen takaperoisesti. Vihollisemme luokkavaisto, sen luokkapäätelmät ansaitsevat sen vuoksi aina mitä vakavinta huomiota jokaisen tietoisien proletaarin taholta.

Mitä puhuu meille osvobozhdenijelaisten suun kautta Venäjän porvariston luokkavaisto?

Se ilmaisee aivan selvästi tyytyväisyytensä uusiskralaisuuden tendensseihin, kehuu sen realismia, selväjärkisyyttä, terveen järjen voittoa, sen päätöslauselmien vakavuutta, taktillista selkenemistä, käytännöllisyyttä j.n.e. ja tyytymättömyytensä III edustajakokouksen tendensseihin, moittien sitä ahdasmielisyydestä, vallankumouksellisuudesta, kapinallisuudesta, käytännöllisesti hyödyllisten kompromissien hylkäämisestä j.n.e. Porvariston luokkavaisto kuiskaa sille

juuri sen, mikä on meidän kirjallisuudessamme monesti todistettu mitä täsmällisimmän aineiston pohjalla, nimittäin: että uusiskralaiset ovat Venäjän nykyisen sosialidemokratian opportunistinen siipi ja heidän vastustajansa sen vallankumouksellinen siipi. Liberaalit eivät voi olla ilmaisematta myötätuntoaan edellisen tendenssejä kohtaan, eivät voi olla moittimatta jälkimmäisen tendenssejä. Porvariston ideologeina liberaalit käsittävät mainiosti sen, että porvaristolle on hyödyksi työväenluokan „käytännöllisyys, järkevyyt, vakavuus”, s.o. sen toiminta-alan tosiasiallinen rajoittaminen kapitalismin, reformien, ammatillisen taistelun y.m.s. puitteisiin. Porvaristolle on vaarallista ja peloiteltavaa proletariaatin „vallankumouksellinen ahdasmielisyys” ja sen pyrkimys päästä luokkatehtäviensä nimessä johtavaan asemaan Venäjän yleiskansallisessa vallankumouksessa.

Se, että sanalla „realismi” on sen osvobozhdenijalaisessa mielessä todella tällainen merkitys, näkyy muun muassa siitä, miten „Osvobozhdenije” ja hra Struve ovat aikaisemmin sitä käyttäneet. „Iskrakaan” ei voinut olla tunnustamatta, että osvobozhdenijalaisella „realismilla” on *tällainen* merkitys. Muistatthan esimerkiksi kirjoituksen „On jo aika!” „Iskran” № 73—74 lisälehdessä. Tämän kirjoituksen kirjoittaja („suon” katsantokantojen johdonmukainen ilmaisiija Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen toisessa edustajakokouksessa) sanoi mielipiteenään suoraan, että „Akimov näytteli edustajakokouksessa pikemminkin opportunistimin aaveen kuin sen todellisen edustajan osaa”. Ja „Iskran” toimituksen oli heti pakko oikaista „On jo aika!” kirjoituksen kirjoittajaa, selittämällä huomautuksessaan:

„Tähän mielipiteeseen ei voida yhtyä. Tov. Akimovin ohjelma-katsomuksilla on ilmeinen opportunistimin leima, jonka „Osvobozhdenijen” arvostelijakin tunnustaa, mainiten eräässä sen viimeisistä numeroista, että tov. Akimov kallistuu „realistiseen” — lue: revisionistiseen — suuntaan”.

„Iskra” siis tietää itsekin varsin hyvin, että osvobozhdenijalainen „realismi” on nimenomaan opportunistimia eikä mitään muuta. Jos nyt „Iskra”, hyökätessään „liberaalisen realismin” kimppuun („Iskran” № 102), vaikenee siitä, kuinka *liberaalit ovat ylistäneet sitä itseään* realismin

johdosta, niin tämän vaikenemisen selittää se, että tällaiset ylistelyt ovat kaikkia moitteita karvaammat. Tällaiset ylistelyt (joita „Osvobozhdenije” ei ilmaise sattumalta eikä ensi kertaa) todistavat teossa sukulaisuuden liberaalisen realismin ja niiden sosialidemokraattisen „realismin” (lue: opportunistin) tendenssien välillä, jotka pilkistävät esiin uusiskralaisten jokaisesta päätöslauselmasta koko heidän taktillisen kantansa virheellisyyden takia.

Itse asiassa on Venäjän porvaristo jo täydellisesti paljastanut epäjohdonmukaisuutensa ja itsekkyytensä „yleiskansallisessa” vallankumouksessa,— on paljastanut sen hra Struven järkeilyjen kautta, monien liberaalisten lehtien koko äänensävyyn ja sisällön kautta, monien zemstvomiesten ja intelligenttien ja yleensä kaikkien herrojen Trubetskoin, Petrunkevitchin, Roditshevín ja kumpp. kannattajien poliittisten esiintymisten luonteen kautta. Porvaristo ei tietenkään aina käsitä selvästi, mutta yleensä luokkavaistollaan erinomaisen hyvin vainuaa sen, että proletariaatti ja „kans” ovat toisaalta tarpeen *sen* vallankumoukselle tykinruokana, muurinmurtajana itsevaltiutta vastaan, mutta että toisaalta proletariaatti ja vallankumouksellinen talonpoikaisto ovat sille pelottavan vaarallisia siinä tapauksessa, jos ne saavat „ratkaisevan voiton tsarismista” ja vievät loppuun asti demokraattisen vallankumouksen. Tämän vuoksi porvaristo pyrkii kaikin voimin siihen, että proletariaatti tyytyisi vallankumouksessa „vaatimattomaan” osaan, että se olisi järkevempi, käytännöllisempi, realistisempi, että sen toimintaa ohjaisi periaate: „kunhan vain ei porvaristo loittonisi”.

Intelligenttiporvarit tietävät varsin hyvin, että työväenliikkeestä he eivät voi selviytyä. Siksi he eivät edes vastustakaan työväenliikettä, eivät edes vastustakaan proletariaatin luokkataistelua,— ei, he vieläpä kumartelevatkin kaikin tavoin lakkovapaudelle, kulttuurivaatimusten mukaiselle luokkataistelulle, käsittäen työväenliikkeen ja luokkataistelun brentanolaisessa tai hirsch-dunckerilaisessa mielessä. Toisin sanoen, he ovat täysin valmiit „myöntämään” työläisille (työläisten itsensä jo tosiasiallisesti valtaaman) lakko- ja yhdistymisvapauden, kunhan vain työläiset kieltäytyisivät „kapinoimisesta”, „ahtaasta vallankumouksellisuudesta”, vihasta „käytännöllisesti hyödyllisiä kompromisseja” kohtaan, vaatimuksista ja pyrkimyksistä

painaa „Venäjän yleiskansalliseen vallankumoukseen” *oman* luokkataistelunsa leima, proletaarisen johdonmukaisuuden, proletaarisen päättäväisyyden ja „plebeijimäisen jakobiinilaisuuden” leima. Intelligenttiporvarit kautta Venäjän koettavat tämän vuoksi tuhansin keinoin ja menetelmin — kirjojen *, esitelmien, puheiden, keskustelujen y.m., y.m. avulla — tyrkyttää kaikin voimin työläisille (porvarillisen) järkevyyden, (liberaalisen) käytännöllisyyden, (opportunistisen) realismin, (brentanolaisen) luokkataistelun, (hirsch-dunckerilaisten) ammattiliittojen ³² y.m. aatteita. Kaksi viimeksi mainittua tunnusta ovat „perustuslaillis-demokraattisen” eli „osvobozhdenijelaisen” puolueen porvareille erittäin sopivia, sillä ulkomuodoltaan ne käyvät yhteen marxilaisten tunnusten kanssa, sillä pikkusen vaikeanemalla ja hiukan väärentämällä ne voidaan helposti soittaa ne sosialidemokraattisiin tunnuksiin, vieläpä toisinaan esittää ne sosialidemokraattisina. Niinpä esim. legaalinen liberaalinen sanomalehti „Rassvet” (johon me aiomme joskus toiste tutustuttaa „Proletari” lehden lukijoita tarkemmin) puhuu usein niin „rohkeita” sanoja luokkataistelusta, siitä, että porvaristo voi mahdollisesti pettää proletariaatin, työväenliikkeestä, proletariaatin itsetoiminnasta j.n.e., j.n.e., että vähemmän tarkkaavainen lukija ja kehittymätön työläinen ottaa helposti tämän „socialidemokratismien” täydestä. Mutta todellisuudessa se on porvarillista valesocialidemokratismia, luokkataistelukäsitteen opportunistista väärentämistä ja turmelemista.

Koko tämän jättiläismäisen (joukkovaikutuksensa laajuuden puolesta) porvarillisen petoksen perustana on pyrkimys typistää työväenliike etupäässä vain ammatilliseksi liikkeeksi, pidättää se kauempana itsenäisestä (s.o. vallankumouksellisesta ja demokraattiseen diktatuuriin suunnatusta) politiikasta, „saattaa Venäjän yleiskansallisen vallankumouksen aate luokkataisteluaatteen varjoon heidän, työläisten, tietoisuudessa”.

Kuten lukija huomaa, olemme kääntäneet ylösalaisin „Osvobozhdenijen” sanonnan. Se on oivallinen sanonta, joka erinomaisen hyvin ilmaisee kaksi katsantokantaa proletariaatin merkityksestä demokraattisessa vallankumouksessa, porvarillisen katsantokannan ja sosialidemokraattisen

* Vertaa: *Prokopovitsh*: „Työväenkysymys Venäjällä”.

katsantokannan. Porvaristo haluaa rajoittaa proletariaatin vain ammatilliseen liikkeeseen ja siten „hämätä sen tietoisuudessa Venäjän yleiskansallisen vallankumouksen aate (*brentanolaisen*) luokkataistelun aatteella”, aivan „Credon” bernsteiniläisten kyhääjien hengessä, jotka „puhtaan työväen”-liikkeen aatteella hämäisivät työväen tietoisuudessa poliittisen taistelun aatteen. Sosialidemokratia taas päinvastoin tahtoo kehittää proletariaatin luokkataistelun siihen, että proletariaatti osallistuu johtajana Venäjän yleiskansalliseen vallankumoukseen, s.o. tahtoo tämän vallankumouksen viedä proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattiseen diktatuuriin saakka.

Vallankumous on meillä yleiskansallinen, sanoo porvaristo proletariaatille.— Sen vuoksi on sinun erikoisena luokkana rajoitettava omaan luokkataisteluusi, sinun on „terveen järjen” nimessä suunnattava päähuomio ammattiliittoihin ja niiden legalisoimiseen, sinun on juuri näitä ammattiliittoja pidettävä „oman poliittisen kasvatuksesi ja järjestäytymisesi tärkeimpänä lähtökohtana”, sinun on vallankumouksellisena ajankohtana laadittava etupäässä „vakavia” päätöslauselmia, sellaisia kuin uusiskralaisten päätöslauselmat ovat, sinun on hellävaroen suhtauduttava päätöslauselempiin, jotka ovat „suopeampia liberaaleja kohtaan”, sinun on asetettava etualalle johtajat, jotka pyrkivät „työväenluokan reaalisen poliittisen liikkeen käytännölliseksi johtajiksi”, sinun on „säilytettävä marxilaisen maailmankatsomuksen realistiset ainekset” (jos sinuun, ikävä kyllä, ovat jo tarttuneet tämän „epätieteellisen” katkismuksen „ankarat kaavat”).

Vallankumous on meillä yleiskansallinen, sanoo sosialidemokratia proletariaatille.— Sen vuoksi sinun on edistyneimpänä ja ainoana loppuun saakka vallankumouksellisena luokkana pyrittävä ei ainoastaan mitä tarmokkaimmin osallistumaan siihen, vaan osallistumaan siihen johtajana. Sen vuoksi sinun ei pidä sulkeutua luokkataistelun ahtaasti käsitettyihin puitteisiin, etupäässä ammatilliseen liikkeeseen, vaan päinvastoin pitää pyrkiä laajentamaan luokkataistelusi puitteita ja sisältöä niin, että näihin puitteisiin *sisältyvät* sekä *kaikki* Venäjän nykyisen, demokraattisen, yleiskansallisen vallankumouksen tehtävät että myös sitä seuraavan sosialistisen vallankumouksen tehtävät. Sen vuoksi, hyljeksimättä ammatillista liikettä, kieltäytymättä

käyttämästä pienintäkään legaalista toimintavapautta, on sinun vallankumouksen kaudella kohotettava etutilalle aseellisen kapinan tehtävät, vallankumousarmeijan ja vallankumoushallituksen muodostamisen tehtävät ainoana teinä kansan täydelliseen voittoon tsarismista, demokraattisen tasavallan ja todellisen poliittisen vapauden valtaamiseen.

On tarpeetonta puhuakaan siitä, kuinka puolinaiselle, epäjohdonmukaiselle ja tietenkin porvaristolle mieluisalle kannalle ovat uusiskralaisten päätöslauselmat virheellisen „linjansa” takia asettuneet tässä kysymyksessä.

II. TOV. MARTYNOV UUELLEEN „SYVENTAMASSA” KYSYMYSTÄ

Siirtykäämme Martynovin kirjoituksiin „Iskrassa” № № 102 ja 103. On itsestään ymmärrettävää, ettemme tule vastaamaan Martynovin yrityksiin todistella sellaista, että eräitä Engelsin ja Marxin sitaatteja me olemme muka tulkinneet väärin, mutta hän oikein. Nuo yritykset ovat niin köykäisiä, Martynovin verukkeet niin ilmeisiä ja kysymys niin selvä, että pysähtyminen siihen vielä kerran olisi kaikkea mielenkiintoa vailla. Martynovin yksinkertaisista juonista hänen perääntyessään pitkin linjaa saa jokainen ajatteleva lukija itsekin helposti selvän, varsinkin silloin, kun ilmestyy „Proletari” lehden avustajaryhmän valmistama täydellinen käännös Engelsin kirjasta „Bakuninilaiset toiminnassa” ja Marxin v. 1850 maaliskuussa kirjoittamasta „Kommunistien liiton hallinnon vetoamuksesta”³³. Yksi sitaatti Martynovin kirjoituksesta riittää tekemään lukijalle havainnolliseksi hänen perääntymisensä.

„Iskra” „tunnustaa”, sanoo Martynov №:ssa 103, „väliaikaisen hallituksen perustamisen yhdeksi vallankumouksen mahdollisista ja tarkoituksenmukaisista kehitysteistä, ja kieltää sosialidemokraattien osallistumisen *porvarilliseen* väliaikaiseen hallitukseen epätarkoituksenmukaisena juuri valtiokoneen täydellisen valtaamisen vuoksi vastaisuudessa sosialistista kumousta varten”. Toisin sanoen: „Iskra” tunnusti nyt tolkuttomaksi kaiken sen kammon, mitä se on tuntenut vallankumoushallituksen vastuunalaisuuden johdosta rahastoihin ja pankkeihin nähden, „vankilain” y.m. haltuunottamisen vaarallisuuden ja mahdottomuuden

johdosta. „Iskra” vain entiseen tapaan sotkee sekoittamalla toisiinsa demokraattisen ja sosialistisen diktatuurin. Sotkeminen on välttämätöntä perääntymisen peittämiseksi.

Mutta uuden „Iskran” sotkijain joukossa esiintyy Martynov I luokan sotkijana, kyvykkäänä sotkijana, jos niin sallitaan sanoa. Sotkien kysymystä tämän kysymyksen „syventämis”-pinnistyksillään, hän melkein aina samalla „keksii” uusia määritelmiä, jotka mitä loistavimmin valaisevat hänen ottamansa kannan koko valheellisuuden. Muis- telkaapa, kuinka hän ekonomismin kaudella „syvensi” Plehanovia ja loi määritelmän: „taloudellinen taistelu isäntiä ja hallitusta vastaan”. Ekonomistien koko kirjallisuudesta on vaikea löytää onnistuneempaa ilmausta tämän suunnan koko valheellisuudesta. Samoin nytkin. Martynov palvelee hartaasti uutta „Iskraa”, ja melkein joka kerta, kun hän ottaa puheenvuoron, antaa hän meille uutta loistavaa aineistoa uusiskralaisten valheellisen kannan arvioimiseksi. N:issa 102 hän sanoo, että Lenin „on salaa vaihtanut keskenään käsitteet: vallankumous ja diktatuuri” (s. 3, palsta 2).

Tähän syytökseen sisältyvät oleellisesti kaikki uusiskralaisten syytökset meitä vastaan. Ja miten kiitollisia olemmekaan Martynoville tästä syytöksestä! Miten arvaamattoman palveluksen hän tekeekään meidän taistelullemme uusiskralaisuutta vastaan pukemalla syytöksensä tällaiseen sanamuotoon! Meidän on ehdottomasti pyydettävä „Iskran” toimitusta, että se laskisi Martynovin useammin kimp- puumme „syventämään” „Proletari” lehteä vastaan kohdis- tettuja hyökkäyksiä ja pukemaan ne „tosiperiaatteelliseen” sanamuotoon. Sillä mitä periaatteellisemmin Martynov yrittää järkeillä, sitä kehnommin se häneltä käy ja sitä selvemmin hän tuo esille uusiskralaisuuden rikkinäisyyden, sitä onnistuneemmin hän suorittaa itseensä ja ystäviinsä nähden hyödyllisen pedagogisen operaation: *reductio ad absurdum* (uuden „Iskran” periaatteiden kehittämisen järjettömyyteen saakka).

„Vperjod” ja „Proletari” „vaihtavat salaa” vallankumous- ja diktatuurikäsitteen. „Iskra” ei halua tällaista „vaihta- mista”. Niin juuri, kunnioitettavin tov. Martynov! Te sanoitte vahingossa suuren totuuden. Te vahvistitte *uudella* sanamuodolla oikeaksi meidän väitteemme, että „Iskra” laahustaa vallankumouksen perässä, eksyy vällan-

kumouksen tehtävien osvobozhdenijelaiseen määrittelyyn, kun taas „Vperjod” ja „Proletari” esittävät tunnuksia, jotka vievät demokraattista vallankumousta eteenpäin.

Ettekö tätä käsitä, tov. Martynov? Kysymyksen tärkeyden vuoksi otamme vaivaksemme antaa teille seikkaperäisen selityksen tästä.

Demokraattisen vallankumouksen porvarillinen luonne tulee ilmi muun muassa siinä, että koko joukko yhteiskunnallisia luokkia, ryhmiä ja kerroksia, jotka ovat täydellisesti yksityisomistuksen ja tavaratalouden tunnustamisen kannalla eivätkä kykene menemään näiden puitteiden yli, joutuvat asiain tilan vuoksi tunnustamaan itsevaltiuden ja yleensä koko maaorjuusjärjestelmän kelvottomuuden ja yhtyvät vapauden vaatimukseen. Tällöin pilkistää esiin yhä selvemmin ja selvemmin *tämän* vapauden porvarillinen luonne, vapauden, jota „yhteiskunta” vaatii ja jota tilanherrat ja kapitalistit puolustavat sanatulvalla (ja vain sanoilla!). Samalla käy yhä havainnollisemmaksi myös perusero työläisten ja porvariston vapaustaistelun välillä, proletaarisen ja liberaalisen demokratismin välillä. Työväenluokka ja sen tietoiset edustajat menevät eteenpäin ja sysäävät tätä taistelua eteenpäin, pelkäämättä sen loppuun saakka viemistä ja vieläpä pyrkien paljon kauemmaksi demokraattisen vallankumouksen kaukaisintakin päämäärää. Porvaristo on epäjohdonmukainen ja itsekäs, kun hyväksyy vapautunnukset vain puolittain ja tekopyhästi. Kaikki yritykset määritellä erikoisella rajaviivalla, varta vasten laadituilla „pykälillä” (Staroverin tai konferenssiläisten päätöslauselmapykälien kaltaisilla) ne puitteet, joiden takana alkaa tämä porvarillisten vapaudenystävien tekopyhyys, tai, jos haluatte, tämä vapauden kavaltaminen sen porvarillisten ystävien taholta, kaikki sellaiset yritykset on ehdottomasti tuomittu epäonnistumaan, sillä porvaristo, joka on kahden tulen välissä (itsevaltiuden ja proletariaatin), pystyy tuhansin ottein ja keinoin muuttamaan kantansa ja tunnuksensa, mukautuen vaaksan verran vasemmalle ja vaaksan verran oikealle, hieroen alituisen kauppoja ja pyrkien sovintoon. Proletaarisen demokratismin tehtävänä ei ole tällaisten kuolleiden „pykälien” keksiminen, vaan kehittyvän poliittisen tilanteen väsymätön arvostelu, porvariston yhä uusien ja uusien, ennakoltanäkemättömien epäjohdonmukaisuuksien ja petosten paljastaminen.

Palauttakaa mieleenne poliittisten julkilausumien historiaa hra Struven illegaalisissa kirjallisissa tuotteissa, sosialidemokratian häntä vastaan käymän taistelun historiaa, ja te näette havainnollisesti, miten sosialidemokratia, proletarisen demokratismien suojelija, on toteuttanut näitä tehtäviä. Hra Struve aloitti puhtaasti shipovilaisesta tunnuksesta: „oikeudet ja määräysvaltainen zemstvo” (ks. kirjoitustani „Zarjassa”: „Zemstvon vainoojat ja liberalismien Hannibalit” *). Sosialidemokratia paljasti hänet ja sysäsi häntä selvästi perustuslailliseen ohjelmaan. Kun nämä „sysäykset” alkoivat vaikuttaa vallankumoustapahtumain erittäin nopean kulun vuoksi, suuntautui taistelu demokratismien *seuraavaan* kysymykseen: ei vain perustuslaki yleensä, vaan ehdottomasti — yleinen, välitön ja yhtäläinen äänioikeus sekä salainen äänestys. „Valloitetuamme” „viholliselta” myöskin tämän uuden aseman (yleisen äänioikeuden hyväksyminen „Osvobozhdenije-liiton” taholta), aloimme painostaa edelleen osoittaen kaksikamarisen järjestelmän tekopyhyiden ja valheellisuuden sekä sen, että osvobozhdenijelaiset tunnustavat yleisen äänioikeuden epätäydellisesti, näyttäen heidän *monarkisminsa* avulla heidän demokratisminsa sovitteluluonteen eli toisin sanoen sen, kuinka nämä rahasäkin osvobozhdenijelaiset sankarit *myyvät* Venäjän suuren vallankumouksen edut.

Vihdoin itsevaltiuden kauhea itsepintaisuus, kansalaisodan jättiläismäinen edistys, se mahdoton asema, johon monarkistit ovat Venäjän saattaneet,— kaikki tämä alkoi pystyä kovimpiinkin päihin. Vallankumous tuli *tosiasiaksi*. Vallankumouksen tunnustaminen ei enää vaatinut sitä, että piti olla vallankumouksellinen. Itsevaltiudellinen hallitus on tosiasiassa mädännyt ja mätänee edelleenkin kaikkien silmissä. Kuten eräs liberaali (hra Gredeskul) aivan oikein huomautti legaalisisessa lehdistössä, on alkanut todellinen tottelemattomuus tätä hallitusta kohtaan. Kaikesta näennäisestä voimastaan huolimatta itsevaltius osoittautui voimattomaksi, kehittyvän vallankumouksen tapahtumat ovat yksinkertaisesti alkaneet työntää syrjään tätä elävältä mätänevää loisoliota. Pakoitettuna järjestämään toimintansa (tai oikeammin sanoen poliittiset afääriinsä) kyseessä olevien, tosiasiassa muodostuvien olojen pohjalle liberaali-

* Ks. Teokset, 5. osa, ss. 21—69. *Toim.*

set porvarit ovat alkaneet tuntea välttämättömäksi vallankumouksen tunnustamisen. He eivät tee tätä sen vuoksi, että he olisivat vallankumouksellisia, vaan siitä huolimatta, että he eivät ole vallankumouksellisia. He tekevät sen pakosta ja vasten tahtoaan, seuraten kiukkuisina vallankumouksen menestyksiä ja syyttäen vallankumouksellisuudesta itsevaltiutta, se kun ei halua sovintoa, vaan taistelua elämästä ja kuolemasta. Synnynnäisinä kaupustelijoina he vihaavat taistelua ja vallankumousta, mutta asiaintila pakottaa heidät asettumaan vallankumouksen maaperälle, sillä muuta maaperää ei jalkain alla ole.

Meillä on tilaisuus seurata erittäin opettavaista ja erittäin koomillista näytelmää. Porvarillisen liberalismiin portot yrittävät vetää ylleen vallankumouksellisuuden viittaa. Osvobozhdenijelaiset — risum teneatis, amici! *— osvobozhdenijelaiset alkavat puhua vallankumouksen nimessä! Osvobozhdenijelaiset alkavat uskotella, että he „eivät pelkää vallankumousta” (hra Struve „Osvobozhdenijessa” № 72)!!! Osvobozhdenijelaiset esittävät vaatimuksen „päästä vallankumouksen johtoon”!!!

Tämä on erittäin kuvaava ilmiö, joka ei luonnehdi ainoastaan porvarillisen liberalismiin edistystä, vaan myöskin ja vielä enemmän vallankumouksellisen liikkeen reaalisten saavutusten edistystä, liikkeen, joka on pakoittanut tunnustamaan itsensä. Porvaristokin alkaa tuntea, että edullisempaa on asettua vallankumouksen maaperälle,— niin horjuva on jo itsevaltius. Mutta toisaalta tämä ilmiö, joka todistaa liikkeen kokonaisuudessaan nousseen uudelle, korkeammalle asteelle, asettaa myös uusia ja myös korkeampia tehtäviä meille. Vallankumouksen tunnustaminen porvariston taholta ei voi olla vilpittöntä, tämän tai tuon porvarillisen ideologin henkilökohtaisesta rehellisyydestä huolimatta. Porvaristo ei voi olla tuomatta mukanaan itsekkyyttä ja epäjohdonmukaisuutta, kaupanhierontaa ja pikkumaisia taantumuksellisia juonia myöskin tälle liikkeen korkeammalle asteelle. Meidän on nyt määriteltävä toisin vallankumouksen lähimmät konkreettiset tehtävät ohjelmamme kannalta ja ohjelmamme kehittämiseksi. Se, mikä riitti eilen, on riittämätöntä tänään. Eilen ehkä vallankumouksen tunnustamisen vaatimus johtavana demokraattisena tunnuksena oli riittävä. Nyt se ei

* — pidättäkää nauruanne, herrat!

riitä. Herra Struvenkin on vallankumous pakoittanut tunnustamaan itsensä. Nyt vaaditaan edistyneimmältä luokalta, että se määrittelee täsmällisesti tämän vallankumouksen välttämättömien ja lykkäystä sietämättömien tehtävien *itse sisällön*. Tunnustaessaan vallankumouksen herrat Struvet työntävät heti jälleen esiin aasinkorvansa, veisaten taas vanhaa virttään siitä, että rauhallinen ratkaisu on muka mahdollinen, että *Nikolai* voi kutsua herrat osvobozhdenijelaiset valtaan j.n.e., j.n.e. Herrat osvobozhdenijelaiset tunnustavat vallankumouksen, sitä vaarattomammin puijatakseen tätä vallankumousta, kavaltaakseen sen. Meidän asiamme on nyt osoittaa proletariaatille ja koko kansalle vallankumous-tunnuksen riittämättömyys, osoittaa, että on välttämätöntä selvästi ja suoraan, johdonmukaisesti ja päättävästi määrittellä *itse* vallankumouksen *sisältö*. Tällaisena määrittelynä onkin tunnus: proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattinen diktatuuri³⁴, ainoa tunnus, joka kykenee ilmaisemaan vallankumouksen „ratkaisevan voiton” oikein.

Sanojen väärinkäyttö on politiikassa mitä tavallisin ilmiö. „Sosialisteiksi” ovat usein itseään nimittäneet esim. sekä Englannin porvarillisen liberalismiin kannattajat („olemme kaikki nyt sosialisteja” — „We all are socialists now”, sanoi Harcourt), Bismarckin kannattajat että paavi Leo XIII ystävät. Sana „vallankumous” kelpaa myös täysin siihen, että sitä käytetään väärin, ja liikkeen tietyssä kehitystasossa tuo väärinkäyttö on kiertämätön. Kun hra Struve alkoi puhua vallankumouksen nimessä, niin tahtomattakin juohtui mieleemme Thiers. Tuo kammottava kääpiö, tuo porvariston poliittisen lahjottavuuden ihanteellinen ilmaisija tunsu muutamia päiviä ennen helmikuun vallankumousta kansan myrskyn lähenevän. Ja hän julisti parlamentin puhujakorokkeelta, että hän *kuuluu vallankumouksen puolueeseen!* (Ks. Marx „Kansalaissota Ranskassa”³⁵). Osvobozhdenijelaisten vallankumouspuolueeseen siirtymisen poliittinen merkitys on *täysin identtinen* tuon Thiers’in „siirtymisen” kanssa. Kun venäläiset Thiers’it ovat alkaneet puhua kuulumisestaan vallankumouspuolueeseen, niin se merkitsee, että vallankumous-tunnus on käynyt riittämättömäksi, mitään sanomattomaksi, minkäänlaisia tehtäviä määrittelemättömäksi, sillä vallankumous on tullut tosi-

asiaksi, sen puolelle ovat alkaneet joukottain siirtyä mitä erilaisimmat ainekset.

Tosiaankin, mitä on vallankumous marxilaiselta näkökannalta? Vanhettuneen poliittisen päällysrakennuksen väkivaltaista murskaamista, päällysrakennuksen, jonka ristiriitaisuus uusiin tuotantosuhteisiin nähden on aiheuttanut tiettyä ajankohtana tämän päällysrakennuksen romahduksen. Se, että itsevaltiut on ristiriidassa koko kapitalistisen Venäjän järjestelmän, sen porvarillis-demokraattisen kehityksen kaikkien tarpeiden kanssa, on aiheuttanut nyt sitä voimakkaamman romahduksen, mitä kauemmin tätä ristiriitaa oli keinoitekoisesti säilytetty. Päällysrakennus järkkyy kaikkia liitoksiaan myöten, antaa periksi voiman edessä, heikkenee. Kansan itsensä täytyy mitä erilaisimpien luokkien ja ryhmien edustajain kautta luoda itselleen uusi päällysrakennus. Määrätyssä kehityspisteessä vanhan päällysrakennuksen kelvottomuus käy kaikille selväksi. Kaikki tunnustavat vallankumouksen. Tehtävänä on nyt määrittellä nimenomaan *minkä* luokkien ja *nimenomaan miten* tulee rakentaa uusi päällysrakennus. Ilman tällaista määrittelyä vallankumous-tunnus on tänä ajankohtana tyhjä ja sisällyksetön, sillä itsevaltiuden heikkous tekee „vallankumoukselliseksi” niin suurruhtinaat kuin „Moskovskije Vedomostinkin”^{36!} Ilman sellaista määrittelyä ei voi olla puhettakaan etumaisen luokan etumaisista demokraattisista tehtävistä. Ja sellaisena määrittelynä onkin tunnus: proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattinen diktatuuri. Tämä tunnus määrittelee sekä ne luokat, joihin uuden päällysrakennuksen uudet „rakentajat” voivat nojautua ja joihin niiden tulee nojautua, että päällysrakennuksen luonteen („demokraattinen” diktatuuri eroituksena sosialistisesta) kuin myös rakentamismenetelmän (diktatuuri, s.o. väkivaltaisen vastarinnan väkivaltainen kukistaminen, kansan vallankumouksellisten luokkien aseistaminen). Ken ei tunnusta nyt tätä vallankumouksellisen-demokraattisen diktatuurin tunnusta, vallankumousarmeijan, vallankumoushallituksen ja vallankumouksellisten talonpoikaiskomiteain tunnusta, hän joko auttamattomasti ei ymmärrä vallankumouksen tehtäviä, ei osaa määrittellä uusia ja korkeampia nykyhetken esille tuomia tehtäviä tai sitten hän pettää kansaa, kavaltaa vallankumouksen käyttämällä väärin „vallankumous”-tunnusta.

Ensimmäinen tapaus — tov. Martynov ja hänen ystävänsä. Toinen tapaus — hra Struve ja koko „perustuslaillisdemokraattinen” zemstvopuolue.

Tov. Martynov oli niin hoksaavainen ja teräväjärkinen, että syytti vallankumous- ja diktatuurikäsitteen salavihkaisesta „vaihtamisesta” juuri silloin, kun vallankumouksen kehitys vaati vallankumoustehtävien määrittelemistä diktatuuritunnuksella! Tosiasiassa tov. Martynov on taas onnettomuudeksi jäänyt häntäpäähän, takertunut viimeisen edelliselle portaalle, *jäänyt osvobozhdenijelaisuuden tasolle*, sillä juuri osvobozhdenijelaisten poliittisen kannan, s.o. liberaalisen monarkistisen porvariston etujen, mukaista on nyt „vallankumouksen” tunnustaminen (sanoissa) ja haluttomuus tunnustaa proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattista diktaturia (s.o. vallankumousta teoissa). Liberaalinen porvaristo puhuu nyt, hra Struven suun kautta, vallankumouksen puolesta. Tietoinen proletariaatti vaatii, vallankumouksellisten sosialidemokraattien suun kautta, proletariaatin ja talonpoikaiston diktaturia. Ja tällöin sekaantuu riitaan älyniekka uudesta „Iskrasta” ja huutaa: uskaltakaapas „vaihtaa” salavihkaa vallankumous- ja diktatuurikäsitte! Eikö sitten ole totta, että uusiskralaisten kannan vilpillisyys tuomitsee heidät laahautumaan jatkuvasti osvobozhdenijelaisuuden perässä?

Olemme osoittaneet, että osvobozhdenijelaiset nousevat (ei kuitenkaan ilman sosialidemokratian antamien kannustavien sysäysten vaikutusta) porras portaalta ylemmäksi demokratismiin tunnustamisessa. Kiistamme alussa oli kysymys siitä: shipovilaisuus (oikeus ja määräysvaltainen zemstvo) vaiko perustuslaillisuus? Siitten: rajoitetut vaalit vaiko yleinen äänioikeus? Edelleen: vallankumouksen tunnustaminen vaiko kaupanhieronta itsevaltiuden kanssa? Ja nyt lopuksi: vallankumouksen tunnustaminen ilman proletariaatin ja talonpoikaiston diktaturia vaiko näiden luokkien diktatuurivaatimuksen tunnustaminen demokraattisessa vallankumouksessa? On mahdollista ja todennäköistä, että herrat osvobozhdenijelaiset (samantekevää, nykyiset vaiko heidän seuraajansa porvarillisen demokratian vasemmassa siivessä) nousevat vielä porrasta korkeammalle, s.o. tunnustavat ajan oloon (mahdollisesti siihen mennessä, kun tov. Martynov nousee vielä yhtä porrasta korkeammalle) diktatuuritunnuksenkin. Näin tulee ehdotto-

masti käymään, jos Venäjän vallankumous tulee menestyksellisesti kulkemaan eteenpäin ja menee aina ratkaisevaan voittoon asti. Minkälainen tulee silloin olemaan sosialidemokratian asenne? Nykyisen vallankumouksen täydellinen voitto tulee olemaan demokraattisen kumouksen loppu ja sosialistisen kumouksen puolesta käytävän ratkaisevan taistelun alku. Nykyisen talonpoikaiston vaatimusten toteuttaminen, taantumuksen täydellinen murskaaminen, demokraattisen tasavallan saavuttaminen tulee olemaan porvariston ja vieläpä pikkuporvaristonkin vallankumouksellisuuden täydellinen loppu — tulee olemaan alkuna proletariaatin varsinaiselle taistelulle sosialismin puolesta. Mitä täydellisemmäksi tulee demokraattinen kumous, sitä pikemmin, laajemmin, puhtaammin ja ratkaisevammin kehittyy tämä uusi taistelu. „Demokraattisen” diktatuurin tunnus ilmaiseekin nykyisen vallankumouksen historiallisesti rajoitetun luonteen ja uuden taistelun välttämättömyyden uuden järjestelmän pohjalla työväenluokan vapauttamiseksi täydellisesti kaikesta sorrosta ja kaikesta riistosta. Toisin sanoen: kun demokraattinen porvaristo tai pikkuporvaristo kohoaa vielä yhtä porrasta korkeammalle, kun tosiasiaksi tulee ei ainoastaan vallankumous, vaan myöskin vallankumouksen täydellinen voitto, niin silloin „vaihdamme” (kenties uusien tulevien Martynovien kauhasti vaikeroidessa) demokraattisen diktatuurin tunnuksen proletariaatin sosialistisen diktatuurin, s.o. täydellisen sosialistisen kumouksen tunnukseen.

III. DIKTATUURIN VULGÄÄRI-PORVARILLINEN ESITYS JA MARXIN MIELIPIDE SIITÄ

Huomautuksissaan julkaisemiinsa Marxin kirjoituksiin „Uudesta Reinin Lehdestä” vuodelta 1848 Mehring³⁷ kertoo, että porvarillinen kirjallisuus syytti tätä sanomalehteä m.m. siitä, että „Uusi Reinin Lehti” muka vaati „otettavaksi viipymättä käytäntöön diktatuurin ainoana demokratian toteuttamisen keinona” (Marx' Nachlass, III osa, s. 53). Vulgääri-porvarilliselta kannalta katsoen diktatuurikäsite ja demokratiakäsite sulkevat pois toisensa. Käsitteittä luokkataisteluteoriaa ja tottuneena poliittisella areenalla näkemään vain porvariston erilaisten kerhojen ja seurojen torailua, porvaristo käsittää diktatuurilla kaikkien

demokraattisten vapauksien ja takeiden lakkauttamista, kaikenlaista mielivaltaa, kaikkinaista vallan väärinkäyttöä diktaattorin henkilökohtaisten etujen hyväksi. Itse asiassa juuri tämä vulgääri-porvarillinen katsantokanta pilkistää esiin Martynovillammekin, kun hän „uuden sotaretkensä” loppupäätelmissä uudessa „Iskrassa” selittää „Vperjodin” ja „Proletarin” kiintymisen diktatuuritunnukseen siten, että Lenin „kiihkeästi haluaa koettaa onneaan” („Iskra” № 103, s. 3, palsta 2). Selittäksemme Martynoville luokkadiktatuuri-käsitteen erotuksena yksilödiktatuurista ja demokraattisen diktatuurin tehtävät erotuksena sosialistisen diktatuurin tehtävistä, on hyödyllistä pysähtyä „Uuden Reinin Lehden” mielipiteisiin.

„Jokainen väliaikainen valtiorakenne”, kirjoitti „Uusi Reinin Lehti” syyskuun 14 p:nä v. 1848, „vaatii vallankumouksen jälkeen diktatuuria, vieläpä tarmokasta diktatuuria. Olemme alusta alkaen moittineet Camphausenia (pääministeri v:n 1848 maaliskuun 18 päivän jälkeen) siitä, että hän ei ole menetellyt diktatorisesti, että hän ei heti paikalla lyönyt pirstaleiksi vanhojen laitosten jätteitä eikä poistanut niitä. Ja samaan aikaan kun hra Camphausen tuuditteli itseään perustuslaillisilla illuusioilla, nujerrettu puolue (s.o. taantumuspuolue) lujitti asemiaan virkavallan keskuudessa ja armeijassa, vieläpä uskalsi jo siellä täällä käydä avoimeen taisteluunkin”³⁸.

Näissä sanoissa,— sanoo Mehring täysin oikeutetusti,— on muutamain määritelmien tehty yhteenveto siitä, mitä „Uusi Reinin Lehti” kehitteli yksityiskohtaisesti pitkissä, Camphausenin ministeristöä koskevissa kirjoituksissaan. Mitä sitten nämä Marxin sanat osoittavat meille? Sen, että väliaikaisen vallankumoushallituksen *täytyy* esiintyä diktatorisesti (väittämä, jota diktatuuritunnusta kammoksuva „Iskra” ei ole mitenkään voinut käsittää); — että tämän diktatuurin tehtävänä on hävittää vanhojen laitosten jätteet (juuri se, mikä on selvästi sanottu VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmassa taistelusta vastavallankumousta vastaan ja mikä on jätetty pois konferenssin päätöslauselmasta, kuten ylempänä olemme osoittaneet). Vihdoin, kolmanneksi näistä sanoista näkyy, että Marx ruoski porvarillisia demokraatteja „perustuslaillisten illuusioiden” johdosta vallankumouksen ja avoimen kansalaissodan kaudella. Mikä näiden sanojen tarkoitus on, se

näkyä erittäin havainnollisesti „Uuden Reinin Lehden” kirjoituksesta kesäkuun 6 piltä v. 1848. „Perustavan kansankokouksen”, kirjoitti Marx, „tullee ennen kaikkea olla aktiivinen, vallankumouksellisesti aktiivinen kokous. Mutta Frankfurtin kokous pitää parlamentarismin kouluharjoituksia ja jättää toiminnan hallituksen tehtäväksi. Otaksukaamme, että tämän oppineen kokouksen onnistuisi kypsän harkinnan jälkeen muokata parhain päiväjärjestys ja parhain perustuslaki. Mutta mitä hyödyttää parhainkaan päiväjärjestys ja parhainkaan perustuslaki, jos Saksan hallitukset tuohon aikaan olivat jo asettaneet päiväjärjestykseen pistimen?”³⁹

Sellainen on diktatuuritunnuksen sisältö. Tästä voidaan nähdä, kuinka Marx suhtautuisi sellaisiin päätöslauselmiin, joissa „päätöstä järjestää perustava kokous” sanotaan ratkaisevaksi voitoksi tai joissa kehoitetaan „jäämään äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositio- puolueeksi”!

Suuret kysymykset kansain elämässä ratkaistaan vain voimalla. Taantumukselliset luokat turvautuvat tavallisesti itse ensimmäisenä väkivaltaan, kansalaissotaan, „asettavat päiväjärjestykseen pistimen”, kuten on tehnyt Venäjän itsevaltius ja tekee edelleenkin tammikuun 9 piltä alkaen järjestelmällisesti ja järkähtämättä, kaikkialla ja kaikessa. Ja kun kerran tällainen tilanne on muodostunut, kun kerran pistin on todella tullut poliittisen päiväjärjestyksen johtavaksi pykäläksi, kun kerran kapina on osoittautunut välttämättömäksi ja lykkäystä sietämättömäksi, niin silloin perustuslailliset illuusiot ja parlamentarismin kouluharjoitukset muodostuvat vain porvariston vallankumousspetturuuden verhoiksi, jolla peitellään porvariston „loittonemistä” vallankumouksesta. Todella vallankumouksellisen luokan on tällöin esitettävä nimenomaan diktatuuritunnus.

Tämän diktatuurin tehtävistä kirjoitti Marx jo „Uudessa Reinin Lehdessä”: „Kansalliskokouksen olisi pitänyt diktatorisesti esiintyä aikansa eläneiden hallitusten taantumuksellisia pyyteitä vastaan, ja silloin se olisi saavuttanut kansan silmissä sellaisen mahdin, että siihen olisivat murtuneet kaikki pistimet... Mutta tämä kokous väsyttää Saksan kansaa ikävyydyttävillä sanoilla sen sijaan, että se tempaisi sen mukaansa tai tempautuisi itse sen mukaan”⁴⁰. Kansalliskokouksen olisi Marxin mielestä pitänyt „poistaa

Saksassa tosiasiallisesti vallitsevasta järjestelmästä kaikki, mikä on ristiriidassa kansan itsevaltiuden periaatteen kanssa" ja sitten „lujittaa sitä vallankumouksellista maaperää, jolla se seisoo, turvata vallankumouksen saavuttama kansan itsevaltius kaikilta hyökkäyksiltä" ⁴¹.

Sisältöönensä nähden ne tehtävät, jotka Marx v. 1848 asetti vallankumoushallitukselle eli diktatuurille, kuuluivat siis ennen kaikkea *demokraattisen* kumouksen tehtäviin: puolustautuminen vastavallankumoukselta ja kaiken sen todellinen poistaminen, mikä on ristiriidassa kansan itsevaltiuden kanssa. Tämä juuri onkin vallankumouksellis-demokraattista diktatuuria.

Nyt edelleen: mitkä luokat kykenivät ja minkä niistä olisi pitänyt Marxin mielestä toteuttaa tämä tehtävä (toteuttaa käytännössä loppuun saakka kansan itsevaltiuden periaate ja torjua vastavallankumouksen hyökkäykset?). Marx puhuu „kansasta". Mutta me tiedämme, että hän taisteli aina säälimättömästi sellaisia pikkuporvarillisia harhaluuloja vastaan, että „kansaa" on yhtenäinen ja että sen keskuudessa ei muka tapahdu luokkataistelua. Käyttämällä sanaa „kansaa" Marx ei hämännyt sillä sanalla luokkien eroavaisuutta, vaan yhdisti määrätyt ainekset, jotka ovat kykeneviä vlemään vallankumouksen loppuun saakka.

Berliinin proletariaatin voiton jälkeen maaliskuun 18 p:nä, kirjoitti „Uusi Reinin Lehti", olivat vallankumouksen tulokset kahdenlaiset: „Toisaalta kansan aseistautuminen, yhdistymisoikeus, tosiasiallisesti valloitettu kansan itsevalta; toisaalta monarkian ja Camphausen-Hansemannin ministeristön, s. o. suurporvariston edustajain hallituksen säilyminen. Täten olivat vallankumouksen tulokset kahta lajia, joiden tuli kiertämättömästi johtaa suhteiden katkeamiseen. Kansa voitti; se valloitti ehdottomasti demokraattista luonnetta olevat vapaudet, mutta väliön herruus ei siirtynyt sen, vaan suurporvariston käsiin. Sanalla sanoen, vallankumousta ei viety loppuun asti. Kansa antoi suurporvariston edustajille tilaisuuden muodostaa ministeristön, ja nämä suurporvariston edustajat osoittivat heti paikalla pyrkimyksensä tarjoamalla liittoa Preussin vanhalle aatelistolle ja byrokralialle. Ministeristöön astuivat Arnim, Canitz ja Schwerin.

Suurporvaristo, joka oli vallankumousvastainen alusta alkaen, solmi puolustus- ja hyökkäysliiton taantumuksen

kanssa siksi, että se pelkäsi kansaa, s.o. työläisiä ja demokraattista porvaristoa" (kursivointi meidän)⁴².

Siis vallankumouksen ratkaisevaa voittoa varten ei vielä riitä „päätos järjestää perustava kokous”, eipä edes sen tosiasiallinen koollekutsuminenkaan! Vieläpä aseellisen taistelun osittaisen voiton jälkeenkin (Berliinin työläisten voitto sotajoukoista maaliskuun 18 p:nä v. 1848) on mahdollista sellainen vallankumous, joka on „keskenäinen”, jota „ei ole viety loppuun saakka”. Mistä sitten riippuu sen loppuun saakka vieminen? Siitä, kenen käsiin siirtyy välitön herruus: Petrunkevitchien ja Roditshevien, se on Camphausenien ja Hansemannien, vaiko *kansan*, s.o. työläisten ja demokraattisen porvariston käsiin. Edellisessä tapauksessa tulee valta olemaan porvaristolla, mutta proletariaatilla vain „arvosteluvapaus”, vapaus „jäädä äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi”. Heti voiton jälkeen porvaristo tekee liiton taantumuksen kanssa (tämä tapahtuisi kiertämättä Venäjälläkin, jos esim. Pietarin työläiset saisivat vain osittaisen voiton katutaisteluissa sotajoukkoja vastaan ja jättäisivät hallituksen muodostamisen herroille Petrunkevitsheille ja kumpp.). Jälkimmäisessä tapauksessa olisi mahdollista vallankumouksellis-demokraattinen diktatuuri, s.o. vallankumouksen täydellinen voitto.

Jää vain tarkemmin määriteltäväksi, mitä Marx oikeastaan tarkoitti „demokraattisella porvaristolla” (demokratische Bürgerschaft), jota hän yhdessä työväen kanssa nimittää kansaksi vastakohtana suurporvaristolle?

Tähän kysymykseen antaa selvän vastauksen seuraava kohta „Uuden Reinin Lehden” kirjoituksesta heinäkuun 29 p:ltä v. 1848: „...Saksan vuoden 1848 vallankumous on vain Ranskan vuoden 1789 vallankumouksen irvikuva.

Elokuun 4 p:nä v. 1789, kolme viikkoa Bastiljin valloituksen jälkeen, Ranskan kansa sai yhdessä päivässä voiton kaikista feodaalisista rasituksista.

Heinäkuun 11 p:nä v. 1848, neljä kuukautta maaliskuun barrikadien jälkeen, feodaaliset rasitukset saivat voiton Saksan kansasta. Teste Gierke cum Hansemanno*.

* „Todistajat: hra Gierke yhdessä hra Hansemannin kanssa”. Hansemann oli suurporvariston puolueen ministeri (venäjäksi: Trubetskoi tai Roditshev j.n.e.). Gierke oli maanviljelysministeri Hansemannin ministeristössä, laati luonnoksen „rohkean” luonnoksen muka „korvauksettomasta” „feodaalisten rasitusten hävittämisestä”, todellisuudessa pienten ja vähäpätöisten rasitusten hävittämisestä,

Ranskan porvaristo ei v. 1789 hetkeksikään hylännyt liittolaisiaan, talonpoikia. Se tiesi, että sen herruuden perustana oli feodalismiin hävittäminen maaseudulta, maataomistavan (grundbesitzenden) vapaan talonpoikaisluokan muodostaminen.

Saksan porvaristo v. 1848 vähääkään kursailematta kavalsi talonpojat, luonnollisimmat liittolaisensa, jotka ovat lihaa sen lihasta ja joita ilman se on voimaton aatelistoa vastaan.

Feodaalisten oikeuksien säilyminen, niiden vahvistaminen (harhaanjohtavan) lunastuksen varjolla — sellainen on Saksan vuoden 1848 vallankumouksen tulos. Vuori synnytti hiiren”⁴³.

Tämä on erittäin opettava kohta, josta johtuu neljä tärkeää teesiä: 1) Saksan keskeneräinen vallankumous eroaa loppuunsaoritetusta Ranskan vallankumouksesta siinä, että porvaristo petti ei ainoastaan demokratismia yleensä, vaan erikoisesti myöskin talonpoikaiston. 2) Demokraattisen kumouksen täydellisen toteuttamisen perustana on vapaan talonpoikaisluokan luominen. 3) Tällaisen luokan luominen merkitsee feodaalisten rasitusten hävittämistä, feodalismiin tuhoamista, mutta ei suinkaan vielä sosialistista kumousta. 4) Talonpojat ovat porvariston, nimittäin demokraattisen porvariston, „mitä luonnollisimmat” liittolaiset, joita ilman se on „voimaton” taantumusta vastaan.

Asianomaisin muutoksin konkreettisten kansallisten erikoisuuksien mukaisesti, asettamalla feodalismiin tilalle maaorjuuden, kaikki nämä määritelmät soveltuvat täydellisesti myöskin v:n 1905 Venäjään. On varmaa, että jos otamme oppia Marxin valaisemasta Saksan kokemuksesta, niin emme voi tulla mihinkään muuhun vallankumouksen ratkaisevan voiton tunnukseen kuin: proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattinen diktatuuri. Epäilemätöntä on, että sen „kansan” perusosina, jonka Marx v. 1848 asetti vastarintaa tekevän taantumuksen ja petollisen porvariston vastakohtaksi, ovat proletariaatti ja talonpoikaisto. Epäilemätöntä on, että meillä Venäjälläkin liberaalinen porvaristo ja herrat osvobozhdenijalaiset pettä-

mutta oleellisempien rasitusten säilyttämisestä tai vapaaksilunastuksesta. Hra Gierke oli jokseenkin samantapainen kuin venäläiset herrat Kablukovit, Manulovit, Herzensteinit ja muut samantapaiset talonpoikain porvarillis-liberaaliset ystävät, jotka haluavat „laajentaa talonpoikain maaomaisuutta”, mutta eivät halua loukata tilanherroja.

vät talonpoikaistoa ja kavaltavat sen, s.o. yrittävät selviytyä asiasta vale-reformilla, siirtyvät tilanherrain puolelle näiden ja talonpoikaiston välisessä ratkaisevassa taistelussa. Vain proletariaatti kykenee tukemaan talonpoikaistoa tässä taistelussa loppuun asti. Epäilemätöntä vihdoin on, että meillä Venäjälläkin talonpoikain taistelun onnistuminen, s.o. kaiken maan siirtyminen talonpoikaistolle, tulee merkitsemään täydellistä demokraattista kumousta ja olemaan loppuun asti viedyn vallankumouksen yhteiskunnallisena tukena, mutta se ei suinkaan merkitse sosialistista kumousta eikä sitä „sosialisoimista”, josta pikkuporvariston ideologit, sosialistivallankumoukselliset, puhuvat. Talonpoikaiskapinan onnistuminen, demokraattisen vallankumouksen voitto raivaa vasta tien ratkaisevalle tositaistelulle sosialismin puolesta demokraattisen tasavallan pohjalla. Maataomistavana luokkana tulee talonpoikaisto tuossa taistelussa esittämään samaa pettävää, horjuvaa osaa, jota nyt esittää porvaristo taistelussa demokratian puolesta. Tämän unohtaminen merkitsee sosialismin unohtamista, itsensä ja toisten pettämistä proletariaatin todellisiin etuihin ja tehtäviin nähden.

Ettei jäisi aukkoa Marxin v. 1848 esittämien katsomusten kuvaamiseen, on välttämättä merkittävä eräs oleellinen ero silloisen Saksan sosialidemokratian (eli, silloista kieltä käyttäen, proletariaatin kommunistisen puolueen) ja Venäjän nykyisen sosialidemokratian välillä. Annamme puheenvuoron Mehringille:

„„Uusi Reinin Lehti” astui poliittiselle areenalle „demokratian äänenkannattajana”. Ei voida olla havaitsematta sitä punaista lankaa, joka kulkee sen kaikkien kirjoitusten läpi. Mutta välittömästi se puolusti enemmän porvarillisen vallankumouksen etuja absolutismia ja feodalismia vastaan kuin proletariaatin etuja porvariston etuja vastaan. Vallankumousvuosien erikoisesta työväenliikkeestä löydätte sen palstoilta aineistoa vähän, vaikkakaan ei saa unohtaa, että rinnan sen kanssa ilmestyi kaksi kertaa viikossa Kölnin työväenliiton⁴⁴ erikoinen äänenkannattaja Mollin ja Schapperin toimittamana. Joka tapauksessa nykyajan lukijalle pistää silmään se, miten vähän mielenkiintoa „Uusi Reinin Lehti” osoitti silloista saksalaista työväenliikettä kohtaan, vaikka sen kyvykkäin toimihenkilö, Stephan Born, oli ollut Marxilla ja Engelsillä opissa Pariisissa ja Brysselissä sekä

v. 1848 oli heidän lehtensä Berliinin kirjeenvaihtajana. Born kertoo „Muistelmissaan”, että Marx ja Engels eivät koskaan sanoneet hänelle sanaakaan siitä, että olisivat olleet tyytymättömiä hänen työläisagitaatioonsa. Mutta Engelsin myöhemmät lausunnot tekevät todennäköiseksi olettamuksen, että Marx ja Engels olivat tyytymättömiä ainakin tämän agitaation menetelmiin nähden. Heidän tyytymättömyydellään oli perusteensa sikäli, mikäli Bornin oli pakko tehdä paljon myönnytyksiä silloin vielä suurimmassa osassa Saksaa kokonaan kehittymättömälle proletariaatin luokkatietoisuudelle, myönnytyksiä, jotka eivät „Kommunistisen Manifestin” kannalta katsoen kestäneet arvostelua. Heidän tyytymättömyydeltään puuttui perustaa sikäli, mikäli Born kuitenkin kykeni säilyttämään ohjaamansa agitaation verrattain korkealla tasolla... Epäilemättä Marx ja Engels olivat historiallisesti ja poliittisesti oikeassa, kun katsoivat, että työväenluokan eduille oli ennen kaikkea tärkeintä sysätä porvarillista vallankumousta eteenpäin mahdollisimman paljon... Kaikesta huolimatta, erinomaisena todistuksena siitä, kuinka työväenliikkeen alkeellinen vaisto kykenee korjaamaan nerokkaimpienkin ajattelijain oppeja, on se tosiasia, että huhtikuussa v. 1849 he esiintyivät erikoisen työväenjärjestön puolesta ja päättivät ottaa osaa työväenedustajakokoukseen, jota oli valmistellut varsinkin itäelbeläinen (itä-Preussin) proletariaatti”.

Siis vasta huhtikuussa v. 1849, julkaistuaan lähes vuoden ajan vallankumouksellista sanomalehteä („Uusi Reinin Lehti” alkoi ilmestyä kesäkuun 1 p:nä v. 1848), Marx ja Engels asettuivat kannattamaan erikoista työväenjärjestöä! Siihen saakka he johtivat vain „demokratian äänenkannattajaa”, joka ei ollut millään järjestösitelillä yhdistetty itsenäiseen työväenpuolueeseen! Tämä tosiasia — hirveä ja uskomaton nykypäiviemme näkökannalta — osoittaa meille selvästi, mikä valtava ero on Saksan silloisen ja Venäjän nykyisen sosialidemokraattisen työväenpuolueen välillä. Tämä tosiasia osoittaa meille, kuinka paljon vähemmän ilmeni Saksan demokraattisessa vallankumouksessa (Saksan takapajuisuuden vuoksi v. 1848 sekä taloudellisessa että poliittisessa suhteessa — valtiollinen pirstoutuneisuus) liikkeen proletaarisia piirteitä, proletaarista virtausta siinä. Tätä ei saa unohtaa arvioitaessa Marxin tällä ja hiukan

myöhemmällä kaudella moneen kertaan esittämiä lausuntoja proletariaatin itsenäisen puolueen järjestämisen välttämättömydestä. Marx teki vasta demokraattisen vallankumouksen antamasta kokemuksesta, lähes vuoden kuluttua, tämän käytännöllisen johtopäätöksen: siinä määrin poroporvarillinen, pikkuporvarillinen oli silloin koko ilmapiiri Saksassa. Meille on tämä johtopäätös jo vanha ja vakiintunut kansainvälisen sosialidemokratian puolivuosisataisen kokemuksen tulos, josta me *aloitimme* Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen järjestämisen. Meillä esim. ei voi olla puhettakaan siitä, että proletariaatin vallankumoukselliset sanomalehdet olisivat proletariaatin sosialidemokraattisen puolueen ulkopuolella, että ne voisivat hetkenkään esiintyä yksinkertaisesti vain „demokratian äänenkannattajina”.

Mutta se vastakohtaisuus, joka tuskin oli alkanut ilmetä Marxin ja Stephan Bornin välillä, esiintyy meillä sitä kehittyneemmässä muodossa, mitä voimakkaampana ilmenee proletaarinen virtaus vallankumouksemme demokraattisessa vyöryssä. Mehring puhuu liian lievästi ja vältellen Marxin ja Engelsin todennäköisestä tyytymättömyydestä Stephan Bornin agitaatioon. Engels kirjoitti Bornista v. 1885 (esipuheessaan kirjaseen „Enthüllungen über den Kommunistenprozess zu Köln”. Zürich. 1885 *) seuraavaa:

„Kommunistien Liiton”⁴⁵ jäsenet olivat kaikkialla äärimmäisen demokraattisen liikkeen etunenässä, mikä todistaa, että Liitto oli erinomainen vallankumoustoiminnan koulu. „Latoja Stephan Born, aikaisemmin Liiton toimekas jäsen Brysselissä ja Pariisissa, perusti Berliinissä „työväen veljeskunnan” („Arbeiterverbrüderung”), joka levisi melkoisesti ja säilyi vuoteen 1850 saakka. Born oli lahjakas nuori mies, mutta kiirehti kuitenkin liian aikaisin esiintymään poliittisena toimihenkilönä. Hän „veljeili” mitä kirjavimman roskaväen kanssa (Kreti und Plethi) saadakseen vain joukkoa kasaan. Hän ei lainkaan ollut niitä ihmisiä, jotka kykenevät saamaan aikaan yhtenäisyyttä ristiriitaisiin pyrkimyksiin, tuomaan valoa kaokseen. Hänen veljeskuntansa virallisissa julkaisuissa jatkuvasti vilisee sekaisin „Kommunistisen Manifestin” katsantokantoja ja

* — „Paljastuksia Kölnin kommunistijutusta”. Zürich. 1885. *Toim.*

ammattikuntamuistelmia sekä -toivomuksia, Louis Blancin, Proudhonin ajatustynkiä, proteksionismin puoltamista j.n.e.; sanalla sanoen, nuo ihmiset halusivat olla kaikille mieliksi (Allen alles sein). *Erikoisesti he askartelivat lakkojen, ammattiliittojen ja tuotanto-osuuskuntien järjestämiseksi unohtaen, että tehtävänä oli ennen kaikkea hankkia aluksi itselleen poliittisen voiton kautta sellainen toimikenttä,* jonka pohjalla vain voidaankin pysyvästi ja lujasti toteuttaa tällaiset aiheet (kursivointi meidän). Ja kun taantumuksen voitot pakoittivat tämän veljeskunnan johtajia tuntemaan välttämättömäksi suoranaisen osanoton vallankumoustaisteluun, silloin, kuten on itsestään selvää, heidän ympärilleen ryhmittynyt kehittymätön joukko hylkäsi heidät. Born osallistui Dresdenin kapinaan toukokuussa v. 1849 ja sattumalta onnistui pelastumaan. Työväen veljeskunta sen sijaan pysyi syrjässä proletariaatin suuresta poliittisesta liikkeestä eristäytyneenä liittona, joka oli ollut olemassa pääasiassa vain paperilla ja esitti niin toisarvoista osaa, että taantumus katsoi tarpeelliseksi lakkauttaa sen vasta v. 1850 ja sen haaraosastot vasta monta vuotta myöhemmin. Bornista (Bornin oikea nimi on Buttermilch)* ei siis tullutkaan poliittista toimihenkilöä, vaan pieni sveitsiläinen professori, joka ei nykyään käännä Marxia ammattikuntakielelle, vaan hempeämielistä Renania imelälle saksan kielelle”⁴⁶.

Näin arvioi Engels sosialidemokratian kahta taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa!

Meidän uusiskralaisemme myöskin taipuvat „ekonomisiin” niin tolkuttomalla hartaudella, että „tajuntansa kirkastumisesta” ansaitsevat monarkistisen porvariston ylistelyn. Hekin kokoavat ympärilleen kaikenkarvaista väkeä, imarrella „ekonomisteja”, demagogisesti houkutelun kehittymättömiä joukkoja „itsetoiminnan”, „demokra-

* Engelsiä kääntäessäni tein ensimmäisessä painoksessa tässä kohdassa virheen, kun en käyttänyt Buttermilch **-sanaa erisnimenä vaan yleisnimenä. Tämä virhe tuotti luonnollisesti menshevikeille tavattoman paljon huvia. Koltsov kirjoitti, että minä „syvensin Engelsiä” (julkaistu kokoelmassa „Za dva goda”). Plehanov muistuttaa vielä nytkin tästä virheestä „Tovarishtsh” lehdessä,⁴⁷ — sanalla sanoen, löytyi *erinomainen aihe hämätä kysymys kahdesta tendenssistä työväenliikkeessä* Saksassa v. 1848, s.o. Bornin tendenssistä (sukua meidän ekonomisteillemme) ja marxilaisesta tendenssistä. On enemmän kuin luonnollista, että käytetään hyväksi vastustajan virhettä, vaikkapa vain Bornin sukunimeä koskevassa kysymyksessä. Mutta kahta taktiikkaa koskevan kysymyksen ytimen sotkeminen käännöskorjausten avulla merkitsee sen kiertämistä, mitä kiista varsinaisesti koskee. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

⁴⁶ Buttermilch — kirtunpiimä. *Toim.*

tismin”, „autonomian” y.m., y.m. tunnuksilla. Heidän työväenliittonsa ovat myös usein olemassa vain hlestakovilaisen uuden „Iskran” palstoilla. Heidän tunnuksensa ja päätöslauselmansa paljastavat „proletariaatin suuren poliittisen liikkeen” tehtävien samanlaista ymmärtämättömyyttä.
